

Kiến thức gia đình

215

Phụ san báo Nông Nghiệp VN

Lễ hội Đồng Đa

Gặp gỡ
đầu năm

ẨN
TƯỢNG
XUÂN
NHÂM
NGỌ

CÔNG TY CAO SU PHƯỚC HÒA PHUOC HOA RUBBER COMPANY

• ĐỊA CHỈ: XÃ PHƯỚC HÒA, HUYỆN PHÚ GIÁO, TỈNH BÌNH DƯƠNG
• TEL: (0650). 657105 - 657106 • FAX: 0650.657110

CHÚC
MỪNG
NĂM
MỚI

Văn phòng công ty.

Công ty Cao su Phước Hòa là một đơn vị có diện tích lớn của ngành cao su Việt Nam, nằm trong vùng chuyên canh cao su, vị trí trung tâm của vùng cao su miền Đông Nam bộ, cách Thành phố Hồ Chí Minh 70 km, rất thuận lợi về mặt giao thông.

- **Diện tích:** - 17.000 ha cao su quốc doanh - 1.000 ha cao su tiểu điền.
- **Sản lượng:** - 25.000 tấn năm 2001.
- **Thị trường:**

Sản phẩm của công ty được tiêu thụ trên các thị trường: Thổ Nhĩ Kỳ, Đức, Mỹ, Nhật, Malaixia, Singapore, Trung Quốc, Hàn Quốc, Đài Loan, SGN, Nam Mỹ, Maroc, Pháp, Ý, Anh...

CÔNG TY LUÔN QUAN TÂM ĐẾN VIỆC NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG SẢN PHẨM MONG MUỐN HỢP TÁC VỚI CÁC ĐƠN VỊ TRONG VÀ NGOÀI NƯỚC SẢN XUẤT CÁC SẢN PHẨM CÔNG NGHIỆP VÀ SẢN PHẨM TIÊU DÙNG TỪ NGUYÊN LIỆU CAO SU THIÊN NHIÊN.

HÂN HẠNH ĐÓN TIẾP QUÝ KHÁCH HÀNG

Giám đốc: NGUYỄN TẮT CHIẾN

Độc trong số này

• Nhân kỷ niệm 213 năm chiến thắng Ngọc Hồi – Đống Đa (1789– 2002): Lễ hội Đống Đa ở Tây Sơn - Bình Định **Phan Quán 3**
 • Theo dòng thời sự **P.V 6** • Điềm Phùng Thị - giai nhân trong thơ Lưu Trọng Lư **Nguyễn Đắc Xuân 7** • Hôn nhân – Gia đình: Khi chồng say **Mai Hoa 11** • Tết 1961 Bác Hồ về thăm Cổ Loa: Tượng An Dương Vương nặng là bao? **Đoàn Minh Tuấn 14** • Đi và viết: "i" ngắn... y dài và con bò sữa **Lưu Trọng Văn 16** • Làm thế nào để nuôi dưỡng tình yêu? **Yên Định 20** • Bọn trẻ bây giờ... **Trọng Quang 23** • Tiếng chuông tâm linh **Thái Nguyễn Bạch Liên 25** • Mùa xuân đầu tiên của ba diễn viên trẻ **Tuy Hòa 26** • *Kiểm chuyện làm quà*: Chuyện về thân tổ ong **Thị Mơ 29** • *Giải mã một huyền thoại*: Có hay không có những gã khổng lồ một mắt? **An Phong 30** • *Giữ vẻ đẹp tự nhiên, trong sáng* **Việt Hùng 34** • Tin nóng... nóng **36** • Huỳnh Phú Tân: Ấn tượng Xuân Nhâm Ngọ **Phương Chi 38** • *Gia đình nghệ sĩ*: Bà hoàng trong cánh áo thôn nữ **Hy Mã 40** • *Gặp gỡ đầu năm*: Nhạc trẻ đang bão hòa **Kim Yến 43** • *Hương vị đồng quê*: Chuột đồng miền Tây

Ảnh bìa 1: Diễn viên điện ảnh Hồng Anh.
 Ảnh bìa 4: Diễn viên điện ảnh Hoài Trang.

Kiến thức gia đình

Phụ san báo NN Việt Nam
 Ra hàng tháng vào ngày 8-18-28

• Tổng Biên tập: LÊ NAM SƠN • Phó TBT: Trịnh Bá Ninh • Mỹ thuật: Nguyễn Chinh.
 • GPXB số 02/GP - BVHTTdo Bộ Văn hóa Thông tin cấp ngày 02-01-2001 • Thiết kế, dàn trang tại Phòng Kỹ thuật vi tính Tòa soạn KTGD • In tại Nhà in Báo NHÂN DÂN TP. Hồ Chí Minh • TRỤ SỞ: - TP Hồ Chí Minh: 58 Nguyễn Bình Khiêm, quận 1 • Tel: 8299791 • Fax: 84.8.8241341 • Email: ktgd@hcm.vnn.vn - Hà Nội: 14 Ngô Quyền • Tel: 8250174 - 8256492 • Fax: 84.8.8252923 • Email: baonnvn@fpt.vn - Văn phòng miền Trung - Tây Nguyên: 5 Tháp Bà, TP. Nha Trang • Tel: 058-831022 - Văn phòng đại diện ĐBSCL: 49 Lý Tự Trọng, TP Cần Thơ • Tel: 071-835431 • Thư và bài xin gửi về: 58 Nguyễn Bình Khiêm, Quận 1, TP Hồ Chí Minh • Email: ktgd@hcm.vnn.vn .

và các món ăn từ chuột **Nguyễn Văn Đình - Phi Diễm 47**

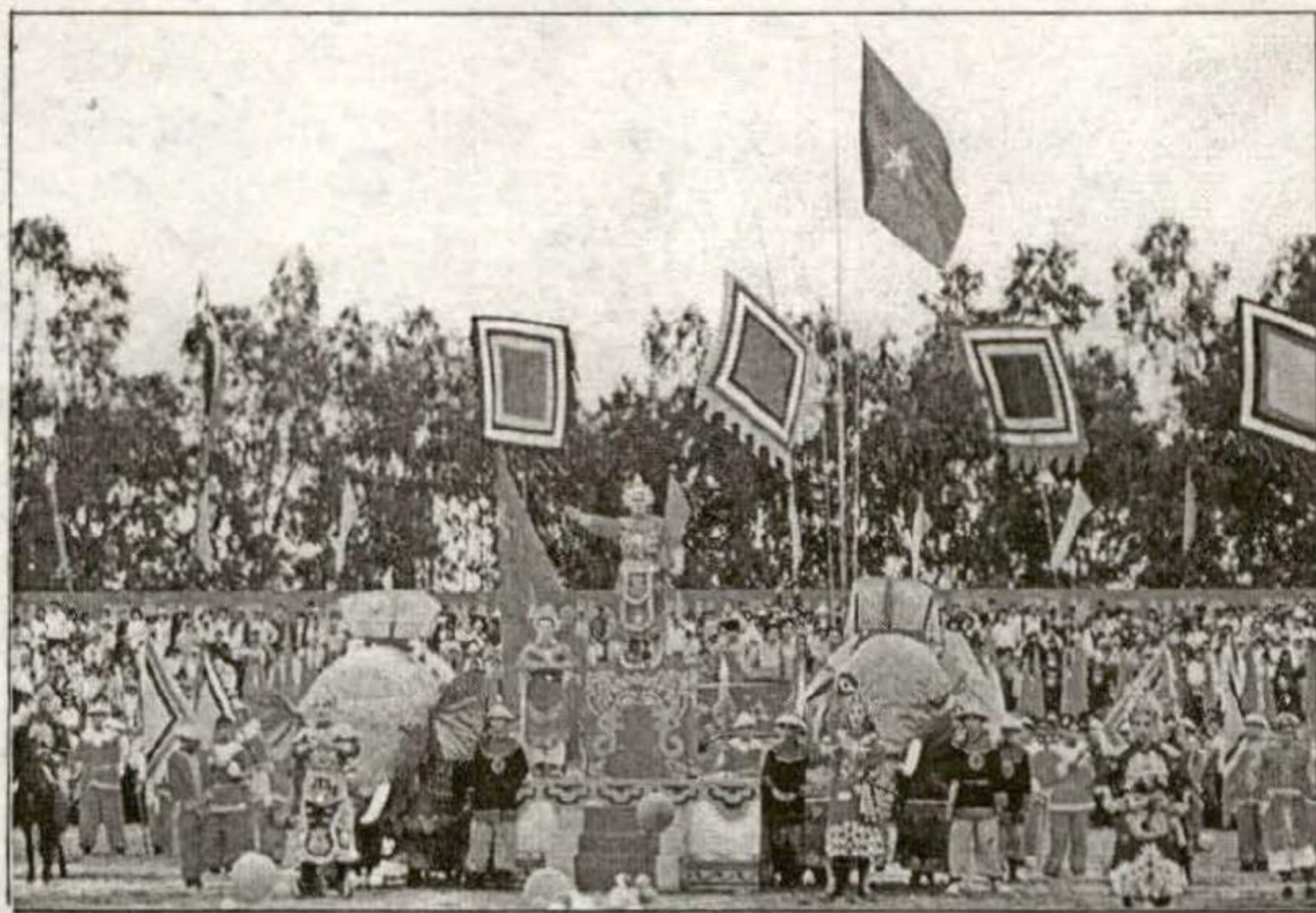
• *Tâm sự bạn gái:* Đừng nên là kẻ đa tình giả dối **Đ.B.N 50** • *Bạn đọc bình thơ bạn đọc:* Anh ấy sẽ về **Nguyễn Thị Thu Thủy 57** • *Tàn mạn:* Yêu một người... **Nguyễn Hoàng Lan 58** • *Bạn đọc viết:* Ngày mai, muộn rồi **Hoàng Anh 60** • Những tác phẩm kỳ diệu của một người làm vườn **Bùi Xuân Lộc 63** • *Câu chuyện gia đình:* Cho mẹ xin lỗi... **Đào Thị Thanh Tuyền 65** • *Hủ tục dã man:* Giết phụ nữ để bảo vệ danh tiết **Hoàng Oanh 67** • *Bia...* có **Phóng sự Khuê Việt**

Trương 70 • Tư thế ngồi và tiến độ lão hóa **Gia Đạo 74** • *Chuyện lạ đó đây* **V.T 76** • *Guinness* **Thùy Vân 78** • Khinh khí cầu Tulip... **Nội Hà 82** • *Một thời để yêu một thời để... nhớ:* Xin đừng quên ngôi thứ nhất số nhiều **Quỳnh Phương 83** • *Cuộc đời những Tổng thống Mỹ:* Tổng thống thứ ba (1801-1809) - Thomas Jefferson **Tuệ Nhi 86** • *Vụ án viết lại:* Tái giá trong đêm giao thừa **Mơ Tỏa 90** • "Người thứ ba" tìm đường tự cứu **Thái Nguyễn Bạch Liên 94** • *Bạn có biết:* Mặt hàng tiêu dùng của người Nhật **Kiểu Thị Tập 97** • *Nội trợ:* Gan gia cầm xào ớt ngọt **Nguyễn Thị Tố Tâm 100** • *Lượn lắt trên báo* **P.V 101** • *5 phút thư giãn* **103.**

Và các chuyên mục:

• *Tâm tình bạn trẻ* **45** • *Thơ tình bạn đọc* **52** • *Thanh Thảo và thơ* **53** • *Diễn đàn gia đình* **54** • *Trao đổi với bạn đọc* **72** • *Giải đáp y học* **80** • *Kinh tế gia đình* **98.** ■

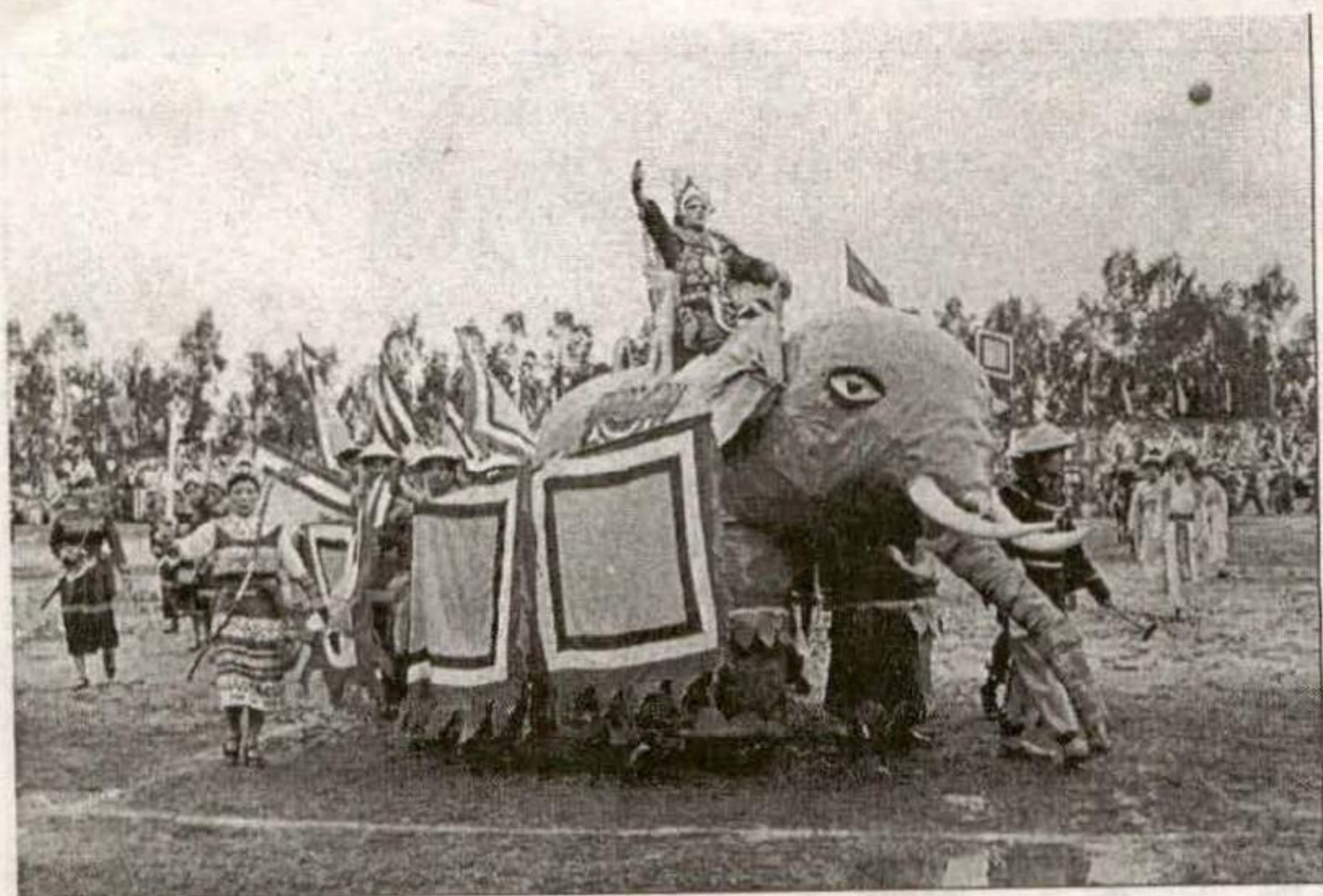
NHÂN KỶ NIỆM 213 NĂM CHIẾN THẮNG
NGỌC HỘI - ĐỒNG ĐÀ (1789-2002):

LỄ HỘI ĐỒNG ĐÀ Ở TÂY SƠN – BÌNH ĐỊNH

*Tây Khê thảo thụ lưu kỳ tích
Nam quốc sơn hà kỷ võ công*

Cầu đối trên ở điện thờ Tây Sơn Tam Kiệt vẫn còn ghi đậm công lao của nhà Tây Sơn làm rạng danh cho đất nước với những chiến công lẫy lừng, chấn động năm châu. Tây Khê gồm phần đất An Khê của tỉnh Gia Lai (gọi là Tây Sơn Thượng) và phần đất Bình Khê của tỉnh Bình Định (gọi là Tây Sơn Hạ). Đây là cái nôi của phong trào nông dân Tây Sơn từ ngày đầu của cuộc khởi nghĩa (1771). Anh em nhà Tây Sơn đã chọn nơi họ sinh ra

để làm căn cứ địa. Từ đây họ đã chiêu mộ luyện tập binh mã, tích trữ lương thực và đến năm 1773 đánh chiếm phủ thành Quy Nhơn. Từ thắng lợi ban đầu, trong vòng mấy tháng cuối năm 1773, nghĩa quân Tây Sơn đã làm chủ một dải đất dài từ Quảng Ngãi đến Bình Thuận. Sau khi giải phóng Phú Yên, nghĩa quân Tây Sơn do Nguyễn Huệ chỉ huy tập kích quân Nguyễn ở Gia Định 3 lần (1777, 1782, 1783) và năm 1785 đánh tan hơn hai vạn quân Xiêm –

Lễ hội Đống Đa (Tây Sơn - Bình Định).

Ảnh: HỨA THIÊN.

Nguyễn ở trận Rạch Gầm - Xoài Mút.

Khi đã rảnh tay ở mặt nam, nghĩa quân Tây Sơn do Nguyễn Huệ chỉ huy tiến ra phía bắc hạ thành Phú Xuân (1786) và thừa thắng tiến ra Thăng Long, lật đổ nhà Trịnh. Như vậy chỉ trong vòng 13 năm (1773-1786), nhà Tây Sơn đã lập lại sự thống nhất nước nhà suốt một dải non sông từ nam chí bắc. Đỉnh cao của những chiến công vang dội của Nguyễn Huệ là đánh tan hơn 20 vạn quân Thanh xâm lược nước ta vào mùa xuân năm Kỷ Dậu (1789).

Ngày nay, trên vùng đất Tây Sơn vẫn còn lưu dấu nhiều di tích. Ở An Khê, tại thôn An Lũy, nhân dân vẫn tiến hành tế lễ Tây Sơn Tam Kiệt ở hai nơi là An Khê Đình và An Khê Trường vào ngày 9 và 10 tháng 2 Âm lịch hằng năm, ngày vua Quang Trung sau khi đại thắng quân Thanh, cho người chạy ngựa trạm về báo tin cho dân làng và truyền mở

hội hát mừng chiến thắng.

Vùng đất Bình Khê trước đây, nay thuộc huyện Tây Sơn (Bình Định) ở thôn Kiên Mỹ có điện thờ Tây Sơn Tam Kiệt được nhân dân lập nên từ thời còn nhà Nguyễn (trước năm 1945), nhưng để che mắt vua quan nhà Nguyễn, ngày kỵ gọi là ngày "cúng cơm mới". Bài văn tế của nhân dân huyện Tây Sơn vãi thắm vẫn còn âm vang trong lòng mọi người:

*"... Lắng hơi quyền trấn trọc giặc
canh chầy
Mơ bóng hạc thần thờ đêm
nguyệt rạng
Đền cũ dâng lòng hương một
nén
Bia xanh tạc đức ngọc muôn
hàng..."*

Sau năm 1975, chính quyền và nhân dân Bình Định đã xây dựng một nhà Bảo tàng Quang Trung trên đất Tây Sơn và được khánh thành vào năm 1979, sau đó được nâng cấp

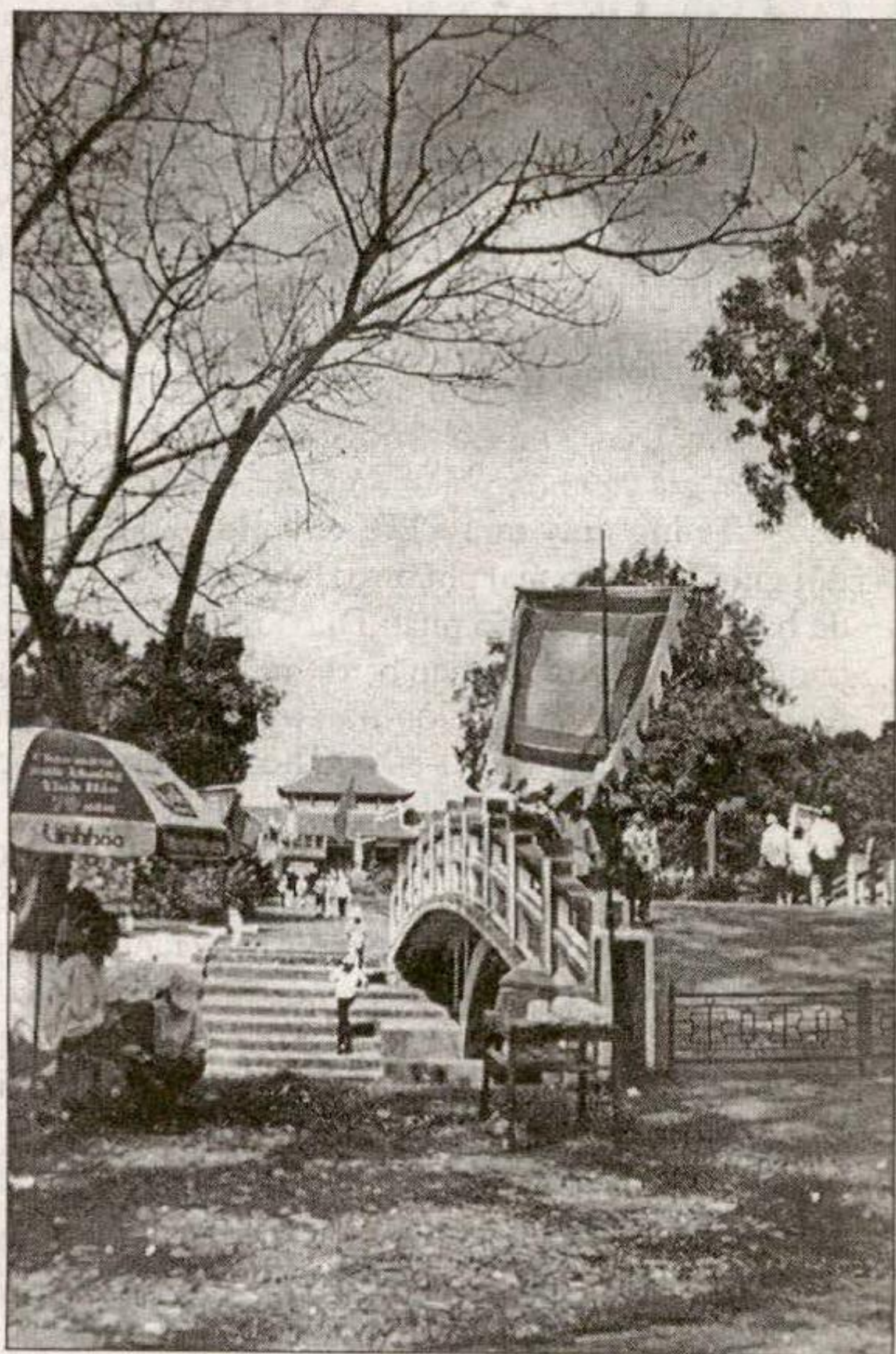
với số tiền hàng chục tỷ đồng để phục vụ nhân dân trong dịp kỷ niệm 209 năm chiến thắng Đống Đa (1978). Bên cạnh đó, ngành văn hóa – thông tin cũng đã nghiên cứu, sưu tầm và phục chế hơn 11 ngàn hiện vật, xây dựng một kho tư liệu với những hình ảnh quý hiếm liên quan đến triều đại Tây Sơn Nguyễn Huệ.

Điện thờ Tây Sơn Tam Kiệt xây dựng từ năm 1960 cũng được xây dựng lại với kinh phí gần 1 tỷ đồng. Trong khi đó, ngành giao thông vận tải đã xây dựng cầu Kiên Mỹ mới bắc qua sông Kôn, nối quốc lộ 19 với nhà bảo tàng với kinh phí 27 tỷ đồng.

Ngày mùng 5 tháng giêng Âm lịch hằng năm, ngày trẩy hội Tây Sơn, nhân dân Bình Định và nhân dân cả nước hừng về miền đất cội nguồn để tưởng nhớ người anh hùng áo vải, cờ đào, bách chiến bách thắng. Đó cũng là ngày mà vua Quang Trung Nguyễn Huệ đã làm nên chiến ông oanh liệt, đại phá hơn 20 vạn quân Thanh vào mùa

xuân năm Kỷ Dậu (1789) trong chiến thắng Ngọc Hồi – Đống Đa lịch sử. Cũng trong dịp này, nhân dân có dịp thưởng thức nhạc võ Tây Sơn – Bình Định, còn gọi là trống trận Quang Trung, một nét độc đáo trong nghệ thuật quân sự của nhà Tây Sơn. Nhân dân tận mắt chứng kiến người con gái của đất võ Tây Sơn là Võ Thị Thuận, sử dụng thành thạo 12 chiếc trống với đôi tay điệu nghệ và tài hoa, đã từng làm bao khán giả như cuốn hút vào không khí trận mạc xa xưa! ■

PHAN QUẢN

Toàn cảnh Bảo tàng Quang Trung (Tây Sơn - Bình Định). Ảnh: ĐÀO TIẾN ĐẠT.

THỜI SỰ 10 NGÀY QUA...

- **Nhân Tết Nhâm Ngọ, các vị lãnh đạo Đảng và Nhà nước thăm, tặng quà và chúc Tết chiến sĩ, đồng bào.** Ngày 11-02-02 (30 Tết) Tổng Bí thư Nông Đức Mạnh đã đến thăm Tổng cục Bưu điện chúc Tết cán bộ công nhân viên và đồng thời, qua điện thoại, chúc Tết cán bộ, chiến sĩ làm nhiệm vụ tại quần đảo Trường Sa. Sáng ngày 7-2, Chủ tịch nước Trần Đức Lương đã thăm và tặng quà Tết nhiều gia đình chính sách, có công với cách mạng và nạn nhân chất độc da cam tại xã Đức Hoà, huyện Sóc Sơn, Hà Nội. Ngày 7-2, Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Văn An đã đến thăm chúc Tết cán bộ, nhân dân và các chiến sĩ lực lượng vũ trang TP Đà Nẵng.

- **Sáng 6 tháng 2 tại Bộ NN-PTNT, Bộ trưởng Bộ NN – PTNT Lê Huy Ngọ đã chúc Tết các cán bộ lão thành ngành nông nghiệp.** Tới dự có 15 cán bộ lão thành cách mạng, 29 vị nguyên là lãnh đạo Bộ, 9 nhà khoa học tiêu biểu, 5 Anh hùng Lao động cùng nhiều vị hưu trí khác. Phó Thủ tướng Nguyễn Công Tạn đã tới dự và phát biểu.

- **Tết năm nay Hà Nội mất mùa đào...** do trận lụt hồi tháng 8 năm 2001 đã làm chết 75 ha, khoảng 42% diện tích trồng hoa đào. Số đào sống sót sau trận lụt lại ít nụ, mất thưa, chất lượng kém hơn mọi năm. Nhờ nguồn đào bổ sung ở Hải Bối, Vọng La, Uy Nỗ (Đông Anh), Tân Dân, Phú Lỗ (Sóc Sơn) với khối lượng đổ về Hà Nội khá lớn nên giá cả không biến động mấy.

- **Trong mấy ngày Tết, cây mai ở TP Hồ Chí Minh cũng bị đội giá ...** do làng mai phường Hiệp Bình Chánh, quận Thủ Đức bị vỡ đê bao do Công ty Cổ phần Địa ốc Sài Gòn quản lý phần đất có đê bao thiếu kiểm tra, bờ bao bị xói mòn vỡ mà không ai biết. Sự cố vỡ đê bao nước sông Sài Gòn tràn ngập đêm 29 tháng 1 đã làm tất cả vườn mai thiệt hại tới 70-80%. Theo ước đoán tổng thiệt hại lên tới 3 tỷ đồng.

- **Thị trường Tết TP Hồ Chí Minh rất sôi động...** Các siêu thị tấp nập người mua. Ngoài 10 chợ sống về đêm, Tết đến, thêm nhiều chợ khác như chợ Gò Vấp, Xóm Mới, Hạnh Thông Tây (Q.Gò Vấp) đến 24 giờ vẫn còn bán. Chợ Võ Thành Trang (P. 14.Q Tân Bình) đầu mỗi hàng bông, chợ Cây Gõ (Q.6) hàng “xi”, quần áo thời trang, chợ Phạm Văn Hai (Q.Tân Bình) cung cấp một phần ba lượng thịt cho thành phố...tất cả đều hoạt động gần như suốt đêm. Giá cả ngày tết có nhích lên: quýt vọt từ 95.000 đồng lên tới 120-130.000 đồng/chậu. Thịt gà, heo, cá chép... đều tăng mỗi ký từ 3000đ đến 5000 đồng/ký.

PV

ĐIỀM PHÙNG THỊ

Giai nhân trong thơ Lưu Trọng Lư

NGUYỄN ĐẮC XUÂN

2 giờ 20 phút ngày 29-1-2002, tại Huế nữ điêu khắc số 1 của Việt Nam và là nhà điêu khắc nổi tiếng thế giới Điềm Phùng Thị qua đời. KTGD xin giới thiệu bài viết của nhà văn Nguyễn Đắc Xuân – một người gắn bó nhiều năm với bà Điềm Phùng Thị tại Huế để tưởng nhớ tới bà – người vinh dự có tên trong tự điển danh nhân mỹ thuật thế giới.

Trên một chuyến tàu tốc hành Sài Gòn - Hà Nội, nhà thơ Lưu Trọng Lư được một người bạn thân là Phùng Duy Miên gửi gắm cô em gái đi cùng tàu.

Vào toa, hai người may mắn ngồi cạnh nhau và nhìn ra ngoài cùng một cửa tàu.

Cô em gái của Miên là Phùng

Thị Cúc - một nữ sinh có tiếng học giỏi và đẹp của trường Đồng Khánh. Cúc có giọng nói đài các, đôi mắt buồn thắm thắm, khuôn mặt bầu bĩnh với đôi má lúm đồng tiền hết sức có duyên. Nét đẹp ấy đã làm cho tâm hồn thi sĩ của Lư mê mẩn. Anh thì say đắm đến ngượng ngùng, chị thì hồn nhiên trong suốt như pha lê nên suốt dọc

Bà Điềm Phùng Thị tại Huế. Ảnh: L.T.V

đường hai bên không có điều gì để tâm sự ngoài việc thỉnh thoảng nhìn nhau.

Sáng hôm sau tàu đến ga Hàng Cỏ sớm. Hai người xách hành lý xuống tàu. Trông Cúc có vẻ ngỡ ngác và không giấu được lo lắng, Lư hỏi:

- Cô về đâu?

Với giọng lo lắng, sợ hãi muốn khóc, Cúc bảo Lư:

- 18 Phạm Phú Thứ. Lần đầu tiên ra Hà Nội em chưa biết phía mô hết!

Lư cảm thấy mình phải có trách nhiệm đưa cô nàng về nơi cô muốn đến. Anh bảo:

- Tôi sẽ đưa cô đến đó, cô đừng lo.

Lư thuê xe đưa Cúc về 18 Phạm Phú Thứ - nơi ấy bạn bè và các chị của Cúc đang ở. Khi Cúc đã gặp người quen rồi, Lư chào và chia tay định mỗi người mỗi ngả. Lòng Lư nhuốm một chút bịn rịn băng khuâng. Ra đến đường cái thì bất ngờ Lư gặp Phạm Hẫu - một người bạn nhỏ của Lư đang học Trường Cao đẳng Mỹ Thuật Hà Nội. Lư hỏi với giọng mừng rỡ:

- Chú đi đâu đây?

Hẫu chỉ lên một cái gác gần đấy:

- Em ở đây? Mời anh lên chỗ ở của em.

Lư xách va-li theo Hẫu lên gác và giúp Hẫu mở cửa sổ. Không ngờ cửa sổ phòng Hẫu hướng về phía phòng của các cô nữ sinh bạn của Cúc đang lao xao đón Cúc. Lư giật mình. Tự nhiên Lư có một quyết định hết sức chớp nhoáng:

- Mình ở luôn đây với Hẫu được không?

Hẫu sốt sắng:

- Có chi mà không được! Ở đây, anh cùng ăn cơm tháng với em!

Như sợ người khác biết quyết định của mình, Lư thận trọng khép lại cánh cửa sổ mà anh vừa mở. Chính Lư cũng không rõ nguyên nhân nào đã khiến anh có một quyết định đột ngột đến như thế.

Nếu người yêu thơ lúc ấy bảo Lưu Trọng Lư là một con nai, thì Phạm Hẫu là một con nai con. Suốt ngày anh chỉ biết vẽ, đọc sách, thỉnh thoảng cao hứng cầm bút hí hoáy làm thơ. Tranh, thơ của Hẫu ế ắp, ngỡ ngác, rụt rè giống như con người Hẫu. Vì thế, chẳng bao lâu sau, vai trò chủ gian phòng chuyển dần qua cho Lư. Hằng ngày Lư ngồi bên cửa sổ nhìn qua cửa sổ bên kia để được gặp Cúc qua ánh mắt và nụ cười má lúm đồng tiền. Không phải để chào nhau mà để nhìn nhau. Khi thì Cúc ngồi đọc sách ôn bài, khi thì đang chăm sóc một cánh hoa trên bàn. Có khi Cúc chẳng làm gì, ngồi suy tư mơ mộng. Những lúc ấy Lư hy vọng Cúc đang nghĩ về người bạn của anh cô đã dẫn đường cho Cúc đến Hà Nội. Nhiều khi cửa đang đóng kín, ở bên kia có tiếng ho nhẹ nhẹ, Lư cảm giác như có ai gọi mình bèn mở cửa ra và thấy Cúc ở bên ấy. Cúc không ngược nhìn qua nhưng cứ ngồi yên thế cho đến lúc cánh cửa tự khép lại. Cửa sổ đóng rồi lại mở, mở rồi lại đóng. Lư nhìn, trông, đợi dù không một lời trao đổi hên hò. Chỉ có thế mà qua suốt một mùa

đông. Chỉ cách nhau trong gang tấc mà cảm thấy xa cách nghìn trùng. Những thương nhớ, ước mong, khao khát, trách móc một cách vô cớ, không ngờ những cái vô cớ ấy đã thấm vào tận tim gan và nó gào lên trong tâm trí Lư. Anh viết:

*“Em là giai Ngân Hà
Anh là chim Ô Thước
Sẽ bắc cầu nguyện ước
Một đêm một lần qua”.*

Giữa hai khung cửa sổ đã giăng một mối tình vu vơ. Với không với, mà có với cũng không tới. Lui cũng chẳng thể lui cho và cũng không dám lui. Và, qua mấy mùa đông, từ hai khung cửa sổ không vượt được sự thực:

*“Em chỉ là em gái thôi!
Người em sâu mộng của muôn
đời
Tình em như tuyết giăng đầu
núi
Vàng vặc muôn thu nét tuyết
vời”.*

Và, có lẽ Cúc bắt đầu biết có cái cầu Ô Thước lao từ phía cửa sổ phòng người bạn của anh nàng. Thỉnh thoảng, Cúc đi học về ném qua phía cửa sổ phòng Lư một cái nhìn trách giận đầy sóng gió. Trách giận vì người để lòng dạ yêu mình hay trách giận sao chỉ đến thế thôi? Lư cảm thấy nếu như thế là có tội thì tội ấy “lỗi tại tôi mọi đàng”. Nhưng Lư là thi nhân, thi nhân có quyền yêu người mình yêu. Anh đã tự bào chữa cho mình:

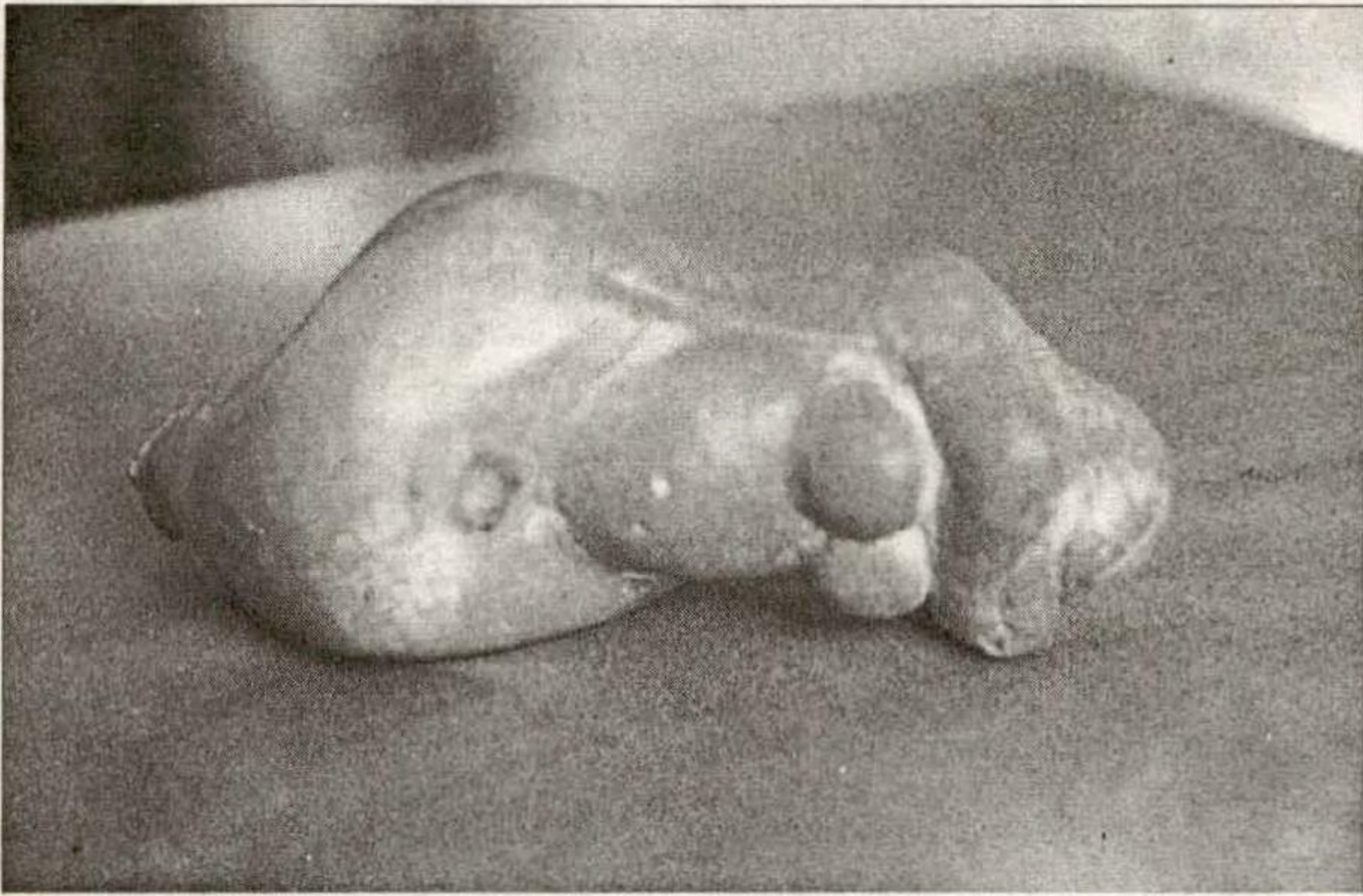
*“Ai bảo em là giai nhân
Cho đời anh đau khổ
Ai bảo em ngồi bên cửa sổ*

Cho vương vếu nợ thi nhân”.

Lý lẽ của trái tim thi nhân thật buồn cười. Làm giai nhân để thương để nhớ cho người khác là có tội. Giai nhân lại ngồi chi bên cửa sổ để níu kéo gây thương gây nhớ, làm mất ăn mất ngủ cho người khác cũng là một cái tội. Nhờ những cái tội không có trong các bộ luật của đời như thế gây nên nguồn cảm hứng cho tâm hồn các thi sĩ. Lưu Trọng Lư đã viết bài *Một mùa đông* sau chuyện tình đơn phương này.

Cúc học trường Thăng Long, cùng học với Cúc có chị Hoạt và chị Thân Thị Ngọc Quế.

Một hôm bác sĩ Thái Can và bác sĩ Dương Cẩm Chương hẹn Lưu Trọng Lư gặp nhau ở chùa Thầy. Đúng giờ hẹn Lư thấy từng cặp từng cặp đi xuống hang, chỉ có Cúc đi không có cặp với ai cả. Lưu Trọng Lư cũng đi một mình. Vô tình anh đi gần bên Cúc. Đường xuống hang gập ghềnh nhưng anh cảm thấy như đi nhẹ nhàng trong mây và không hề chạm người vào nhau. Buổi trưa trở lại sân chùa, bày bữa ăn trưa trên mấy tờ báo, một ít gà quay và vài chai rượu vang Pháp. Nhìn cánh đàn ông uống rượu vang, Cúc cũng đưa cốc rượu chạm vào môi. Hình ảnh người em gái có đôi môi nhuộm màu nho tươi, hai má đỏ hồng, trên trán lất phất mấy sợi tóc cô đơn tạo thành một hình tượng tuyệt vời trước mắt thi nhân. Cúc nhìn Lư với đôi mắt sẵn sàng rơi nước mắt! Lưu Trọng Lư cảm thấy ngạt thở và anh có một lời thầm van trong lòng. Lời van ấy đã

Tượng trần trở.

biến thành những câu thơ nóng bỏng:

*"Anh muốn van em đừng uống
nữa
Lệ buồn sẽ nhỏ trong đêm nay"*

Không ngờ đó là chén rượu chia xa hơn bốn mươi năm với biết bao đau bể.

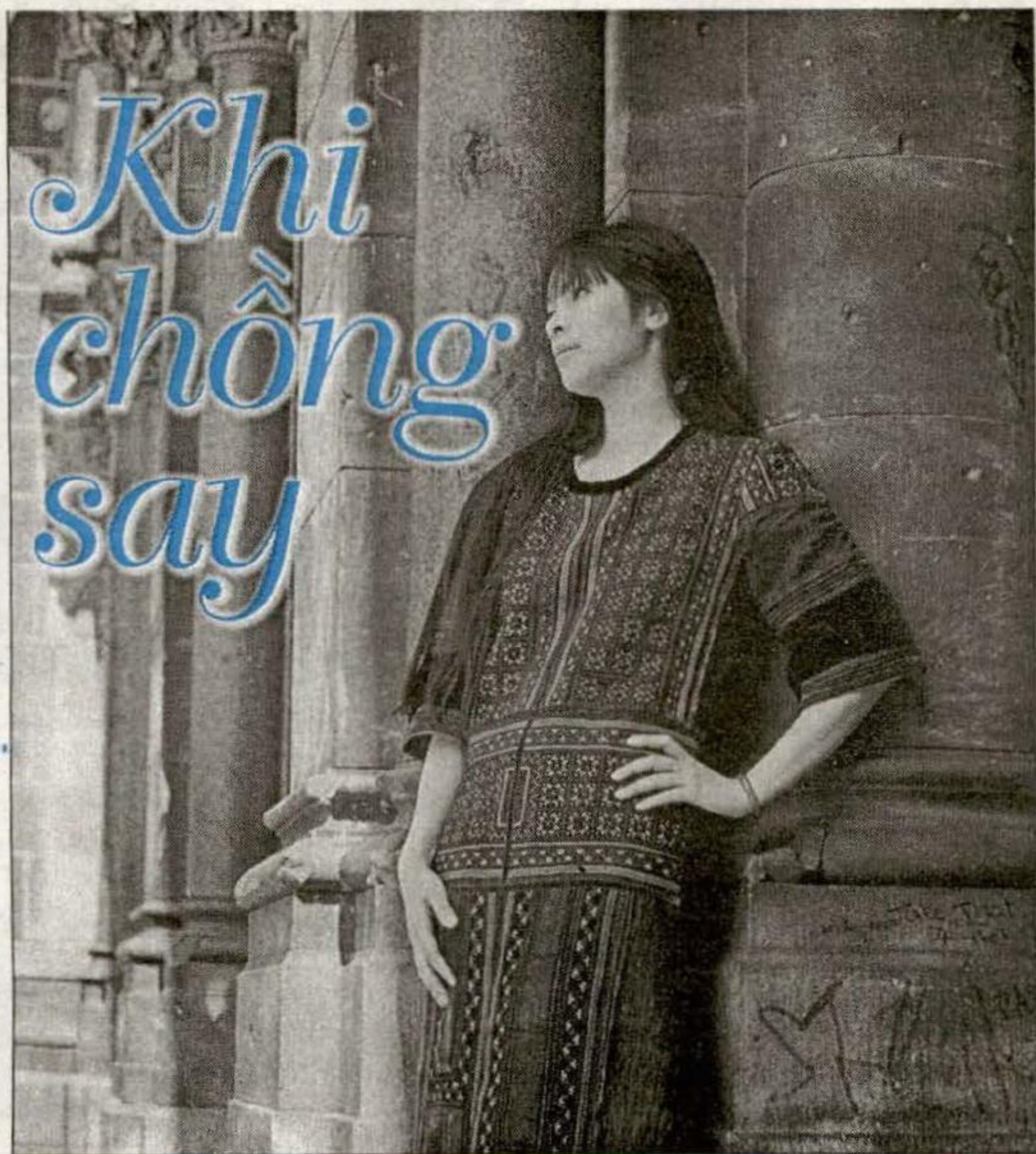
Phùng Thị Cúc học xong ở Hà Nội rồi được gia đình cho sang Pháp học nha sĩ. Sau đó bà kết hôn với nha sĩ Bửu Diễm - một người dòng Tuy Lý Vương từng quen nhau ở Huế. Hành nghề nha sĩ một thời gian, Cúc bỏ nghề và quay sang làm điêu khắc và thành công lớn ở Pháp với biệt hiệu Diễm Phùng Thị. Trước ngày đất nước thống nhất một vài năm, Hội Nhà văn Việt Nam tổ chức tiệc mừng các nghệ sĩ, trí thức ở nước ngoài về thăm Tổ quốc, Lưu Trọng Lư đã gặp Diễm Phùng Thị - chính là

Phùng Thị Cúc năm xưa. Biết Diễm Phùng Thị từng gây cảm hứng cho một bài thơ nổi tiếng của Lưu Trọng Lư, nhà văn Nguyễn Tuân đã nắm tay bà đến trước mặt vợ chồng Lưu Trọng Lư - Tôn Nữ Lệ Minh bảo:

- Đây rồi, đối mặt ngâm gì thì ngâm đi !

Mọi người bắt tay nhau cười vui vẻ. Tưởng như cuộc sống trước đây chẳng có gì xảy ra. Sự thật thì... nếu không gặp Phùng Thị Cúc ngồi bên khung cửa năm xưa thì Lưu Trọng Lư không có một tuyệt tác thơ để cho đời ngâm và hát. Một người có cuộc đời phong phú là một người có nhiều kỷ niệm. Và có gì đẹp hơn khi những kỷ niệm ấy đã trở thành thơ và thành nhạc sống mãi với đời!

■
N.Đ.X

Cứ mỗi khi có dịp lễ tết, bên cạnh niềm vui hội hè, các bà vợ thường có một mối lo chung: lo chồng "nhậu xỉn". Mỗi ông chồng có một kiểu "xỉn" riêng. Có ông "xỉn" thì lăn ra ngủ, có ông thì đâm ra ba hoa chích chòe, có ông thì muốn xả cơn nóng nảy bằng cách đập vào một cái gì đó hoặc là vợ, cũng có ông dễ thương hơn thì vùng lên đi theo kiểu "chân nọ xọ chân kia" và hát bài nọ xọ bài kia "búa xua". Và đây là một số chuyện cóp nhặt của tôi, hy vọng có người rút ra điều gì đó chẳng!

“Eo ơi, kinh quá!”

“Eo ơi, kinh quá!” là tiếng kêu của bạn tôi khi lần đầu tiên chứng kiến chồng mình say và nôn thốc nôn tháo. Anh ta chắc là nhậu say ở đâu đó và về nhà trong tình trạng đi không vững. Không nhận ra có bạn gái của vợ mình tới chơi, anh ta điềm nhiên kéo tut quần dài ra vắt vào góc và cứ thế ngã đại lên giường và nôn. Cô bạn tôi ôm chần chạy một mạch tới tận góc phòng trùm chăn thật kỹ, chỉ thò hai con mắt thao láo ra và la bai bai: “Eo ơi, kinh quá!”. Phần tôi sau khi căng cả đầu óc ra để nghĩ cách giúp người say tỉnh lại, tôi chỉ nhớ ra một điều là phải có một ly nước chanh. Tôi đã đi pha và cho anh ta uống. Uống xong anh ta lăn ra ngủ một giấc. Lúc đó bạn tôi mới lò dò đến khen tôi một câu: “Sao mày giỏi vậy. Học ở đâu thế”. Học ở đâu, thật chỉ có trời mới biết được!

Như người ngồi đáy giếng

Có lần một cô bạn kể tôi nghe chuyện cô ta vừa đập vỡ một cái điện thoại, mà cái điện thoại này nghe đâu mua đến hơn 600.000 đồng chứ phải ít đâu. Nguyên do: “Tức không chịu được, cũng chỉ tại chuyện nhậu của ông ấy”. Số là chiều đó chồng cô bạn tôi có cuộc nhậu ở đâu mà mãi khuya không thấy về. Cô ta điện thoại hỏi thăm thì... ời thôi, chồng cô ta đã tắt máy. Ngủ không được, bạn tôi đành nằm chờ chồng về. Mỗi khi có tiếng xe máy rú vào đầu ngõ là bạn tôi choàng dậy chạy ra

nghe ngóng. Cứ vậy nhiều lần mà chẳng thấy tăm hơi ông chồng quý hóa đâu. Cô ta kể: “*Mình thót cả tim, cứ như đang ngồi dưới đáy giếng vậy*”. Mãi hơn 1 giờ sáng người chồng về bằng taxi trong trạng thái không còn biết gì đến trời đất. Cứ vậy anh ta lảo đảo vào toa-lét. Chờ mãi không được, bạn tôi vào tìm chồng thì thấy chàng đã ngáy khò khò, đầu tựa ngon lành vào... bệ xí. Kêu trời không thấu, sau khi lắc, gọi mà không ăn thua. Bồng bế thì không được. Tức quá... đành vớ điện thoại ném cho bõ tức.

Oan như... Thị Kính

Trong suốt cuộc đời lấy ông chồng có tật nhậu mà hay “xỉn”, tôi đã có nhiều phen dờ khóc dờ cười. Mỗi lần ông ấy nhậu về là dường như chỉ chờ về đến nhà là lăn quay ra ngủ. Ngủ bất kể nơi đâu. Bởi vậy mỗi lần ông ấy đi là ở nhà tôi phải lau nền cho thật sạch để đợi chàng. Trời có khi lạnh mà cứ nền nhà là ông ấy thẳng chân thẳng tay ngủ say sưa. Ông ngủ nhưng mình đâu ngủ được, vì sợ muỗi đốt chồng. Cái cột trụ gia đình có sao cũng khổ! Vậy là tôi loay hoay mắc màn. Mà nào ông ấy có chọn chỗ nằm để dễ mắc màn đâu. Có lần do tìm không ra chỗ mắc màn, nên tôi đành phải lấy cái ghế tựa để móc dây vào. Yên tâm đi ngủ, nhưng đến khoảng hai giờ sáng tôi tỉnh giấc vì nghe có tiếng “rầm”. Ra xem thì hóa ra cái ghế bị đổ, có lẽ do chồng tôi trở mình mạnh quá lôi luôn cả dây màn. Tôi dựng

ghế lên và lại tiếp tục vào ngủ. Bỗng chốc tôi nghe có tiếng hô hoán nên hốt hoảng dậy. Lúc đó chồng tôi có lẽ đã tỉnh rượu nhưng quái lạ ông ấy lại chỉ vào tôi khẳng khái buộc tội tôi có ý định giết chồng. Ông ấy bảo: *"Trong nhà chỉ có mỗi tôi với bà. Vậy ai là người lấy gậy đánh vào mặt tôi khi tôi đang còn ngủ?"* Tôi cứ ngẩn tò te ra, và nhìn kỹ mặt chồng. Quả nhiên nơi chân mày của ông ấy có một vết lằn đỏ và có một dòng máu đang chảy. Hoảng hồn nhưng tôi cũng cố bình tĩnh để xem xét và chợt nhớ ra chuyện cái ghế đổ. Cái ghế đó rất nặng có lẽ khi đổ xuống nó va vào đầu ông ấy nhưng do ông ấy ngủ say quá nên không biết. Khi tỉnh dậy thấy đau và sờ tay thấy máu nên ông ấy một mực đổ riết cho vợ. Tôi thanh minh mà ông ấy không chịu, vì quả tình cái ghế đổ đã được tôi dựng dậy rồi. Đứng trước nỗi oan tày trời tôi chỉ còn biết há miệng mà kêu oan với Quan Thế Âm bồ tát.

Thách - "Bốp"

Hôm đó có kẻ đến rủ chồng tôi đi nhậu. Vốn ghét bản mặt của kẻ chỉ chuyên rủ rê đi nhậu nên thái độ của tôi cũng chẳng niềm nở gì. Chiều đó, ông xã tôi đi nhậu một lèo cho đến khuya mới về. Chắc trong lúc nhậu bị bạn "đâm thọc" nên về đến nhà là chồng tôi gây sự liền. Nếu là bây giờ, sau mấy mươi năm "bản lĩnh đầy mình" thì không nói làm gì. Thương thay hồi đó trẻ quá và sự xúc nổi còn đầy mình nên tôi đã đại dốt đấu

khẩu với một "thằng say" mà lại đang trong cơn tức sĩ diện đầy mình vì câu khích "mày là thằng sợ vợ" của ông bạn nhậu yêu quý. Kết quả chồng tôi đòi đánh. Và tôi - trong niềm tin ngây thơ: "Đời nào "nó" dám đánh mình" đã nghiêm nhiên thách: *"Đố anh dám đánh tôi. Anh mà đánh, ba tôi về vận cổ anh liền"*. Và kết quả là "bốp" - một cú đấm hay tát gì đó vang lên mà tôi không thể nhận ra làm đầu tôi văng vất và sau đó nửa mặt sưng vù, mắt đỏ lên như một cục máu. Chọc vào "thằng say" là một điều đại dốt! Rất tiếc là sau khi đã mang họa vào thân tôi mới nhận ra điều đó.

Để tài chuyện say của mấy ông thì còn dài, và bất cứ một bà vợ nào cũng có thể kể ít thì đôi ba chuyện, mà dài thì kể đến hết đời. Hy vọng các ông đọc được thì tỉnh lại mà thương cho mình và thương cho vợ. Còn các bà cũng là một dịp để nhìn lại mà tự an ủi mình: vậy cũng khỏi kể có cảnh ngộ như ta! ■

MAI HOA

Vui cười

Chuyện

Cô thư ký nói với giám đốc:

- Thưa giám đốc, vợ ông muốn hôn ông qua điện thoại.
- Tôi đang bận, cô cứ nhận đi rồi chuyển nó lại cho tôi. ■

HUỲNH THI NGỌC HÀ

(Thôn Khánh An, Tam Dân,
TX Tam Kỳ, Quảng Nam)

TẾT 1961, BÁC HỒ VỀ THĂM CỔ LOA:

Tượng AN DƯƠNG VƯƠNG nặng là bao?

Khi viết về Cổ Loa có một điều thú vị: ngày 1-12-1956 Phủ Chủ tịch có chuyển xuống cho các nhà sử học ta một tài liệu về thẻ ngọc An Dương (An Dương ngọc giản), thẻ ngọc ấy hình trái tim, dày độ 5 milimét, do một nhà khảo cổ học Trung Quốc gửi đến. Nhà khảo cổ ấy gửi kèm một bức thư cho Bác Hồ, cho biết thẻ ngọc tìm được ở một vùng đồi núi gần Quảng Châu. Trong thư gửi Hồ Chủ tịch, có đoạn:

“Thưa Chủ tịch... Tôi đã nghiên cứu được... trong thẻ ngọc này có một miếng khắc bốn chữ An Dương Hành Bảo. Tôi ngờ đó là đồ vật của An Dương Vương nước Việt về thời Hán bị Triệu Đà cướp được còn sót lại ngày nay...” Về thẻ ngọc ấy, còn phải nghiên cứu thêm. Nhưng qua các di vật khai quật được, qua những mũi tên đồng, pháo hiệu và nhiều hiện vật đào được ở Cổ Loa, ta có thể nhận định lời trong *“Khâm định Việt sử thông giám cương mục”*: *“Tháng ba mùa xuân thành xây xong, rộng nghìn trượng quanh co hình xoáy ốc nên gọi là Cổ Loa”*, có giá trị xác thực. Và,

hơn 2000 năm sau khi Cổ Loa được xây, cũng vào một ngày xuân- xuân 1961, Bác Hồ đã về thăm Cổ Loa. Các cụ trông nom đền ở đây, thuật lại: Vào một ngày Tết Nguyên Đán 1961 Hồ Chủ tịch đến thăm Loa thành. Dân làng nghe tin đổ ra đón Bác ở sân rộng chính giữa đền. Du kích gác nơi rộng đá phủ phục và đứng làm hàng rào danh dự bảo vệ trang nghiêm. Nhưng Bác lại không đi cổng chính mà rẽ lối nhà bia phía bên trái đi vào. Đến khi Bác thăm đền xong, Bác ra chào và chúc tết nhân dân Các cụ trong làng rất áy náy phân vân: mình ra đây mừng tuổi Bác trước, thì trái lại Bác lại mừng tuổi dân làng trước. Năm đó Bác đã 70 tuổi hạc, nhưng trông Bác hồng hào và mạnh khỏe lắm! Bác thân mật hỏi thăm sức khỏe từng cụ và căn dặn nhân dân trông nom chăm sóc đền, bảo vệ cây cổ thụ đã sống đến ngàn năm. Khi ra về, Bác vui cười, Bác hỏi:

- Ở đây các cụ, các cô, các chú có biết tượng An Dương Vương nặng là bao không?

Cả làng đều ngơ ngác nhìn nhau. Vì đây là tượng đồng hun, theo lời bia: đền xây dựng lại

Cây đa nghìn năm tuổi ở thành Cổ Loa.

năm 1687, trùng tu vào năm 1893 trong đó cả đôi ngựa tía của vua Thục đều tạc lại bằng gỗ vào năm 1716 và tượng đồng An Dương Vương tìm được dưới nền điện khi sửa sang lại đền. Các cụ trông giữ đền ở đây ngày ngày bốn lượt mặc áo tứ thân bằng lụa vàng, đội mão bình thiên bằng dạ đen, hương khói phụng thờ người có công dựng thành chống giặc. Mỗi một viên đá ở sân đền chỗ nào có kẽ nứt, mỗi một chiếc cột, mỗi vì kèo chỗ nào giặc Pháp bắn súng cối hư hỏng thời chống Pháp đã chữa lại. Từ cái mũ miện đến chiếc hài có mây râu rồng, có bao hạt châu khảm... các cụ đều thuộc như chỉ lòng

bàn tay. Thế mà giờ đây chỉ mỗi một câu hỏi của Bác về tượng An Dương Vương, không ai trả lời được. Các cụ cảm thấy mình thật có lỗi với tổ tiên, các cụ liếc mắt nhìn quanh cũng không ai biết rõ. Dân làng vội thưa lại:

-Thưa Bác chưa rõ ạ!

-Thưa Bác nhắc thử lên chỉ đoán được vài tạ ạ!

- Thưa Bác chưa bao giờ rước vua Thục đi đâu, nên không biết nặng là bao!

Bác cười vui:

-Xem phía sau vai thì rõ.

Mọi người bèn xem trên vai tượng An Dương Vương, quả nhiên có dòng khắc: *Tượng nặng 255 ký.* ■

ĐOÀN MINH TUẤN

"I" NGẮN, "Y" DÀI VÀ CON BÒ SỮA

LƯU TRỌNG VĂN

"Bà Rằng bà Rí", lũ trẻ nhóc hay hát bài hát ấy. Cái tên "Rí" của ông có liên quan tới cái tên "Rằng" không, chả biết, nhưng chắc chắn nó liên quan tới tên "Rí" của bà chị ruột ông. Mới nhỏ giò ông Rí cùng trai làng đi kháng chiến, ngày hòa bình quê hương Long An của ông người thân thiết chả còn ai, ông ở rể luôn quê vợ xã Tân Xuân, Hóc Môn, Sài Gòn, từ đó tên "Rí" của ông gắn thêm với thứ "Chín" – thứ của vợ. Giữa trưa nắng vượt qua Bà Điểm – 18 thôn Vườn Trầu – giờ chả còn đâu những vườn cau vườn trầu nữa, tới Tân Xuân kiếm ông. Chị vợ đơn đả với khách mặc dù chả biết khách là ai: Ông Rí nhà tôi đi cắt cỏ.

Thế rồi tôi chuyện trò với chị.

• Tôi tên là Tý, cùng vẫn với ông ấy.

• Thừa chị "i" ngắn và "ý" dài quen nhau như thế nào?

Chị Tý: Anh Rí ở bộ đội cùng vượt Trường Sơn ra Bắc với anh tôi. Anh tôi đem tôi ra khoe rồi hứa gả cho anh Rí. Sau giải phóng anh tôi đưa anh Rí về Hóc Môn, gặp tôi, anh Rí ưng tôi liền. Còn tôi, nói đúng ra lúc đầu tôi không ưng, nhưng khi nghe anh tôi nói: "Thằng này hiền, rất đáng hoàng, cha mẹ mất sớm", nghe thế tôi thấy mũi lòng rồi thương.

• Rước dâu bằng xe bò?

Chị Tý (cười): Xe lam.

Từ hai bàn tay trắng anh Rí chị Tý cằn cù nuôi bò lấy sữa nuôi ba người con học hành đang hoàng. Trai đầu tên là "Thủy Chung", tên ấy do anh Rí đặt, để nguyên với chị Tý rằng: "Rí đây sẽ không bao giờ liếc dọc liếc ngang bất cứ thôn nữ Vườn Trầu nào ráo trọi". Thủy Chung qua Tết Nhâm Ngọ 26 tuổi, tốt nghiệp đại học được ba năm, hiện đi làm ở sở điện. Con trai thứ là Hùng cũng làm ở sở điện. Tôi phải nêu tên hai người con trai này bởi vì đó chính là hai "dũng sĩ vắt... sữa bò". Còn tại sao tôi lại đến Hóc Môn ngoại ô Sài Gòn, trên con đường đi Củ Chi, Tây Ninh để tìm anh Rí? Chẳng phải vì anh Rí là anh hùng có thành tích gì vang dội, mà anh chỉ là người lính bình thường, trở thành người nông dân bình thường, nhưng anh lại là chủ của con bò sữa tên Lang rất nổi tiếng, hiện chiếm kỷ lục "sản xuất" một năm những 8.400 kg sữa tươi. Kỷ lục đây là kỷ lục ở Việt Nam ta thôi, chứ nhiều bò sữa ở Úc, Anh, Ấn Độ, Cu Ba một năm "sản xuất" cả 10 tấn sữa lặn. Nữ "anh hùng lao động sản xuất sữa" kia rồi! "Nàng" đang nhai lại cỏ dưới bụi tre. Cơ bản "nàng" có nước da đen, nhưng ở bụng ở vai thỉnh thoảng có những khoảng trắng cái thì to bằng lá trầu, cái thì to bằng lá đa, nên anh Rí, chị Tý đặt tên "nàng" là

“Lang”. Chị Tý kể: “Mấy ông lái bò mách ở Tân Phú, Tây Ninh có con bò đẹp... bò lấm. (chả lẽ chị lại bảo bò đẹp... mã). Anh Rí kiếm, ưng ý liền”. (Tôi cười vì trong câu chuyện với tôi đây là lần thứ hai chị nói: “Ưng ý liền”).

• Con bò thế nào gọi là ưng ý a?

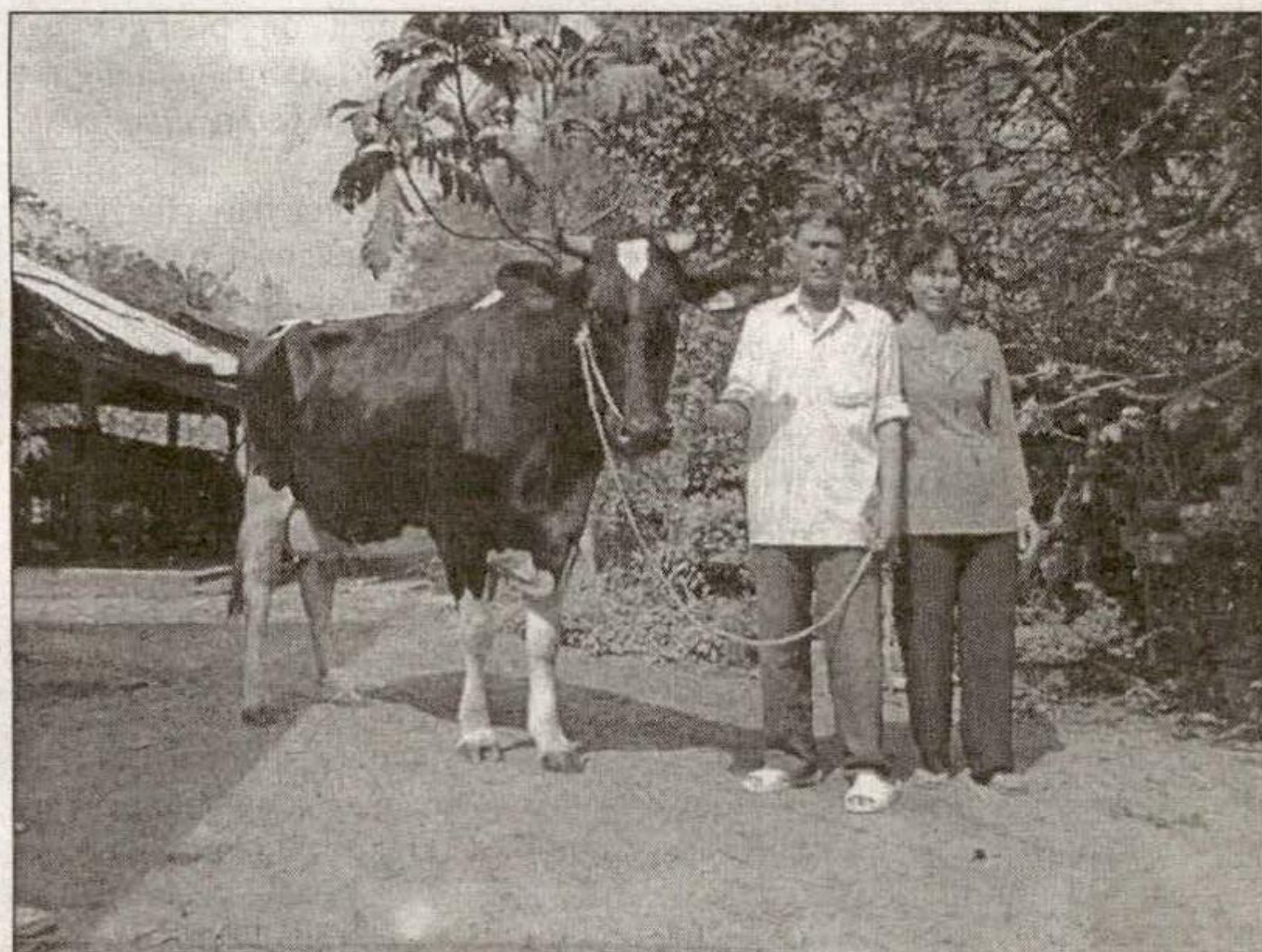
Chị Tý: Da mỏng, vú dài, đẹp. Khi bắt nó 10 tháng tuổi không được chăm sóc nên gầy nhom.

• Tôi có đến một làng chuyên vỗ béo bò ở Thọ Xuân, Thanh Hóa hỏi kinh nghiệm, bà con bảo: một ngày phải tắm cho bò ba cử.

Chị Tý: Đó là vỗ bò thịt, bò cày, còn với bò sữa thì khác. Bò sữa ít vận động, ít đang nắng, nếu tắm nhiều sẽ bị cảm. Chuồng bò phải luôn sạch, thoáng. Nóng, anh Rí phải dội nước lên mái tôn cho mát. Thật ra nuôi bò sữa cực hơn nuôi con lợn. Con đau,

biết la, biết nói, còn bò đâu có biết nói gì? Nhưng cực mà vui, ngủ một đêm tới sáng là có tiền rồi, cả trăm ngàn chớ ít ă. Đi buôn có lỗ, có lời, trồng rẫy, mần ruộng vất vả cả năm cũng chỉ được vài triệu, còn nuôi bò sữa cứ sáng vắt một cử là có tiền, chiều vắt một cử là có tiền. Bốn con bò một ngày cả trăm lít sữa, một lít được giá là 3.200 đồng.

Tôi nhìn đồng hồ đã gần 12 giờ trưa vẫn chưa thấy anh Rí đi cắt cỏ về, tôi hỏi chị Tý: “Hằng ngày anh đi từ mấy giờ?” Chị đáp: “7 giờ. Ngày nào cũng vậy, khi anh đi là tôi lo thấy mỡ, trưa trưa không thấy anh về là sốt ruột, chỉ khi nghe thấy tiếng xe máy của anh ở đầu ngõ mới nhẹ cái ngực, thở phào”. Tôi hỏi: “Bây giờ đã có của ăn của để tại sao không thuê người ta đi cắt cỏ cho đỡ cực?” Chị Tý đáp: “Người ta đâu có thương bò

Vợ chồng ông Rí bên con bò Lang.

mình bằng mình, mình cắt, lựa cỏ. Bò sữa kén cỏ lắm, cỏ phải sạch, non. Mình chỉ cắt phần lá thôi, mất nhiều công lắm. Khi cắt lại phải lựa kéo dính bao nilon, dây kẽm, bò ăn là toi". Tôi hỏi: "Mỗi lần anh cắt cỏ về chị có ngó đôi bàn tay anh?" Chị Tý xúc động mắt hơi rơm rớm: "Có chớ! Coi xem tay anh có bị cỏ cứa hoặc kẽm gai cào không. Vừa rồi anh trượt chân vô rãnh bị kim tiêm của bọn chích Heroin viết trên cỏ xoẹt vô. Anh nặn máu liền. Tôi bảo phải đi viện kiểm tra xem có bị sida không? Anh cười: "Không thấy sốt, em khỏi lo!".

Bên cây mai hoa rực rỡ, Mai cô gái út học lớp 11 đùa giỡn với chú bê non lông trắng mượt, cái mõ hồng tươi. Tôi hỏi Mai: "Cháu có vắt sữa bò không?" Mai đáp: "Cháu dòm dòm hai anh cháu vắt thôi, thấy dòng sữa vọt ra trắng muốt thích lắm à" – "Sao cháu không vắt?" – "Vắt sữa phải có nghệ thuật chớ". Chà, xưa nay tôi cứ ngỡ đưa đôi bàn tay lên vuốt vuốt vú con bò sữa phọt ra thế là xong. Ấy vậy mà Mai bảo vắt sữa phải có nghệ thuật cơ. Nghệ thuật đó là năm ngón tay cùng lòng bàn tay phải luôn nhịp nhàng như múa lượn theo giai điệu nhạc và phải liên tục không được dừng. Xưa nay tôi cũng cứ nghĩ bò có sữa như đàn bà có sữa bé bú không hết mai bú tiếp. Thực tế không phải, đã vắt sữa bò thì phải vắt kiệt. Từ chuồng bò hàng xóm bỗng một con rống lên. Chị Tý bảo: "Nó đòi ăn đấy!" Chị Tý còn bảo "Bò đói rống không thèm thiết bằng bò căng sữa đòi được vắt". Phải rồi cả bầu sữa đầy gần 30 kg, trình trịch kéo da kéo thịt, các "nàng" chịu sao thấu. Khi căng sữa được vắt bò sưng cứ như

xin lỗi anh chàng nào đi tàu xe bị "bí" được bác tài cho dừng xe lại bên rìa cỏ để xè xè. Qua câu chuyện về bò tôi được biết thêm người ta còn nấu cả chè đỗ xanh bồi dưỡng cho bò nữa. Chị Tý bảo: "Con Lang khôn lắm, mỗi lần tôi bê chậu chè lên nó bèn đứng dậy chân rần, mắt nhìn lom lom rồi nhổng nhổng cái đuôi lên".

• Sữa có để ở nhà uống không?

Chị Tý: Có chứ, thằng Thủy Chung rửa sạch vú bò rồi vắt thẳng sữa xuống ca, bỏ thêm tý đường lấy muỗng quậy nông thôi bởi quậy sâu bọt sữa tràn ca. Sữa mới ra gaz nhiều lắm. Trời! Mấy năm sữa ế nhà uống phát ớn luôn phải đổ cho heo uống đỡ. Tết đến, mừng Một đại lý mua sữa đóng cửa nghỉ tết, cả nhà phải uống... sữa mà rùng mình. Giờ hết chuyện đó rồi, bò đâu có nghỉ tết mà thôi sản xuất sữa, bà con la quá, các đại lý sữa tết nhất cũng phải mở.

• Bò tới cỡ là phải vắt, nhưng hai cậu trai đi làm về không đúng cỡ thì sao?

Chị Tý: Cứ phải thay nhau mà về đúng giờ chớ sao nữa. Có lần tụi nhỏ đang mãi vui sinh nhật bạn gái, coi đồng hồ hồi hả dất xe về. Có người không hiểu, trách: "Sao về sớm vậy?" Cô bạn gái cười: "Không về ai vắt sữa bò cho!".

Trưa quá... đã rồi mà vẫn chưa thấy anh Rí về, tôi lấy máy ảnh ra chụp các "nàng" bò, thì ôi thôi máy bị... hư. Đì cả 30 cây số bụi bặm nắng nôi chứ ít à? Nhưng rồi lại nghĩ anh Rí ngày ngày cũng quãng đường như thế đi cắt cỏ, tôi bèn hết nhăn nhó: "Chị Tý ơi tôi về, sửa máy, chiều mai tôi lên lại". Thế là chiều mai ấy tôi lại tới Hóc Môn. Anh Rí ở nhà.

Ông Rí và xe honda cò.

Phải nói hồi trẻ anh đẹp trai lắm.

Anh Rí: Hôm qua tôi về chậm vì phải cắt dùm ông hàng xóm. Cha đó cắt dở ẹc à.

• *Hôm nào mưa anh cũng đi sao?*

Anh Rí: Đội mưa mà đi. Ở lính quen được cấp đủ tiêu chuẩn, vì vậy tôi cũng không thể để bỏ thiếu tiêu chuẩn. Chuyện chiến tranh ư? Ở làng tôi có bảy tay cùng rủ nhau vô bộ đội một lượt, tới giải phóng còn một thằng què và tôi bị thương chút đỉnh, còn lại hy sinh ráo.

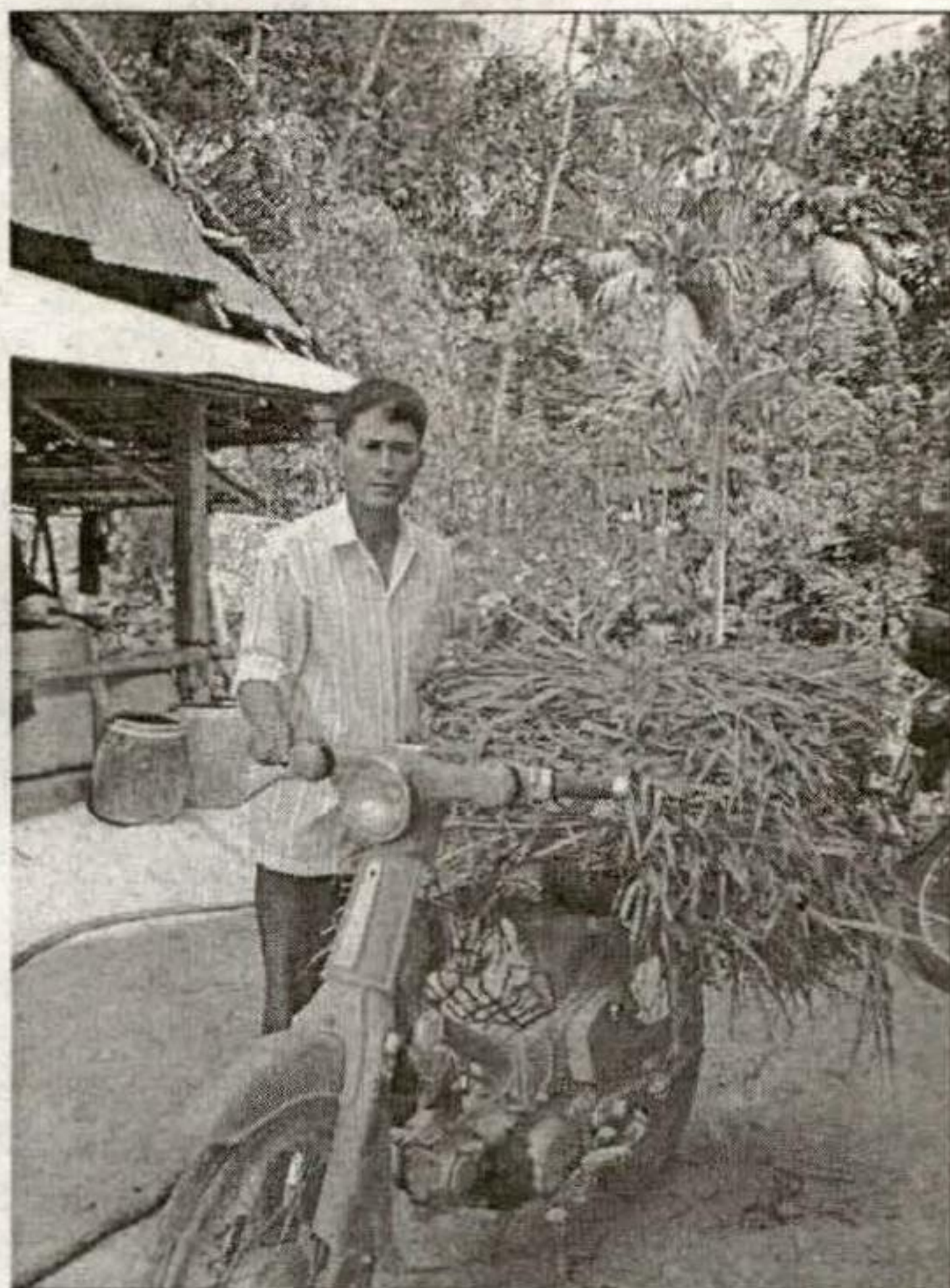
• *Mỗi lần anh cắt bao nhiêu bó cỏ?*

Anh Rí: 22 bó. Mỗi bó 8 kg vị chi là 176 ký. Tôi chất đầy xe honda, đi phía sau không thấy miếng đầu nào của tôi hết trơn, công an bắt hoài do chở cồng kềnh quá. Thôi thì mình năn nỉ: "*Tớ là lính về biết làm gì đây ngoài nuôi bò, lũ bò đang đói rống ầm ĩ ở nhà đó*".

Tôi nhìn hai bàn tay của ông Rí không còn miếng nhỏ nào trơn tru – tôi có cảm giác lớp trai này chồng lên lớp trai khác rồi quánh lại như... cao trăn.

• *Tay thế này làm sao anh vắt sữa được?*

Anh Rí: Tay thế có mà làm đau bầu vú bò. Nếu hai thằng con trai đi trực suốt chắc tôi phải mua cái máy

vắt sữa. Thà tốn tiền còn hơn thuê người ngoài vắt sữa, mang bệnh từ con bò khác tới, với lại nó bóp... vú mạnh để sữa ra nhanh, xót bò lắm".

Chị Tý diện... keng ngồi sau honda do Hùng "*chuyên gia vắt sữa*" lái chuẩn bị đi đâu đó. Anh Rí nhìn vợ nói: "*Hồi đầu mới nuôi, bò chết, bà xã tôi khóc quá trời. Thôi, bây giờ thì êm rồi!*" Tôi mời anh chị đến bên con Lang để nháy bức ảnh. Con Lang đột ngột rống lên khi thấy một con bò đực đi qua ngõ. Tự dưng tôi trùng xuống mọi cảm hứng khi chợt nghĩ cả đời con Lang chỉ toàn được "*bơm tinh*" chứ chưa một lần được giữa bãi cỏ mênh mông trực tiếp "vui" cùng gã bò nào hết.

■
LT.V

*Tình yêu thật đẹp,
thật thơ mộng
nhưng cũng thật
mong manh, dễ
vỡ. Khi tình yêu
đã mất không ít
người vẫn buồn
phiền day dứt,
chẳng hiểu vì đâu
nên nỗi...*

Ảnh HOÀNG MINH.

Làm thế nào để nuôi dưỡng tình yêu?

YÊN ĐỊNH

Khi hai tâm hồn không hòa hợp

Sau một thời gian yêu Dũng, cùng cơ quan, Ly đã cảm thấy có sự không ổn vì quá nhiều khác biệt cả

trong tính cách. Ly sôi nổi hoạt bát, còn Dũng lại rất trầm lặng kín đáo. Con gái, thường thích khen tặng ngọt ngào, nhưng Dũng thì chẳng biết “nịnh đầm” bao giờ. Sở thích,

thú vui cũng không phù hợp, Ly không thể bàn bạc tranh luận với Dũng về những bản nhạc, bộ phim, các món ăn ngon, màu áo yêu thích... Tóm lại, Dũng không phải là mẫu người cô mơ ước. Dần dần, cuối cùng Ly quyết định nói lời chia tay. Dũng hết sức ngỡ ngàng, và khi nghe Ly giải thích: “*Chúng mình không hợp nhau*” thì anh rất buồn, nhưng cũng không biết phải nói sao. Bạn bè biết chuyện, có người chê trách Ly là “kén cá chọn canh”, có người khuyên Ly: “Không hợp rồi từ từ cũng hợp miễn là nó yêu thương quý trọng mình. Nhiều khi tình yêu làm thay đổi thói quen, sở thích cho phù hợp nhau, nên cũng cần phải có thời gian. Ly nghĩ có lẽ chị bạn nói đúng, nhưng cũng có lẽ là Ly và Dũng chưa yêu nhau hết mình. Ly thì cứ đề cao cái tôi của mình, còn Dũng thì quá thụ động, vì thế khoảng cách giữa hai người ngày càng rộng ra, không tìm được sự hòa quyện gắn bó.

Khi thiếu sự lãng mạn và quan tâm cần thiết

Lễ và Thu lại có rất nhiều điểm tương đồng trong tình yêu: cùng coi đá bóng, ca nhạc hoặc phim ảnh, cùng mê mãi bên máy vi tính truy cập thông tin... Thế nhưng, thỉnh thoảng Lễ lại thấy Thu đang vui vẻ tíu tít đột nhiên trầm lắng, ánh mắt đầy dỗi hờn. Gặng hỏi thì Thu nhất định không chịu nói nguyên do. Cũng may qua cô bạn thân của Thu, Lễ biết được Thu trách Lễ là người khô khan, quen nhau đã hơn 1 năm chưa khi nào anh tặng cô một bông hoa hoặc tấm thiệp mừng sinh nhật,

ngày 8-3 hoặc ngày kỷ niệm hai đứa lần đầu gặp gỡ. Tình yêu vì vậy kém đi lãng mạn ngọt ngào. Biết được thiếu sót của mình, Lễ đã nhanh chóng sửa sai và được người yêu “xí xóa”.

Khi làm mất tự do

Tình yêu của Ngọc và Lân đã từng có những hiểu lầm, trục trặc. Có lần Lân đã hẹn đến đón Ngọc đi chơi - thì Lân gọi điện đến xin lỗi không thể đến được, vì ngay từ sáng anh đã phải đi Biên Hòa giao nhận hàng không về kịp. Trước đó, Lân cũng đã từ chối không cùng Ngọc đi dự một đám cưới với lý do đã hẹn đi chơi với nhóm bạn thân. Lần khác, Ngọc rủ Lân đi ăn tân gia nhà một người bạn nhưng Lân cũng từ chối vì phải vào bệnh viện thăm người bà con bệnh nặng. Mỗi lần như vậy “sóng gió” lại nổi lên, mấy ngày liền Ngọc chẳng thèm nói năng trò chuyện và cúp luôn điện thoại khi anh gọi đến. Lân phải tốn nhiều công sức mới làm lành được nhưng sau mỗi lần như vậy anh lại có vẻ kém vui. Lân lo ngại rằng cứ cái đà này anh mất hết tự do, từ bỏ bạn bè, thói quen, sở thích để chiều theo mọi yêu cầu của Ngọc. Ngọc hiểu được điều đó, cô nhận thấy mình cũng có phần thái quá trong giận hờn bất mãn, tình yêu dễ có nguy cơ tan vỡ. Nhờ sự tự điều chỉnh của Ngọc mà quan hệ giữa hai người đã bớt đi những mâu thuẫn trục trặc, tình yêu của họ cũng được củng cố tốt đẹp hơn.

Khi tình yêu đi liền tình dục

Mai là cô gái nông thôn lên thành phố làm việc, đồng lương chỉ đủ thuê phòng trọ và chi tiêu

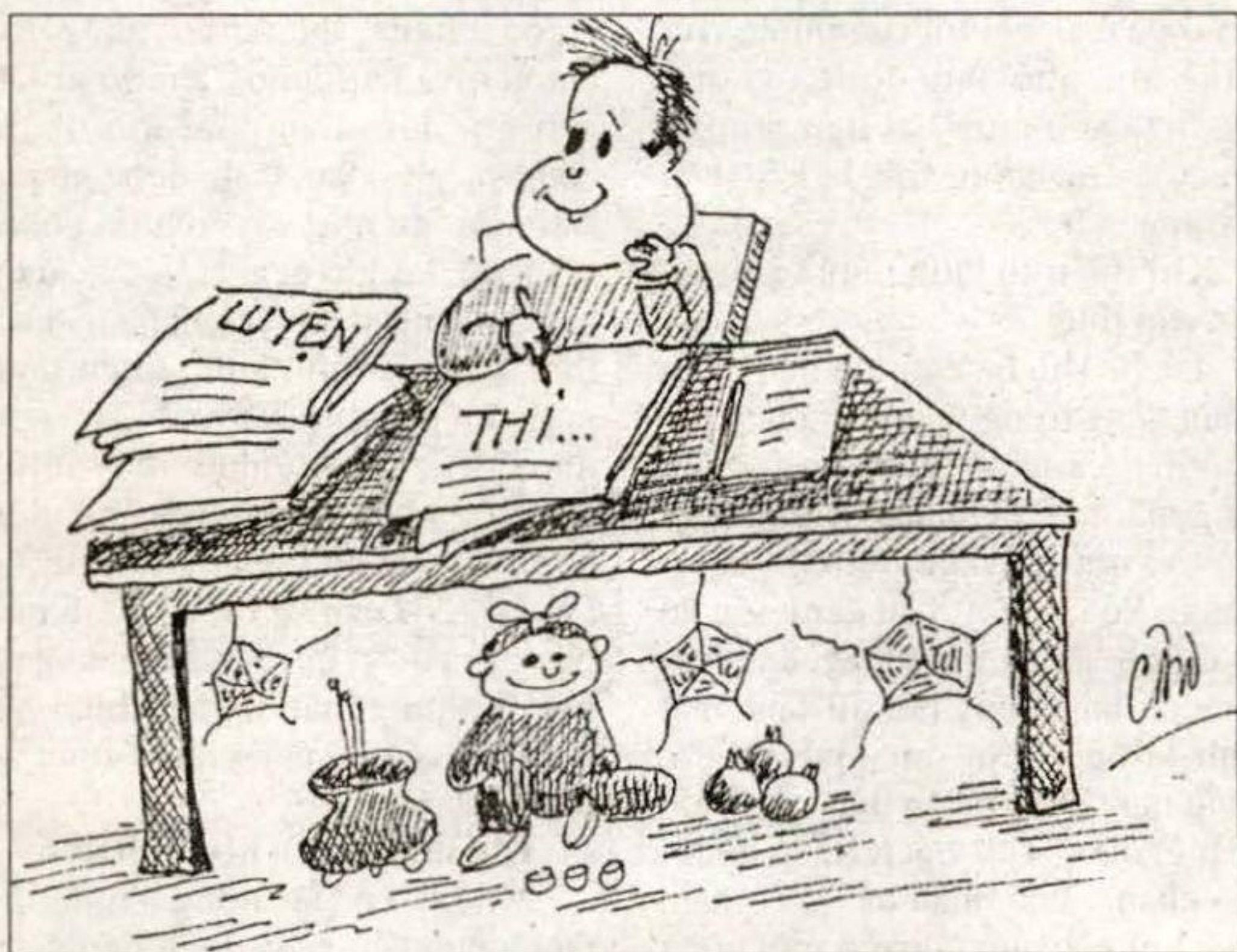
thường ngày. Khi yêu Bảo, một thanh niên thành phố, Mai tưởng mình sẽ được đổi đời, có hộ khẩu thành phố, không còn phải ở chật chội trong căn phòng trọ tồi tàn. Cũng vì thế mà Mai luôn nhượng bộ, chiều theo những đòi hỏi quá mức của Bảo, ngay cả khi anh đòi “cho hết”, Mai cũng chỉ ngại ngần một chút rồi đành nhắm mắt trao thân. Cô nuôi hy vọng khi đã dâng tặng Bảo sự trinh trắng, cô sẽ được anh yêu nhiều hơn và sẽ thuộc về anh mãi mãi. Song, chỉ một thời gian sau, khi đã “no xôi chán chè” Bảo liền tìm cách lảng tránh. Mai cứ phải nhẫn nhịn, tìm kiếm năm lần bảy lượt mới gặp được Bảo. Những lời “có cánh” mà cô vẫn nghe anh thì thấm bên tai ngày nào đã bay

theo gió. Giờ đây Bảo rất hờ hững lạnh nhạt, luôn gắt gỏng, còn Mai cứ phải xuống nước làm lành trước. Cho đến một ngày, Bảo chủ động nói lời chia tay: “Anh không muốn làm em đau khổ, nhưng cha mẹ anh kiên quyết không cho chúng mình lấy nhau. Gia đình anh rất phong kiến, và anh không dám trái ý cha mẹ”. Mai đau đớn tuyệt vọng và tự trách quá nhẹ dạ cả tin, đến khi nhận rõ bản chất của gã Sở Khanh thì đã quá muộn.

Mấy trường hợp vừa kể trên nằm trong số những nguyên nhân chủ yếu thường đưa tình yêu đến nguy cơ tan vỡ. “*Làm thế nào để nuôi dưỡng tình yêu?*” - Câu hỏi đó còn có nhiều đáp số.

Y.Đ

Tranh vui

BON TRẺ BÂY GIỜ...

Minh họa: NGUYỄN MỸ.

Cậu sinh viên 21 tuổi điện thoại về cho bố, báo tin chủ nhật tới sẽ đưa bạn trai của cậu về chơi. Ông bố (và dĩ nhiên cả bà mẹ nữa), vì yêu con nên cũng rất quý bạn của con, đã chuẩn bị tinh thần sẵn sàng đón khách. Đúng hẹn, hai chàng trai dẫn nhau về. Quần áo, giày dép trông bụi bụi, nhưng mặt mũi rất khôi ngô sáng sủa. Ông bố đang nằm đọc báo ở phòng trong. Cậu con vào chào bố. Và bạn của cậu, chừng như cũng muốn tỏ ra mình là chàng trai hoạt bát, nhanh nhẹn, dễ mến, bước vào theo:

-Cháu chào bác.

- Chào cháu - ông bố nhồm dậy, đáp lại một cách thân ái - Cháu nghỉ một tí, rồi đi tắm cho mát.

Như phụ họa với sự ân cần của

ông chủ, cái chảo để xào nấu thức ăn của bà chủ trong bếp “xèo” lên một tiếng rất chi là vui vẻ, mùi thơm tỏa ngào ngạt.

Khúc dạo đầu lạc quan ấy diễn ra hơi ngắn ngủi. Cậu khách nhìn quanh căn phòng một lượt rồi bất thần hỏi ông chủ:

-Bác đã về nghỉ hưu rồi hả bác?

Ông bố hơi giật mình, vội vàng bỏ kính ra, cười miễn cưỡng:

-Không. Bác vẫn còn đi làm đấy chứ...

Đến đoạn này thì cả khách lẫn chủ đột nhiên... hết chuyện. Khách bối rối không biết hỏi gì thêm, còn chủ thì ngao ngán.

“Sao nó lại cho tôi về hưu sớm thế?” Ông bố thì thầm với bà mẹ ở trong bếp, khi khách đã chui vào

nhà tắm. Bà mẹ cười xuê xoa: “Thôi mà, chúng nó còn trẻ con... Con mình đến nhà người ta, có khi cũng ngớ ngẩn chả kém!” Ông bố nghiêm giọng: “Bằng tuổi nó, tôi đã lấy bà và sắp có nó. Tôi không bao giờ về nhà bạn bè chơi mà lại không biết trước bố mẹ bạn làm gì, bao nhiêu tuổi, bạn có mấy anh chị em, gia đình sinh sống ra sao...” Bà mẹ vẫn nhỏ nhẹ: “Phải trách cả con mình nữa. Con mình cũng vô tâm, không chủ động giới thiệu trước với bạn”.

Nhưng sự vô tâm của hai chàng trai không chỉ dừng ở đó.

Sáng hôm sau, chủ nhật, ăn sáng xong, cậu con đưa bạn đi tham quan thành phố. Bà mẹ, như thường lệ, bắt tay vào công việc dọn dẹp nhà cửa. Khoảng chín giờ sáng, đến lượt bà phải kêu lên:

-Ông ra mà xem này!

Ông bố vội vàng chạy ra. Bên cạnh chiếc vòi nước là chậu quần áo thay ra của cả nhà, đầy tú hủ. Và ở trên cùng, như trêu người, lại chính là bộ quần áo bụi bụi, bẩn bẩn của... “ông” khách quý hóa!

Ông bố lắc đầu ngán ngẩm. Còn bà mẹ im lặng, nhưng trong đầu thì nghĩ: Đáng lý ra nó phải nói với mình một câu, nó không nói thì thằng con mình phải nói!

Bạn tôi chỉ kể lại câu chuyện trên mà không bình luận gì. Còn tôi thì lan man nghĩ về bọn trẻ. Con tôi có đưa học cấp hai, có đưa cấp ba, nhưng chúng không biết hết tên các thầy cô giáo trong trường. Chúng có thể rủ nhau vào quán, nhưng ăn uống xong, tiền đưa nào đưa nấy trả. Chúng có ghi sổ tay tất cả những ngày sinh của bạn bè, không khi nào

bỏ lỡ dịp mua quà sinh nhật cho bạn, nhưng lại không biết bố mẹ bạn là ai, quê bạn ở đâu... Chúng có thể đọc vanh vách tên các ca sĩ nước ngoài cùng những album mới nhất của họ, nhưng lại không phân biệt được hai bà Trưng với bà Triệu. Hồi còn trẻ, chúng tôi không thể. Vì sao có sự khác biệt này? Vì sự giáo dục, dạy dỗ của chúng tôi - những người làm cha, làm mẹ chúng. Vì nhà trường, vì xã hội? Vì nền kinh tế thị trường? Hay vì xu hướng chung của cả nhân loại: người đông dần lên, trái đất dường như thu hẹp, nhưng từng con người lại trở nên cô đơn hơn trong bốn bức tường của những căn hộ không có lối đi chung?

Câu trả lời vẫn còn nằm ở đâu đó...

TRONG QUANG

■ Tranh vui

Tranh NGUYỄN THỊ BẠCH TUYẾT.

Tiếng chuông tâm linh

Trước đây không lâu ở Pháp có một nhà ngục rất đặc biệt, khác hẳn mọi nơi. Ở đây chính là giáo đường nguy nga, tráng lệ, thâm nghiêm, tĩnh mịch; ngoài các vị thần chức và người phục vụ, không có bất cứ binh lính hay cai ngục nào cả, nhưng vòng tường vây quanh giáo đường thì rất cao và thật dễ sợ. Phạm nhân tổng ngục đều là những tên đầu trộm đuôi cướp, tra khảo cực hình mấy cũng không chịu khai. Họ được đưa vào đây, sống một cách tự do, có thể làm bất cứ việc gì mà mình muốn và ngày ngày nghe tiếng chuông ngân cùng bao lời cầu nguyện, lúc thánh thót, khi trầm ngâm như một đàn hợp xướng.

Rồi hôm ấy, đã quá nửa đêm, âm thanh cuối cùng của lầu chuông vừa chìm dần vào tĩnh lặng, thì đâu đó trong giáo đường bật lên tiếng khóc thảm thương, người đàn ông phạm tội đã ngoan cố nửa năm bỗng xuất hiện và quỳ sấp hối, anh xưng hết với cha cố tất cả tình tiết gây án từng một lần giết người cướp của. Các tù nhân được đưa vào giáo đường cũng giống như người đàn ông nọ, thà nhận tội do pháp luật phán quyết, còn hơn tháng ngày bị lương tâm cắn xé, dày vò. Người Pháp thật thông minh, biết gõ vào cội lòng những tiếng chuông tâm linh khiến tội nhân phản tỉnh, nhiều khi còn hữu dụng hơn cả cực hình tra khảo.

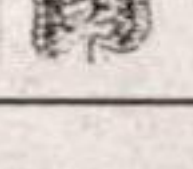
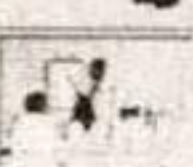
THÁI NGUYỄN BACH LIÊN

(Sưu tầm biên dịch)

500

GIẢI ĐÁP Y HỌC

THEO YÊU CẦU BẠN ĐỌC

500 giải đáp y học

Là cuốn sách của Tiến sĩ y học Lê Trọng Bổng vừa tặng cho tòa soạn do Nhà xuất bản Thế giới ấn hành tháng 10-2001. 500 giải đáp y học này đã đáp ứng những câu hỏi của bạn đọc và được đăng tải trên KTGD trong 6 năm qua. Tiến sĩ Lê Trọng Bổng đã biên soạn sắp xếp lại theo trình tự hợp lý. Thiết nghĩ 500 giải đáp y học rất cần thiết và bổ ích cho những ai quan tâm đến bệnh tật và sức khỏe, cuốn cẩm nang của mọi gia đình.

KTGD

Sang năm mới, màn ảnh nước ta chờ đợi những gương mặt mới. Ngày xuân, thật thanh thản với mình, thật tin yêu với đời, chúng tôi giới thiệu Hoài Trang, Thúy Hà và Kinh Quốc. Mùa xuân đầu tiên của ba diễn viên trẻ, không có gì thú vị bằng sự hy vọng!

MÙA XUÂN ĐẦU TIÊN của ba diễn viên trẻ

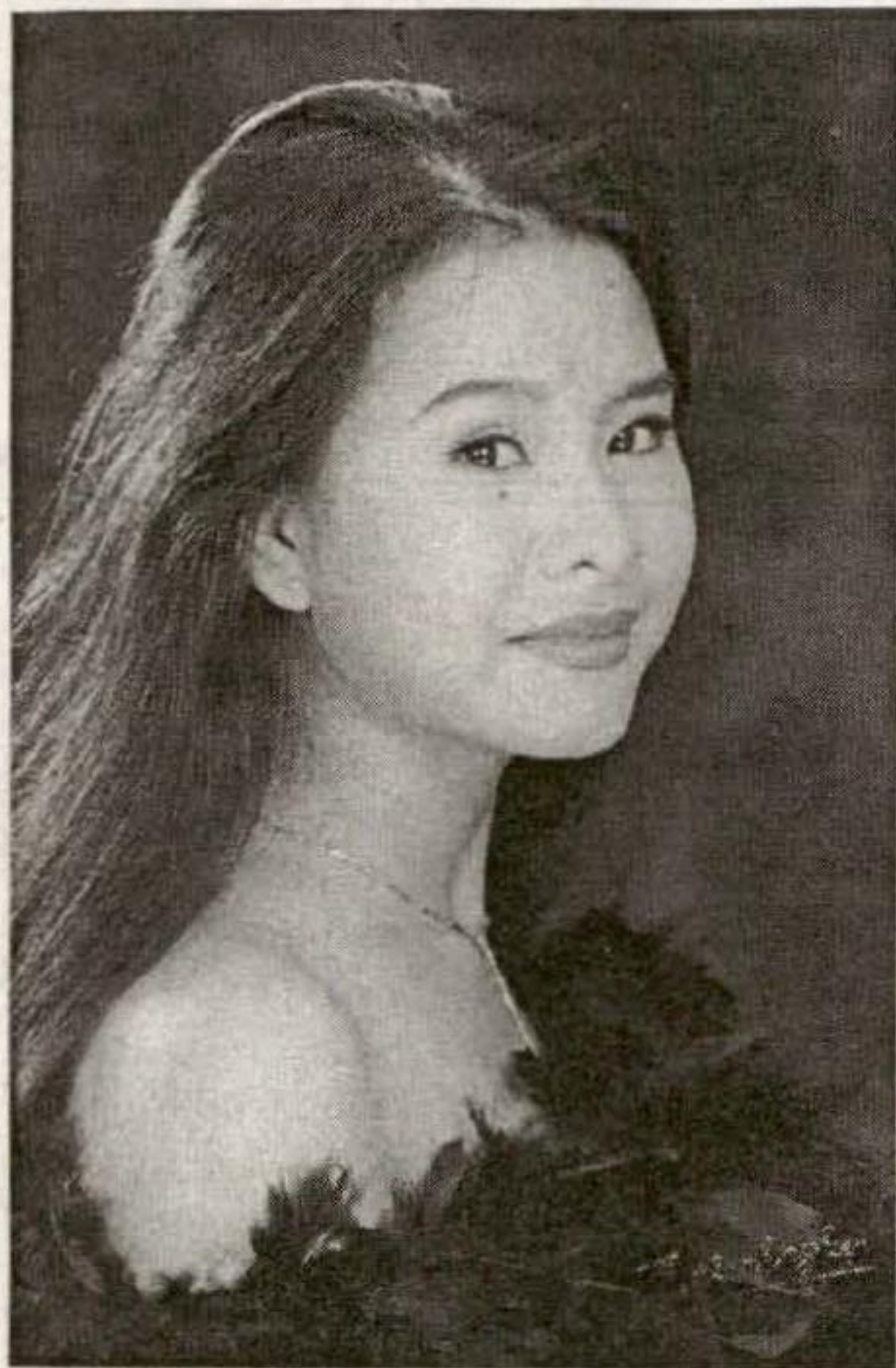
TUY HÒA

*N*ghe tin **Hoài Trang** được giải thưởng *Nữ diễn viên phụ xuất sắc* thể loại phim video ở Liên hoan phim toàn quốc lần thứ 13, nhiều

người tỏ ra ngạc nhiên. Thế nhưng, sau đó sự ngạc nhiên nhường chỗ cho những lời chúc mừng nỗ lực của một cô gái trẻ. Vai diễn của Hoài Trang trong bộ phim “*Giã từ cát bụi*” là cô gái bụi đời tên Sương, biết đứng dậy từ lầm

lụi và nghiệt ngã do số phận. Cách đặt vấn đề trong phim không mới mẻ, và đất diễn cho vai Sương dễ sa vào “khuôn mẫu vượt khó”, thật mừng lối diễn mộc mạc của Hoài Trang đã giúp nhân vật gần gũi với đời thường. Hoài Trang bộc bạch: “*Ấy là vai đầu tiên của em, em nghĩ sẽ rất vụng về chớ. Em chỉ quan sát những mảnh đời cơ nhỡ quanh mình, rồi diễn sao cho giống giống thế thôi!*”.

Bố của Hoài Trang là một cascadeur tên tuổi tại TP.HCM. Có lẽ cô đến với điện ảnh từ nỗi đam mê của người cha truyền lại. Ở cuộc thi *Triển vọng điện ảnh* năm 1999, Hoài Trang đoạt ba giải nho nhỏ, trong đó có giải “*Thí sinh có mái tóc đẹp*”.

Hoài Trang có mái tóc dài.

Thúy Hà và NSUT Minh Hòa trong "*Mùa thu không vàng lá*".

nhất". Chính mái tóc dài cũng là ưu điểm của Hoài Trang. Ví dụ, bộ phim "*Tóc gió vẫn bay bay*" khi có kế hoạch bấm máy, lập tức đạo diễn Lê Văn Duy nhớ ngay đến Hoài Trang. Ba năm thử sức với điện ảnh, Hoài Trang có gần 10 vai diễn lớn nhỏ mà mới nhất là vai Sứ trong "*Vì một ngày mai*", cô tạo được cho mọi người thiện cảm về một nghệ sĩ trẻ đang gắng gỏi kiếm tìm. Hoài Trang có nụ cười hiền lành, dù cô vẫn chạy ngược chạy xuôi trên đường phố Sài Gòn bằng chiếc mô tô to đùng trông hơi "gấu"!

Khác với cá tính mạnh mẽ của Hoài Trang, diễn viên **Thúy Hà** đứng hẳn về phía yếu điệu thực nữ của giới nghệ sĩ thủ đô. Tốt nghiệp Trường ĐH Sân khấu - Điện ảnh, Thúy Hà về Nhà hát kịch Hà Nội, nhưng bất ngờ bật lên trên màn ảnh. Vai Hạnh trong bộ phim "*Bến không chồng*" (đạo diễn Lưu Trọng Ninh) nhanh chóng tạo ra điện mạo

một diễn viên trẻ. Vai Hạnh khiêm lời mà lấp lánh thân phận phụ nữ nông thôn thời hậu chiến. Giữa ngồn ngộn đất lề quê thói đôi khi cay nghiệt, vượt qua tình duyên trắc trở cô Hạnh có con trong sự ghẻ lạnh của xóm làng. Ánh mắt của Hạnh ám ảnh người xem phim, có gì tưởng như nhọc nhằn cam chịu mà lại tràn đầy hạnh phúc giản đơn. Với vai Hạnh, diễn viên Thúy Hà lột được viên gạch đầu tiên trên con đường nghệ thuật.

Gần đây Thúy Hà trở nên quen thuộc với phim truyền hình trên sóng VTV3. Hai vai diễn trong hai bộ phim "*Tia nắng ấm*" và "*Thầy giáo dạy văn*" thể hiện rành mạch hai tính cách khác nhau. Với điện ảnh, Thúy Hà chỉ còn thiếu một nhân vật tâm vóc để định danh. Thế nhưng, Thúy Hà không về Nhà hát kịch Hà Nội để... chơi. Dù nơi đây là một đơn vị nghệ thuật tiếng tăm hội tụ các tài hoa Hoàng Dũng, Hoàng Cúc, Minh Hòa, Thu Hà... thì diễn

viên Thúy Hà vẫn được xem là một gương mặt triển vọng, một thế hệ diễn viên “nguồn” của nhà hát. Sân khấu có cái khó phải nuôi được cảm xúc từ đầu đến cuối vở kịch, vì thế không dễ dàng cho diễn viên trẻ như Thúy Hà. Xem vở kịch “*Mùa thu không vàng lá*”, khán giả tinh mắt sẽ nhận ra Thúy Hà còn non nớt về đài từ, nhưng vai diễn của Thúy Hà không bị rơi ra ngoài tổng thể xúc cảm sân khấu. Diễn viên Thúy Hà chấp nhận và cầu thị: “*Kinh nghiệm sân diễn không thể là một món quà mà người này có thể mang tặng người khác. Tôi sẽ tự rèn luyện và học hỏi thêm!*”

Sau câu chuyện của hai người đẹp, giờ lại nói đến anh chàng **Kinh Quốc** không mấy đẹp trai. Có rất nhiều nam tài tử đẹp trai lắm, lần nào đến trường quay cũng thơm phức nước hoa, nhưng khán giả không nhớ nổi anh ta đã từng đóng vai gì. Diễn viên Kinh Quốc thì hơi xa lạ với nghề – đẹp – trai – chuyên nghiệp ấy. Ngoài đời anh không được các cô gái mê vì nhan sắc đàn ông, nhưng hơn một lần vai diễn của anh được nhắc trân trọng. Với các phim đã tham gia như “*Cõi tình*”, “*Cô thư ký xinh đẹp*”, “*Con của sông Dinh*”, “*Chuyện tình bên dòng kênh Xáng*”... Kinh Quốc không còn là nỗi e ngại khi đạo diễn nào đó muốn giao vai diễn cho anh. Nổi bật nhất, Kinh Quốc có vai An trong bộ phim truyền hình 52 tập “*Dòng đời*” (đạo diễn Lê Cung Bắc). Chàng trai An khù khờ nhưng hiền lành và tốt bụng. Diễn viên Kinh Quốc thành công bằng một khuôn mặt “ngỗ ngỗ”, phác họa một “típ” nhân vật

khiến khán giả vừa giận lại vừa thương. Đồng sự của Kinh Quốc trong phim “*Dòng đời*”- diễn viên Võ Song Hương nhận xét: “*Kinh Quốc có nhiều nét giống vai An, dạng đàn ông hồn nhiên và chân thành!*”

Diễn viên Kinh Quốc đang gắn bó với Hãng phim truyền hình TP.HCM. Cơ hội trước mắt của anh là làm phó đạo diễn bộ phim cổ trang “*Chúa Tàu Kim Quy*”. Anh tâm niệm: “*Công việc của phó đạo diễn giúp mình có thêm nhiều hiểu biết để vai diễn sống động hơn, thật hơn khi tham gia diễn xuất!*”. Diễn viên Kinh Quốc đang chờ cơ hội tốt để học một khóa đạo diễn điện ảnh. Vâng, chỉ cần nhìn xa xa, sẽ thấp thoáng bóng dáng ngày mai... ■

T.H

Kinh Quốc - “đàn ông hồn nhiên và chân thành”.

Chuyện về than tổ ong

Đôi khi trong thành phố xảy ra những chuyện thật buồn. Tuần trước, ở Hà Nội có một gia đình ba người ở huyện Thanh Trì vào thành phố ở, vừa dọn đến căn phòng mới thuê được lúc 5 giờ chiều, thì ngay đêm đó hai người chết và một người hôn mê vì nhiễm khí độc từ than tổ ong.

Hãy hình dung một căn phòng chỉ rộng có 8m², để chuẩn bị cho công việc bán trứng vịt lộn sáng hôm sau, người mẹ đã ủ 2 viên than tổ ong một lúc. Chắc là mới ra thành phố, còn lạ, thấy căn cảnh giác, trời cũng đang lạnh nữa, nên gia đình đó đóng kín cửa, và ngủ. Một giấc ngủ mệt mỏi, giữa nồng nặc khí than, một giấc ngủ mãi mãi không thức dậy. Cái chết đến thần nhiên và phi lý. Lý do để gia đình đó, đang ở huyện Thanh Trì, lại dọn vào thành phố đơn giản lắm, vào thành phố bán trứng vịt lộn là để cho cậu con trai 12 tuổi lớp 6 có tiền ăn học đang hoàng. Cũng chỉ là một chỗ ở xa trung tâm, rẻ tiền thôi, nhưng có vẻ việc kiếm tiền dễ hơn ở làng... Cậu bé chết ngay cùng người cha, người mẹ hôn mê sâu chẳng biết còn tỉnh được hay không. Giấc mộng về sự học hành cho con cái tan vỡ đầy đau đớn. Ngày thuê được một chỗ ở, ngày bắt đầu những toan tính cho một cuộc sống mới cũng là ngày chấm dứt tất cả đối với họ...

Vì chuyện ngộ độc này, người ta mới biết khí than tổ ong gây hại đến mức nặng nề như vậy không phải hiếm. Bệnh viện Bạch Mai, Bệnh viện E từ đầu năm đến giờ tiếp nhận không ít ca ngộ độc khí than tổ ong...

Giá như người ta có thể hình dung được than tổ ong thân thiết như thế nào với đời sống dân thành thị. Đã có lúc tôi nghĩ rằng việc sử dụng than tổ ong là một phát minh căn bản của loài người (người nước ta), thập kỷ cuối cùng của thế kỷ 20. Gas đắt, dầu đắt, điện tăng giá. Thuốc bắc ư, đặt một viên than tổ ong. Nước sôi ư, một viên than tổ ong, trời lạnh ư, một viên than tổ ong nữa... Tôi còn nhớ năm trước vào trong phòng vẽ của các sinh viên trường Đại học Mỹ Thuật, người mẫu nu ngồi trong lạnh cắt gió mùa đông, gian phòng rộng hàng trăm mét vuông màu vôi trắng lạnh, để làm ấm cho người mẫu không có mảnh vải nào trên mình, các sinh viên trường Mỹ Thuật đã đặt dưới chân người mẫu ba bếp than tổ ong, khí than xông lên nồng nặc. Người mẫu ngồi như vậy suốt mấy tiếng đồng hồ, giá cả, đành gọi thế, cho mỗi giờ theo quy định của Bộ Văn hóa là 4.000 đồng. Giờ đây nhớ lại khói từ ba bếp than tổ ong ấy, tôi lại rùng mình.

Trường Đại học Mỹ Thuật Hà Nội đã cải tạo lại phòng vẽ, người mẫu giờ đây có một phòng thay quần áo, không như ngày tôi đến cửa trường nhìn họ. Giá mỗi giờ ngồi mẫu cho sinh viên vẽ hình như cũng cao lên chút ít, nhưng để làm ấm họ, giữa ngày đông tháng giá, không có gì hơn, vẫn là những bếp than tổ ong. Tôi không biết họ có đòi hỏi gì hơn không, khi mà những bếp than tổ ong vẫn tồn tại như một nhu cầu tất yếu của đời sống, đời sống những người nghèo.

THỊ MƠ

Giải mã một huyền thoại

CÓ HAY KHÔNG CÓ NHỮNG GÃ KHỔNG LỒ MỘT MẮT?

Vào thời Trung cổ những hộp sọ to lớn khác thường có một hốc ngay giữa trán được tìm thấy trong hang đá ở phía Bắc đảo Sicile khiến dư luận xôn xao. Phải chăng đây là những gì còn sót lại của những người khổng lồ một mắt mà thi hào Homère mô tả trong trường ca Odyssée?

"Tim chúng tôi thất lại khi nghe tiếng thét của quái vật và trước mặt... Hấn vừa xông vào vừa vươn cánh tay về phía những bạn đồng hành của tôi và bắt lấy hai người trong số họ rồi nghiền nát. Óc họ phọt ra tung tóe trên mặt đất. Hấn lần lượt chặt chân tay họ để làm bữa tối. Hấn ngấu nghiến như một con sư tử núi vồ được con mồi và không để sót một cọng lông hay một mảnh xương nhỏ".

Đây là bữa tối ngon miệng của tên ăn thịt người ở Hanibal. Ngay cả tên giết người hàng loạt trong bộ phim *Sự im lặng của bầy cừu* cũng còn kém xa. Những dòng trên trích từ trường ca Odyssée do nhà thơ Hy Lạp Homère thuật lại cách đây khoảng 2.700 năm! Câu chuyện kể lại cuộc chạm trán đẫm máu giữa chàng Ulysse, vua xứ Ithaque và Polyphème, gã khổng lồ một mắt khoái ăn thịt người con của thần biển!

Câu chuyện bắt đầu khi Ulysse, người chiến thắng trong cuộc chiến thành Troie và đoàn thuyền cập vào bờ biển Sicile, vùng đất của bọn Cyclopes (những gã khổng lồ ăn thịt người). Thế nhưng Ulysse và thủy thủ đoàn không hề biết điều này. Vì vậy ông cùng một số bạn đồng

hành quyết định xuống tàu đến gặp những chủ nhân của hòn đảo. Thế là họ bước vào "hoạn lộ"! Họ bị bắt nhốt trong hang của gã chột mắt và tên này lần lượt ăn thịt từng người trong đoàn! Khi tên chột đã xơi hết phân nửa các bạn mình, thì một người trong nhóm đề nghị Ulysse phục rượu tên ăn thịt người.

Cuộc chiến chống quái vật

Gã khổng lồ rất thích thứ rượu tiên mà Ulysse đem dâng nên chẳng mấy chốc đã say mềm. Hấn ngáy như sấm. Cùng với bốn chiến binh dũng cảm, vua xứ Ithaque đã đâm hồng con mắt độc nhất của gã bằng ngọn lao nung đỏ. Tiếng la hét đau đớn của gã vang động khắp nơi... Vì bị mù nên gã khổng lồ không thể nào đuổi bắt những tên nhãi con dám cả gan tấn công hấn. Dù vậy,

Hộp sọ tìm thấy ở đảo Sicile thế kỷ XIV.

Ulysse và các bạn không dễ dàng rút lui vì tảng đá to chặn kín cửa hang. Thế là họ đành chờ trời sáng. Như thường lệ, tên khổng lồ phải thả đàn súc vật cho chúng ra đồng ăn cỏ. Như thế hẳn sẽ phải mở cửa hang và họ có thể trốn thoát. Nhưng bằng cách nào? Tên khổng lồ không phải là một gã khờ và chắc chắn hẳn sẽ chặn ở cửa hang để kiểm tra từng con vật.

"Vô quyết dày, móng tay nhọn", Ulysse nảy ra ý tưởng tuyệt vời: chàng buộc từng người dưới bụng những chú cừu. Như dự đoán, khi trời sáng tên khổng lồ đứng ở lối ra vào sờ nắn lưng từng con vật. Nhưng bàn tay hắn chỉ cảm thấy lớp lông cừu dày mềm mại. Chẳng bao lâu đoàn người đã thoát khỏi vòng nguy hiểm và ra đến tàu. Tuy vậy, gã khổng lồ mù mắt bơi

theo. Cuối cùng đoàn thủy thủ phải cật lực chèo thuyền mới trốn thoát khỏi hòn đảo đáng nguyên rủa dưới cơn mưa đá của gã mù.

Khoảng 2.000 năm sau những thủy thủ vô danh đã tìm thấy trong một hang động gần bờ biển ở phía Bắc Sicile những hộp sọ bí ẩn. Dĩ nhiên những hộp sọ to lớn với một lỗ hổng ngay giữa trán chắc chắn không phải của người thường! Quả là một điều bí ẩn. Thi sĩ người Italia Boccace nghe phong thanh liền nổi máu phiêu lưu đi thám hiểm.

Như mọi nhà văn cùng thời, Boccace thuộc lòng những trang trong trường ca Odyssée và tin rằng câu chuyện này có thật. Tại sao phải nghi ngờ? Vì đây không phải lần đầu tiên người ta tìm thấy những bộ xương người khổng lồ. Triết gia Hy Lạp Empédocle đã ghi lại khám phá những mẫu xương to lớn vào thế kỷ V trước Công nguyên! Vì vậy chuyện liên tưởng đến những sinh vật độc nhãn không có gì đáng ngạc nhiên. Trong thiên nhiên thì thoảng vẫn có những con vật hay con người đau khổ vì khiếm khuyết kỳ dị này. Chắc chắn những sinh vật ấy không sống được bao lâu nhưng chúng vẫn tồn tại.

Ở các loài động vật và cả con người đôi khi chỉ có một con mắt. Sự biến dạng kỳ dị này được gọi là hội chứng cyclopie. Bình thường, vào tuần thứ sáu của thai kỳ, hai mắt nằm rất xa nhau dần dần tiến lại gần và dừng lại ở vị trí cố định. Nhưng những đứa trẻ mắc chứng cyclopie do mũi

không phát triển nên hai mắt xấp lại và hợp thành một. Những đứa trẻ bị dị tật này thường không thể sống lâu vì hội chứng cyclopie ngăn chặn sự phát triển não bộ của phôi thai.

Ngày nay các bác sĩ có thể phát hiện những biến dạng như vậy từ rất sớm nhờ siêu âm có thể nhìn thấy bào thai trong bụng mẹ. Còn nguyên nhân dẫn đến hội chứng này, người ta chưa xác định được. Thế nhưng theo các nhà khoa học, đây không phải là hiện tượng đột biến gene mà do phôi thai phản ứng lại với những nhân tố bên ngoài. Có lẽ do người mẹ ăn quá nhiều các loại thực phẩm chứa vitamin A như bơ, gan cá, bắp cải, cà rốt... Nếu dùng quá nhiều vitamin A có thể gây biến dạng mặt của phôi thai.

Con vật cao 10 mét!

Khoảng cuối thế kỷ XVII, một số học giả bắt đầu nghi ngờ về những người khổng lồ một mắt. Tu sĩ Dòng tên Athanasius Kircher là một trong những người tiên phong đặt vấn đề về những người khổng lồ đang mê hoặc các đồng nghiệp. Ông cảm thấy có gì đó không ổn. Với lòng hăng hái, ông vui đầu trong các thư viện và bắt tay tính toán lại những gì Boccace đã làm. Theo nhà thơ Italia này thì người khổng lồ cao không dưới 100 mét! Kircher kiểm tra lại rất tỉ mỉ những ghi chú của Boccace và tiến hành đo đạc lại... "*100 mét là không thể được!*" Cuối cùng ông xác định: "*10 mét! Con vật này đo được 100 mét*". Một con vật chứ không phải là con người! Bởi vì

theo ông, những bộ xương như thế không phải của con người theo như Thánh kinh đã ghi nhận!

Sau khi khảo duyệt mọi tài liệu của các nhà bác học thời đó, vị học giả đa nghi này đã tìm thấy một bài viết đầy tính học thuật mô tả chi tiết hộp sọ của một con voi. Từ đó ông không còn nghi ngờ nữa nhưng vẫn chưa hết thắc mắc! Những con voi làm gì ở cái hang hẻo lánh này? Và rồi Athanasius Kircher tìm thấy lời giải thích: đó là những chú voi chiến của các đạo binh thời Cổ đại. Có lẽ đạo binh Carthage (Bắc Phi) và La Mã đã đánh nhau ở Sicile khoảng năm 250 trước Công nguyên. Ông liền công bố kết quả những suy tính của mình vào năm 1678 nhưng chỉ nhận được sự đứng đưng và chỉ trích. Cộng đồng khoa học thời ấy còn tin như đinh đóng cột vào sự hiện hữu của những người khổng lồ.

Vào thế kỷ XVIII, tất cả đã thay đổi nhờ những tiến bộ của ngành giải phẫu học so sánh. Các nhà sinh vật học từ nay có thể kiểm tra những con vật từ rất gần nhau và mỗi chủng loại sinh vật trở thành mục tiêu mô tả chi tiết nhất. Vào năm 1785, những phần xương của một sinh vật to lớn và bí ẩn được tìm thấy ở Nam Mỹ. Nhà động vật học người Pháp Georges Cuvier nghiên cứu phần xương này. Chẳng mấy chốc, ông kết luận bộ xương này thuộc vào số những sinh vật chưa hề được biết đến. Ông khẳng định: "*Con vật này là một con đười ươi khổng lồ*

đã biến khỏi mặt đất từ hàng ngàn năm nay!” đã gây sững sờ cho các đồng nghiệp.

Bật mí bí mật cuối cùng

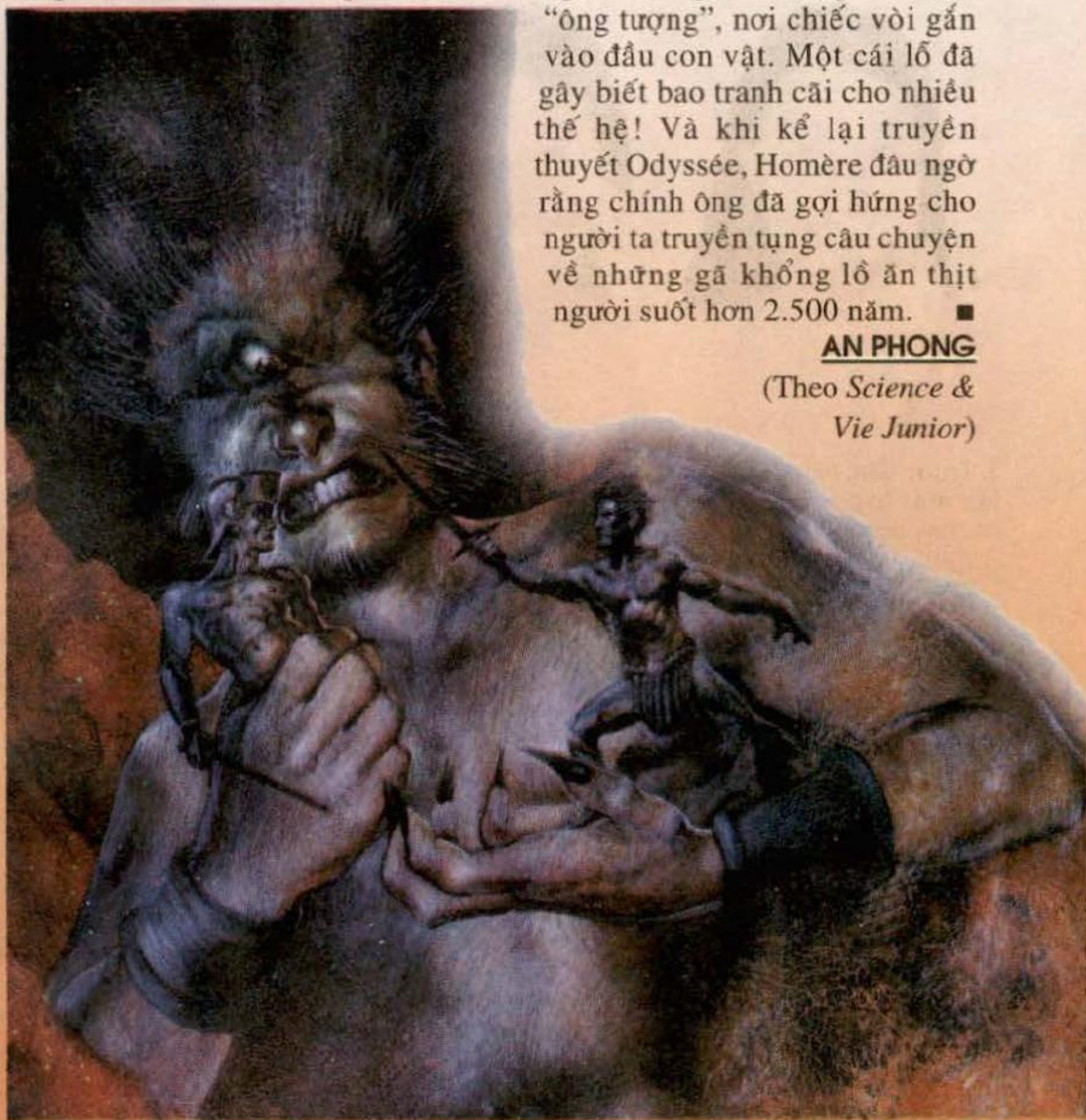
Ngành cổ sinh vật học ra đời chuyên nghiên cứu các hóa thạch. Phải đợi đến năm 1914, chuyên gia người Áo Othenio Abel dựa trên những hộp sọ khác thường được khai quật ở Sicile và kết luận đó là phần còn lại của một con voi. Loài voi *Elephas mnaidriensis* sống trên

đảo này cách đây 10.000 năm!

Như vậy Athanasius Kircher đã chạm đến sự thật, nhưng vào thời đại mình, ông chỉ có thể hình dung hàng ngàn con thú đã từng sống trên trái đất từ thời xa xôi nay đã biến mất. Abel là người đầu tiên đem những hóa thạch của voi lại gần huyền thoại về những gã khổng lồ một mắt. Chuyện nực cười chỉ vì cái lỗ trên trán. Chẳng có gì khác ngoài xoang mũi của “ông tượng”, nơi chiếc vòi gắn vào đầu con vật. Một cái lỗ đã gây biết bao tranh cãi cho nhiều thế hệ! Và khi kể lại truyền thuyết Odyssee, Homère đâu ngờ rằng chính ông đã gợi hứng cho người ta truyền tụng câu chuyện về những gã khổng lồ ăn thịt người suốt hơn 2.500 năm. ■

AN PHONG

(Theo *Science & Vie Junior*)

GIỮ VẺ ĐẸP TỰ NHIÊN TRONG SÁNG

Xu hướng trang điểm năm 2002 là hướng tới vẻ đẹp tự nhiên, trang nhã. Vì vậy, đầu năm, chuyên viên trang điểm Việt Hùng giới thiệu với bạn đọc báo Kiến thức gia đình một kiểu trang điểm đáp ứng phong cách tự nhiên. Trang điểm mà không mất đi dáng vẻ tự nhiên của bạn.

1. Trước tiên, bạn hãy thoa lên mặt lớp kem dưỡng da, hay còn gọi kem lót.

2. Sau là một lớp phấn nền. Bạn nên chọn màu nền phù hợp với làn da của bạn, không nên chọn loại trắng quá so với màu da.

3. Kế đến bạn lướt lên một lớp phấn phủ.

4. Bạn có thể đánh một lớp phấn nền cho hốc mắt.

5. Kẻ màu mắt với phương pháp từ trong ra ngoài.

6. Dùng kẹp bấm bấm lông mi cho cong.

7. Dùng viết chì mắt kẻ một đường sát mí dưới của mắt.

8. Chải mascara cho đôi mắt thêm phần long lanh.

9. Quét phấn hồng lên má, đánh xéo lên gần thái dương sẽ tạo sự tươi tắn hơn cho khuôn mặt.

Người mẫu Mỹ Uyên.

10. Cuối cùng là kẻ son môi. Bạn hãy sử dụng màu son hồng nhẹ nhàng.

Bạn đã có một khuôn mặt xinh đẹp một cách tự nhiên để tiếp xúc với mọi người. Chúc bạn một ngày làm việc vui vẻ, đạt hiệu quả cao. ■

VIỆT HÙNG

(10)

• NGƯỜI ĐẸP KIM KHÁNH ĐẮT SHOW

Một thời nổi danh với dòng phim thị trường, người đẹp Kim Khánh tuổi 20 cái đạo "*Đoạn cuối ở Băng Cốc*" nay cũng đã "*tam thập nhi lập*". Hỏi chuyện chồng con, chị lắc đầu "*khó nói lắm anh ơi*", nhưng hỏi về nghề diễn thì chị vẫn cười... rạng rỡ như ngày xưa. Sau khi hoàn thành vai Lệ trong bộ phim truyền hình dài 62 tập "*Người đàn bà yếu đuối*", Kim Khánh lại hợp tác với truyền hình ở thể loại... kịch nói. Ba vở kịch truyền hình "*Chỉ tại cái nốt ruồi*", "*Hóa đơn đỏ*" và "*Nhà mới*" dường như đã ít nhiều thừa nhận khả năng sân khấu của chị. Tuy nhiên áp ứ lớn nhất của Kim Khánh năm 2002 là ra đĩa hát thứ hai và trở thành bầu show ca nhạc một cách danh chính ngôn thuận! Đúng thế, kinh nghiệm chạy show sẽ giúp ích rất nhiều cho những đối phó nghề nghiệp của bầu show!

TÂM HUYỀN

• DIỄN VIÊN MAI HOA MỪNG MỘT NĂM BÌNH YÊN

Diễn viên Mai Hoa đón năm mới Nhâm Ngọ bằng niềm vui vừa trải qua một năm bình yên. Chị cho biết, với Giải thưởng Nữ

Mai Hoa trong phim "*Tóc ngắn*".

diễn viên chính xuất sắc Liên hoan phim Châu Á - Thái Bình Dương năm 2000 với bộ phim "*Đời cát*", năm 2001 quả là nhiều áp

Kim Khánh muốn đa tài.

lực đối với chị. Mai Hoa được nhiều người yêu mến hơn, đồng thời cũng bị xét nét hơn. Thế nhưng, chị vẫn bước lên sân khấu kịch nói với những vai rất nhỏ cùng các bạn diễn ở IDECAF. Cả năm 2001, Mai Hoa chỉ có một vai nhỏ trong bộ phim khởi quay rầm rộ “*Người Mỹ trăm lạng*”. Thế công việc chính của chị là gì? Câu trả lời không có trong kịch bản: “*Bán đồ gỗ, thu nhập ổn định mỗi ngày 100 ngàn!*”.

TÂM HUYỀN

• CA SĨ ĐAN TRƯỜNG “VẪN MỘT NIỀM TIN”

Tổng kết năm cũ, Đan Trường thấy buồn vì ông bầu Hoàng Tuấn bị báo chí phanh phui một số hoạt động ngoài âm nhạc. Ca sĩ Đan Trường cho rằng, anh thật sự bị “sốc” (phải mất mấy chuyến đi du lịch để... giải tỏa ưu phiền!) nhưng rồi sóng gió cũng trôi qua, anh tự tin

Đan Trường vẫn một niềm tin.

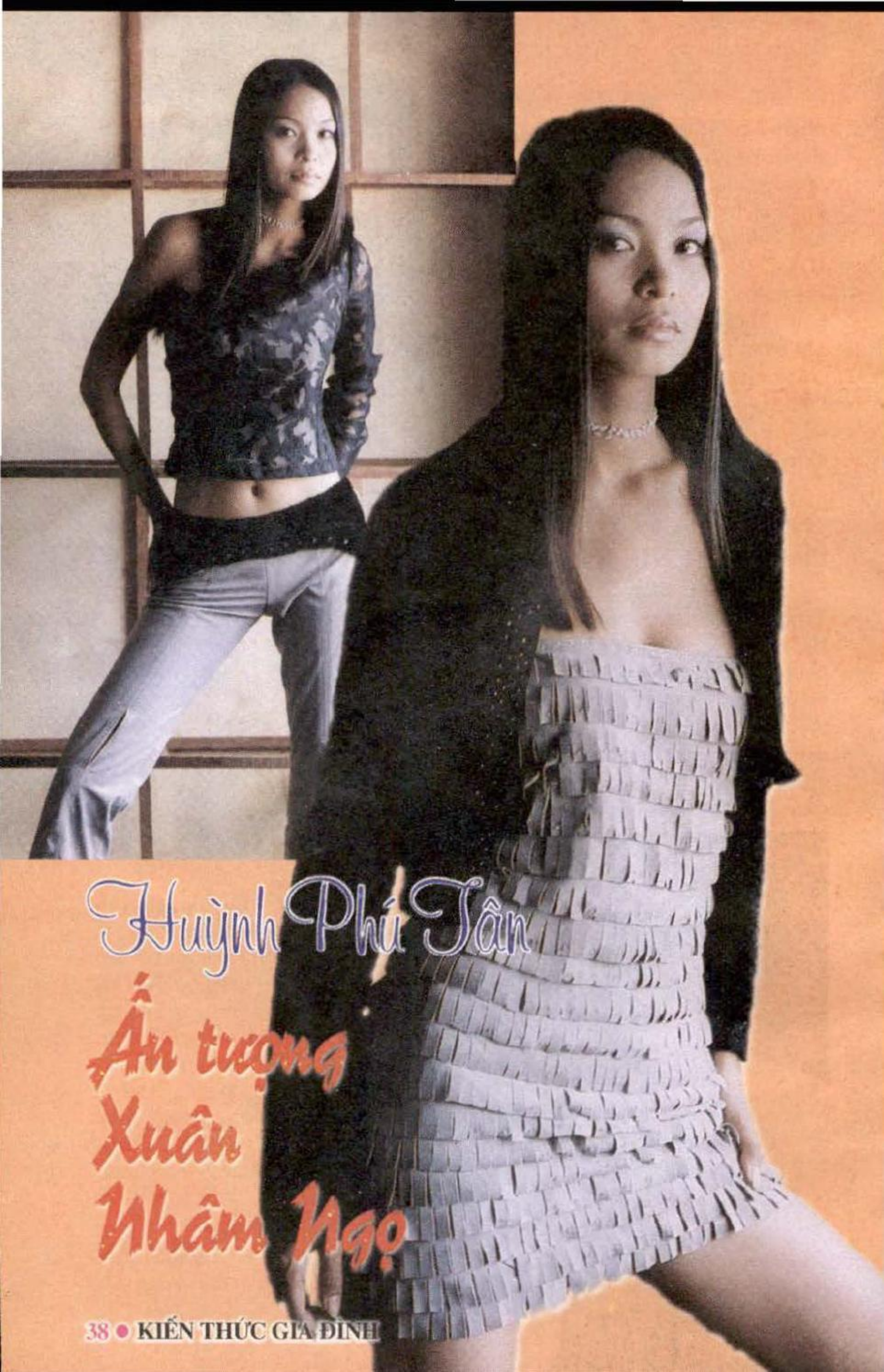
làm live-show lần thứ hai vào những ngày đầu xuân mới tại TP.HCM và Biên Hòa. So với lần đầu với vở “*Cám ơn cuộc đời*” thì chương trình riêng của Đan Trường mang tên “*Vẫn một niềm tin*” có sự chùng mực và chất lọc hơn. Dù một cái trang các nhân vật phim Tàu đã lỗi thời, Đan Trường không mặc quần áo vua Càn Long múa kiếm tit mù nữa, nhưng những vũ điệu với nhóm múa LiDo “*Vẫn một niềm tin*” chinh phục khán giả!

MINH TÂM

(Xem tiếp trang 51)

Viết Hương cười lên nào!

Huỳnh Phú Tân

Ảnh tượng
Xuân
Nhâm Ngọ

Người mẫu KIM HỒNG.

Ảnh VŨ NGỌC ĐĂNG.

*S*inh năm 1983 Huỳnh Phú Tân còn rất trẻ. Cậu là con thứ sáu của một gia đình nông dân tại Sóc Trăng.

(Xem tiếp trang 42)

GIA ĐÌNH NGHỆ SĨ

Ngẫu nhiên vợ chồng nghệ sĩ Thanh Điền, Thanh Kim Huệ cùng đến với sân khấu cải lương từ tuổi 15, để rồi hơn 30 năm sau cùng nhận danh hiệu Nghệ sĩ ưu tú một lượt.

Thanh Điền và Thanh Kim Huệ không thể nhớ chính xác đã

tham gia bao nhiêu vai diễn, sơ sơ mỗi người cũng phải nhập cỡ 150 đến 200 vai, nghĩa là cộng lại, xêm xêm 400 vai diễn cho cả đôi. Ngoài diễn

xuất, Thanh Điền còn làm đạo diễn và Thanh Kim Huệ còn là nhà soạn tuồng.

Thanh Kim Huệ:

Bà hoàng

*trong
cánh áo
thôn nữ*

Thanh Kim Huệ: Do những lần nhập vai trên sân diễn tôi đã “thấy” khán giả cần gì và chờ đợi điều gì, hơn nữa, tôi muốn được diễn chính điều mình muốn diễn nên tôi đã quyết định cầm bút viết kịch bản. Đến nay tôi đã viết được hơn 40 vở trong đó hai vở “*Em ơi đừng khóc nữa*” và “*Yêu và ghét*” tôi tâm đắc nhất, và cũng là hai vở diễn ăn khách nhất.

• Thế còn vở “*Nụ cười chị tôi*” mà anh chị vừa bỏ ra 40 triệu đồng đầu tư cho nhóm Hương Cỏ (Nhà hát Cải lương Trần Hữu Trang) vừa công diễn?

Thanh Kim Huệ: Vở này xoay quanh đạo nghĩa trong gia đình, tôi muốn đi sâu tâm lý, tình cảm vợ chồng. Khi “*Nụ cười chị tôi*” được công diễn ở rạp Hưng Đạo thành phố Hồ Chí Minh, khán giả đến rất đông, làm cho vợ chồng tôi rất vui.

• Chị đã đến với sân khấu cải lương như thế nào?

Thanh Kim Huệ: Hồi bé, mà tôi thường dắt tôi vô xem cải lương gần chợ Cầu Muối nơi ba tôi làm chuyên viên ánh sáng. Bấy giờ tôi chỉ được thấp thoáng bên cánh gà nên chỉ nghe ca mà không thấy được diễn xuất của diễn viên. Tôi tức lắm, chỉ muốn được chạy ra giữa sân khấu để tha hồ nhảy múa thôi.

• Còn anh Thanh Điền?

Thanh Điền: Khi bắt đầu vào vai diễn tôi đã được ông bầu phân công dựng vở rồi, công việc ấy được gọi là “*sếp sân khấu*” bây giờ gọi là “*đạo diễn*”. Tôi không rõ cái máu cải lương đã ngấm vào mình từ lúc nào, có lẽ từ thuở nhỏ đã nghe hàng xóm ca vọng cổ.

• Nhiều vở do vợ viết kịch bản, chồng làm đạo diễn, liệu có “thuận

vợ thuận chồng” không?

Thanh Điền: Từ khi hình thành kịch bản đến khi dàn dựng giữa chúng tôi có không ít mâu thuẫn nảy sinh. Chúng tôi thỏa thuận phải làm việc độc lập đừng vì phụ thuộc nhau, nể nhau mà làm mất đi tính sáng tạo của mỗi người. Còn hiệu quả hãy để khán giả phán xét.

• Nghe nói, có đêm diễn anh chị đã mời bà con mê cải lương đến coi mà không bán vé. Vì sao thế?

Thanh Kim Huệ: Gần đây khán giả có vẻ không còn mặn nồng với sân khấu cải lương nữa, chúng tôi đã bỏ ra 1.200 vé mời coi như là món quà đầu năm giành cho những ai còn trân trọng yêu thích nghệ thuật cải lương.

• Bao nhiêu năm trên sân khấu chị có kỷ niệm nào nhớ đời?

Thanh Kim Huệ: Trong chuyến lưu diễn tại Paris (Pháp) tôi sợ ý làm mất phục trang nhân vật thái hậu trong vở “*Ý Lan thái hậu*”. Tôi đã phải diễn vai bà hoàng trong cánh áo thôn nữ. Đêm diễn ấy cả đoàn rất lo nhưng không ngờ khán giả đã nồng nhiệt vỗ tay.

• Anh Thanh Điền ạ, ngoài làm diễn viên cải lương, điện ảnh và đạo diễn sân khấu, hình như anh còn một nghề nữa?

Thanh Điền: Vâng, cái nghề đó bắt đầu từ khi tôi xem ảnh bà xã do người khác chụp, tôi không thấy ưng ý lắm, tôi đã quyết định chính tay mình chụp ảnh bà xã xem sao. Không ngờ bà xã khen, thế là từ đó tôi còn có thêm nghề... phỏ nháy.

• Xin cảm ơn anh chị và xin chúc anh chị năm 2002 này sẽ có nhiều niềm vui mới!

HY MÃ

(Thực hiện)

Huỳnh Phú Tân - Ấn tượng Xuân Nhâm Ngọ

(Tiếp theo trang 39)

Năm 1999, đang học lớp 11, thấy có cuộc thi VN Collections Grand Prix và vốn cũng hay vẽ các mẫu quần áo để... chơi, Tân dự thi thử, không ngờ được vào vòng chung kết, rồi đoạt giải Viện Murase. Đồng thời bộ sưu tập đoạt giải của cậu được du hành sang Nhật biểu diễn trong cuộc thi Makuhari Collections Grand Prix '99. Sau khi đoạt giải, cậu về nhà tiếp tục học, như không có gì xảy ra, khác chăng là có trong túi 750 USD tiền thưởng làm "vốn". Hoạt động thời trang của cậu sau đó chỉ là góp mặt *Thời trang mùa xuân* hằng năm của FADIN. Khi dự buổi chung kết của cuộc thi VN Collection Grand Prix' 2001 với tư cách của người đã đoạt giải, gặp lại ông Murase, được ông yêu cầu thiết kế 3 bộ để diễn đêm chung kết Giải Makuhari Collection Grand Prix' 2001 tại Nhật, đồng thời được Viện Murase mời tham dự đêm chung kết ấy. Một chuyến đi Nhật đầy bất ngờ và đẹp hơn... mơ. Đêm chung kết đó, còn được mệnh danh là "Đêm Việt Nam" bởi các thí sinh Việt Nam dự thi đều đoạt các giải cao. Bà Setsuko Takita tấm tắc khi xem bộ sưu tập

của Huỳnh Phú Tân: "Nhìn bộ sưu tập mát cả mắt, cảm giác như đang đi trên cánh đồng" và tiếc vì chỉ là bộ sưu tập dự biểu diễn, nếu là thi, bà tin chắc cậu cũng sẽ đoạt giải.

Để có tiền ăn học tại thành phố, cùng với Trọng Nguyên, cậu làm nghề thiết kế cho shop Myta. Với ước vọng vào một tương lai tràn đầy hy vọng, Xuân Nhâm Ngọ cậu vừa cho ra một bộ sưu tập mang ấn tượng mạnh mẽ với chất liệu bằng da.

PHƯƠNG CHI

Gặp gỡ đầu năm

Nhạc trẻ đang bão hòa

Hai nhạc sĩ Bao Phức và Bao Chấn.

Đầu năm con ngựa phóng viên báo KTGD đã có cuộc trao đổi về nhạc trẻ với hai nhạc sĩ đang được giới trẻ ưa thích.

Nhạc sĩ Bao Chấn: phải khẳng định lại những giá trị thực của nhạc trẻ

Khán giả hiện nay đang chán cái gọi là nhạc trẻ, nhạc nhẹ. Chúng tôi, những người được coi là đại diện cho nhạc trẻ đang bị tổng khởi sân chơi bởi sự tấn công của một thứ nhạc trẻ khác. Theo tôi, lỗi không

phải ở các nhạc sĩ trẻ, lỗi ở nhu cầu giả, chỉ cần liên tục có bài mới, bất chấp tính nghệ thuật, là có thể lên sân khấu. Tuy nhiên, tới một thời gian sẽ bão hòa, nhạc trẻ sẽ phải trở lại giá trị đích thực của nó. Thời những năm 80, lúc trên thị trường chỉ có một dòng nhạc đỏ, khi mở cửa, dòng nhạc hải ngoại đổ vào,

như kiểu chuyển sang một thái cực khác... Cả tôi và Dương Thụ đã nhiều lần uống cà phê với nhau và tự vấn mình, và quyết định làm một chương trình *Nghe mưa* thứ hai, giống như một nghĩa vụ, một sự khẳng định. Âm nhạc như nước chảy chỗ trũng, có nước tự khắc nó hình thành. Những gì không cùng một giọng điệu với thời đại, với giới trẻ tự khắc nó sẽ bị đào thải. Chúng ta đã có, đang có và sắp có những tác phẩm âm nhạc dành cho giới trẻ.

Nhạc sĩ Bảo Phúc: Tôi sẽ chuyển sang sáng tác nhạc phim!

Nhạc trẻ đang bão hòa. Các chương trình ca nhạc na ná như nhau, các ca khúc dễ tài, nội dung không mới, tính tư tưởng còn hơi hợt, chỉ xoay quanh tình yêu một cách chung chung, dù kỹ thuật, màu

sắc, giai điệu tốt. Chưa thấy nhiều những tác phẩm trội lên. Nguyên nhân là do sự không ổn định của thị trường, sự trôi sụt bất thường của các trung tâm sản xuất băng đĩa nhạc, do nạn ăn cắp bản quyền hoành hành dữ dội, ít ai dám đầu tư cho những album thực sự nghệ thuật. So với năm 1998, năm 2000 là sự chững lại của những khuôn mặt sáng giá như Bảo Chấn, Thanh Tùng, Dương Thụ, và cả tôi nữa. Tôi xoay sang nhạc phim. Các nhà sản xuất đang tung ra những gương mặt mới, nhưng chính họ cũng đang bị bão hòa. Về ca sĩ, nhiều gương mặt trẻ có triển vọng tốt, nổi trội, mang lại sinh khí cho nhạc trẻ như Mỹ Tâm, Việt Quang, Quang Dũng... Việt Quang có thể sẽ rất sáng trong thời gian tới. ■

KIM YẾN

THỜI TRANG người sao Hỏa

Thoạt nhìn bức ảnh này, nhiều người thậm nghĩ rằng đây là mẫu thời trang của người ngoài trái đất hay một cảnh trong phim kinh dị. Thật ra đây là kiểu tóc giả rất thịnh hành ở Pháp dưới thời vua Louis XIV được tái hiện trong buổi trình diễn Alternative Hair Show tại Royal Albert Hall ở London. Ngày hội thời trang đặc biệt này quy tụ rất nhiều nghệ sĩ làm đầu khắp nơi trên thế giới. Điều đáng nói nữa là toàn bộ số tiền thu được sẽ dành cho quỹ nghiên cứu bệnh bạch cầu. Ai dám bảo các người mẫu chỉ biết mặc quần áo đẹp?

AN PHONG

(Theo *Science & Vie Junior*, 1-2002)

Tâm tình bạn trẻ

Phải biết “đanh đá” lên một chút

Chị Thạch Thảo ơi!

Ở đội em có một anh tên là T làm phó bí thư chi đoàn. T và em hay phải đối mặt nhau, em thì rất ngại còn T luôn muốn chinh phục em, T chẳng bao giờ yêu ai thật lòng đâu chị ạ, anh ta lúc nào cũng chỉ muốn đùa cợt con gái mà thôi. Hè vừa rồi toàn chi đoàn em tổ chức đi nghỉ mát ở Sầm Sơn, lúc nào anh ta cũng bám lấy bọn em. Khi bọn em xuống tắm thì anh ta cứ bám lấy phao nhân cơ hội đó thỉnh thoảng tìm cách đụng vào người em. Em luôn phải né tránh vì em thẹn quá chị ạ. Một hôm bọn em đi làm thủy lợi ở xa phải đi xe, T không có xe nên em phải đèo T, T đã lợi dụng thời cơ cứ xoa vào mông của em, không những thế T cứ vịn tay vào eo của em. Em không biết phải phản ứng lại như thế nào, vì em rất sợ các bạn của em mà biết được thì lại lăm chuyen. Anh ta luôn miệng nói với bạn bè em là lúc nào anh ta cũng muốn được đi như thế này. Em bức lắm. Em phải làm gì bây giờ?

NGUYỄN THỊ LAN

(Yên Định, Thanh Hóa)

Lan thân mến!

Việc của em nào có phức tạp gì khi em thật sự... bức anh chàng T ấy. Chị có cảm giác hình như cái nồng độ “bức” của em cũng vừa vừa thôi. Kể ra một cô gái “bị” hay “được” một anh chàng phó bí thư chi đoàn “quan tâm” va chạm hơi nhiều mà lại có cảm giác thẹn, thì cơn “bức” chưa phát hỏa thành tức giận đâu. Một khi tức giận em sẽ biết phải nói gì với “đồng chí cấp trên” đại loại như: “Xin đồng chí cất cái tay đi cho!”. Còn lịch sự hơn thì em dừng xe lại: “Đồng chí là giai có sức khỏe xin đồng chí đèo em nhá!”. Hai bàn tay anh chàng phải nắm lấy ghi đông rồi thì còn đâu tay để quờ quạng nữa? Còn tình huống trong khi bơi? Xử lý rất đơn giản nếu chỉ hai người em nói thẳng: “Tôi không thích đùa”. Nếu có mấy cô bạn cùng ôm phao thì em nói cạnh khóe: “Tụi mày có nghe thấy tiếng dê kêu be be ở đâu không?”. Các cô bạn sẽ hiểu cùng cười phá lên, người phải thẹn chính là anh chàng T chứ không phải em. Đôi lúc ở đời cũng phải biết “đanh đá” lên một chút, chứ cứ hiền thế thì có ngày bàn tay anh chàng T không chỉ dừng ở eo... ếch đâu.

Chị THẠCH THẢO

Đừng để tương tư thành bệnh

Cô Thạch Thảo kính mến!

Ngay ngày khai giảng năm học bắt đầu bước vào cấp III cháu đã phát hiện ra một bạn nam cùng lớp mà theo cháu đó là người “trong mộng” của cháu. Từ ngày đó cháu luôn để tâm đến bạn ấy và tìm hiểu về bạn ấy. Kết quả cho thấy những suy đoán của cháu về bạn ấy không khác thực tế là mấy. Lúc nào cháu cũng thấy nhớ bạn ấy mỗi khi xa bạn ấy. Nhưng những lúc ở cùng nhau, gặp nhau ở lớp thì cháu lại không dám nói, không dám nhìn thẳng bạn ấy. Còn mỗi lúc cháu quay xuống lại bắt gặp ánh mắt bạn nhìn cháu. Đạo lớp 10 thì bạn ấy không mấy khi nhìn cháu như thế, nhưng đến năm nay bạn ấy thường nhìn cháu nhiều hơn và có vẻ triu mến hơn. Tất nhiên là cháu cũng vậy. Nhưng chúng cháu lại chẳng bao giờ giáp mặt để nói chuyện trừ sinh nhật của cháu và sinh nhật bạn ấy (bạn ấy hơn cháu một tuổi – sinh năm 1984). Mỗi khi gặp giáp mặt với bạn ấy cháu lại thấy bạn ấy rất dễ ghét, thế mà về nhà rồi cháu lại thấy nhớ bạn ấy nhiều. Có một điều lạ là năm ngoái (lớp 10) cháu hay cười, hay nói, hay hát, cháu được mệnh danh là “đài phát thanh, truyền mồm” của lớp. Nhưng năm nay cháu thấy buồn, chán, nhớ, thương đầy vơi, ít cười, ít nói hẳn đi, đặc biệt là cháu không hát linh tinh mà thỉnh thoảng mới lẩm nhẩm lời của bài “Ta chẳng còn ai” hay “Phượng hồng”. Nói chung là mấy bài “thất tình”. Thực sự thì cháu chẳng thể hiểu được đó là biểu hiện của cái gì.

NGUYỄN THỊ NHUNG
(Thường Tín, Hà Tây)

Nhung thân mến!

Tại sao lại hát “Ta chẳng còn ai” khi mà quả lắc trong ngực trái của cháu đang có phương để mà lắc? Hãy đừng ngồi thẩn thờ tưởng tượng ra mình thất tình. Nào, tuổi 17 hãy tưởng tượng những viễn... tình đẹp hơn. Tình cảm trên mức bạn trai gái phất phơ gió đông nội bên thêm yêu, lẽ ra cháu phải hơn hơn, vốn nói nhiều, hát nhiều, cười nhiều thì phải nói vừa phải nhưng hát nhiều, cười nhiều hơn. Mỗi tình học trò dễ thương luôn để lại những kỷ niệm đẹp, cháu hãy biết trân trọng nó, mà cách trân trọng tốt nhất là đừng có ủ rũ... buồn, và tuyệt đối không để nó làm hèn đá ngáng bước chân nhảy lò cò tuổi mới lớn hồn nhiên. Hạnh phúc nhất của đời người là giữ thật lâu thật dài tuổi hồn nhiên ấy. Thối, năm mới, cô chúc cháu hãy trở lại điều bình thường của mình mà bỏ qua cho nhanh cái gọi là “điều rất lạ” kia. Tương tư vào lúc sục sục khi trăng lên, rét về thì được nhưng cứ sục sục mãi thành bệnh đấy.

CÔ THẠCH THẢO

Chuột đồng miền Tây và các món ăn từ chuột

Trong các món ăn đặc sản đồng quê Cửu Long không thể thiếu vắng nguồn thực phẩm độc đáo: chuột đồng.

Từ thú vui săn bắt...

Xưa kia miệt Cửu Long Giang còn hoang hóa, chuột đồng đêm sao xuể! Nhân lúc nông vụ nhàn rỗi, người ta săn chuột nhằm tiêu khiển, cải thiện bữa ăn, lấy mỡ để thắp sáng. Ngày nay chuột đồng theo chân thương lái ra chợ, thậm chí vào tận các nhà hàng sang trọng. Dầu bị thương mại hóa, nhưng nghề săn chuột mãi mãi vẫn là một nét văn hóa địa phương, món ăn tinh thần tồn tại trong đời sống người dân thôn quê.

Bác Trương Văn Xây, 60 tuổi nhà ở kênh H thuộc Nông trường Sông Hậu (Cần Thơ) tâm sự: “Do mèo chó bị giết thịt, trần rấn mặc tình xuất khẩu nên nơi đây chuột phát sinh nhiều. Chuột có mặt ngoài đồng ruộng, vườn cây ăn trái. Lắm lúc thiếu thức ăn, chuột vào nhà, xông vào hũ gạo bồ lúa. Chuột lộng hành đội hết sạch ổ hột gà trong một đêm. Hôm nọ đi làm về, trời nhá nhem tối, chuột ngậm đuôi dài hàng thước di chuyển ngoằn ngoèo ngang qua đê

thủy lợi. Tôi lắm tưởng là rắn, rợn cả người!”.

Từ xa xưa, người nông dân đã bắt chuột bằng nhiều phương pháp: dùng chó rượt đuổi, chĩa dăm, đào hang, hun khói hoặc đổ nước vào hang, bẫy rập, dùng ná bắn, súng săn, dăng rọ. Gần đây họ còn sáng chế thêm kiểu bắt chuột bằng chất chà.

Anh Trương Văn Khoa, 38 tuổi bắt chuột bằng chĩa rất giỏi. Anh đi bắt ban đêm dưới ánh đèn soi, sau mỗi nhát chĩa dăm “bách phát bách trúng”, anh Khoa đã đem về từng chú chuột đồng béo ngậy.

Anh Nguyễn Hoàng Ty, 25 tuổi, nhà ở kênh E thuộc Nông trường Sông Hậu, săn chuột rất “thiện nghệ”. Anh nhận xét: “Gia đình chuột sống trong hang gồm bố mẹ và con cái. Chúng tập hợp lại thành từng bầy đàn tạo nên xã hội loài chuột. Chuột làm hang ở chân đê, vườn tược gần ruộng lúa. Khi rời hang tìm thức ăn, trong bầy luôn có những con làm nhiệm vụ canh gác nhằm phát hiện từ xa các

mối hiểm nguy đang rình rập”. Vì thế khi bắt chuột, anh đặt bẫy gần hang nơi có lối đi quen thuộc với nhiều vết chân chuột. Ốc, cua đồng, cá tươi thường dùng làm mồi bẫy chuột. Ngoài cửa hang chính, anh Ty dùng đất nện bít các ngõ ngách phụ (nơi thoát hiểm của chuột). Từ cửa chính, anh dùng xẻng đào dẫn từng đường hầm để bắt trọn vẹn “gia đình chuột”. Hoặc anh đặt rọ tại miệng hang, sau đó xông khói hay đổ nước vào hang, bị ngộp lũ chuột ngoan ngoãn xếp hàng chui vào rọ.

Về mùa nước nổi, những chú chó săn “thiện chiến” được tung vào cuộc. Thợ săn leo đuổi chuột trên cây (chủ yếu là cây dừa). Chuột xuất hiện bao nhiêu đều bị lũ chó tóm gọn. Thời gian gần đây, chất chà bắt chuột quả là một biện pháp “độc nhất vô nhị” lần đầu tiên có mặt ở vùng đồng bằng sông Cửu Long. Người thợ săn chọn các nhánh cây tạp (đọt so đũa, tre, tầm vông...) gộp lại thành từng bó dài 1,5 mét, có kích thước chừng một người ôm. Các bó chà được đặt trên khoảng đất rộng gần ruộng lúa.

Săn bắt chuột. Ảnh: NGUYỄN VĂN ĐÌNH.

Chà chất xong, họ rải thức ăn gồm lúa, ngô... vào bên trong để nhử chuột. Sau đó, họ làm rơm che phủ lên chà, khoảng 7 ngày dỡ chà một lần. Khi dỡ, người nông dân sử dụng đăng tre bao quanh chà, chừa lại một lỗ nhỏ để đặt rọ. Người ta lần lượt bê chà đến bó cuối cùng ra ngoài. Những chú chuột trông khiếp vía không còn nơi trú ẩn đành chạy trốn vào rọ trong tiếng reo hò hoan hỉ của trẻ thơ.

Đến món ăn khoái khẩu

Chuột mới bắt về đem giết thịt, xác thui trên lửa rơm cho cháy khét lông. Kế đến người ta cắt bỏ đầu, chặt đuôi và bốn chân. Xẻ một đường dài trên da lưng, lột da sạch sẽ, mổ bụng lấy hết bên trong nhưng chừa lại gan. Đa số thịt chuột nấu nướng với các gia vị “cây nhà lá vườn”.

Mắm chuột là món đậm đà hương vị của nguồn thức ăn dự trữ trong những lúc bận rộn việc đồng áng. Dân nông thôn ủ mắm trong khạp da bò, mỗi lớp thịt chuột kèm theo một lớp muối với thơm băm nhỏ. Người ta cho mắm vào tô thêm đường, bột ngọt, dầu mỡ, hành lá hoặc củ hành tây, rồi chưng cách thủy. Trong những ngày mưa gió đi làm đồng về, ăn bát cơm nóng nấu bằng gạo Nàng Hương thơm ngát với món mắm chuột, thêm ít rau bống sùng hay khế chua, chuối chát, đánh chén mãi cũng không biết no.

Một kỷ niệm khá khôi hài về anh bạn thân của tôi. Anh tên Bằng, nhà ở quận 10, TP. HCM. Hôm về Cần Thơ chơi, anh cùng chúng tôi thưởng thức món **chuột**

luộc sả nước dừa tươi chấm cơm mẻ (cơm ủ lên men chua), nhâm nhi rượu nếp mới. Anh tấm tắc khen ngon. Khi vỡ lẽ ra, anh kêu ré lên rồi nôn vọt thức ăn ra. Lũ chúng tôi được một trận cười ngả nghiêng.

Đối với món **chuột khìa** (phá lấu): thịt chuột ướp ngũ vị hương, đường, bột ngọt, nước tương hoặc nước mắm cá cơm Phú Quốc loại I trong độ nửa giờ. Dầu ăn được đổ vào xoong đang đặt trên bếp lửa. Khi dầu sôi là lúc khử hỗn hợp hành tỏi, tiếp tục thả chuột đã ướp vào xoong xào cho săn thịt, nước dừa được đổ sau cùng. Đây nắp xoong cho tới khi khô nước là thịt đã ăn được. Món này ăn với cơm, bún hay bánh mì rất ngon. Nó là một trong nhiều món ăn hấp dẫn bọn “đệ tử Lưu Linh”.

Đồng bào Khơ-me sống ở xã Sóc Xoài, huyện Hòn Đất, tỉnh Kiên Giang còn có món **thịt chuột kho sả ớt - mỡ hành** hoặc món **thịt chuột xào lá bầu non**.

Vùng đất Thất Sơn thuộc tỉnh An Giang, khi hoàng hôn xuống, sương lạnh bủa giăng, ngồi bên bếp lửa hồng nhấm nháp rượu nếp cái với món khoái khẩu là **chuột xào su su** hay xào **lá chanh** còn vui thú nào hơn.

Món **chuột nướng**: thịt chuột ướp hành tỏi, đường, bột ngọt, muối và ngũ vị hương rồi đặt trên bếp lửa than với mùi thơm ngào ngạt tỏa ra khiến dạ dày bị đánh thức. Những ai đã một lần nếm qua hẳn sẽ nhớ mãi. ■

NGUYỄN VĂN ĐÌNH
+ PHI ĐIỂM

Tâm sự bạn gái

KTGD thân mến!

Em đang sống trong một chuỗi tháng ngày đầy đau khổ, thờ ơ, lạnh nhạt, dửng dưng với tất cả mọi người chỉ vì một tình yêu bị phản bội. Những ngày này em có thể bật khóc mọi lúc, mọi nơi. Em đã quyết định viết một bức thư cho T. (người yêu của em) và nhờ KTGD đăng giúp để anh ấy có thể nhìn lại bản thân mình và cũng là để nói với tất cả những bạn gái ở tuổi mới lớn hãy thận trọng hơn khi quyết định yêu một người nào đó.

Đừng nên là kẻ đa tình giả dối

Anh!

Đây là lần đầu tiên em cầm bút viết thư cho anh, bởi lẽ khoảng cách của chúng ta đâu có gì là xa cách quá. Mà cũng bởi vì trước kia em từng nghĩ rằng: chúng ta yêu nhau đến vậy, hiểu nhau và có thể nghe thấy từng nhịp đập trái tim của nhau thì cần gì phải viết cho nhau nữa. Nhưng em đã làm một cách tệ hại, hóa ra em chẳng hiểu gì về anh hết.

Lần đầu gặp anh em cảm thấy anh bình thường như bao người khác, chứ em không nghĩ rằng có ngày em lại yêu anh bằng một tình yêu cháy bỏng đến vậy. Nhưng rồi anh có vẻ quan tâm đến em, nhờ bạn bè làm cầu nối để anh có thể nói chuyện và đưa em về mỗi khi đi chơi. Sự quan tâm và nhất là ánh mắt anh nhìn em khiến cho em phải suy nghĩ và rồi yêu anh. Sự ga lăng và hài hước khiến em hạnh phúc vô cùng khi ở bên anh. Em thấy anh như một thiên thần. Em đã tôn vinh anh như một thần tượng mà không hề nhận ra rằng chính những lợi thế của bản thân ấy mà anh đã chinh phục bao nhiêu người con gái mới lớn và đa cảm như em. Đến bây giờ em mới biết rằng anh đi sưu tầm người tình như sưu tầm một thứ đồ chơi vậy. Thật trớ trêu thay trong đó lại có em.

T. ơi hãy tỉnh ngộ đi. Anh đừng reo rắc sự đau khổ vào tâm hồn người con gái nào nữa, hãy để em là người cuối cùng phải gánh chịu thôi. Có thể anh hơi bất ngờ khi người nói chia tay lại chính là em phải không anh. Cũng phải thôi, anh luôn cho mình là nhất mà. Nhưng em thì không thể chịu nổi nữa rồi. Khi nghe bạn bè nói là anh đã yêu người con gái khác ở làng bên, em đã tìm gặp anh để hỏi và nhận được những lời thanh minh của anh. Em như điên đảo giữa sự thực và giả dối. Em không còn biết được đâu là anh - người yêu của em và đâu là kẻ ba hoa đa tình nữa? Em giận anh để rồi lại tha thứ cho anh khi anh thể thốt. Em như lạc vào mê cung của sự yêu - giận - tha thứ rồi lại yêu, mà không tài nào tìm được

lối thoát. Em thật sự mù quáng phải không anh? Có thể khi về nhà anh lại cười nhạo em và cho em là một con ngốc. Rằng anh chỉ cần nói vài lời là em lại tin anh và yêu anh mãnh liệt phải không? Đúng vậy em đã yêu và tin anh. Khi ta gắn vào đầu một đức tin thì nó trở nên đáng tin vô cùng mà. Cho đến khi đi dự sinh nhật đứa bạn ở làng bên em đã nhìn thấy anh đi cùng với một người con gái cười nói vui vẻ và thân mật như anh với em vậy. Lúc đó em thật sự hụt hẫng, em cảm thấy giận và căm ghét anh tới cùng. Sự ân cần của anh đối với cô ấy càng chứng minh cho lời bạn em nói. Giờ thì em chẳng thể tha thứ cho anh được nữa, dù em có là người rộng lượng đến thế nào đi chăng nữa. Bởi em quá ngây thơ đặt quá nhiều kỳ vọng vào mối tình đầu. Mơ mộng lắm, lãng mạn lắm để rồi phải đau khổ và hối hận. Giá như hồi đó em không gặp anh, đừng quá tin vào những lời đường mật của anh thì giờ đây em không phải đau khổ thế này. Anh đã cướp đi của em sự hồn nhiên vô tư và thay vào đó là sự đa nghi với tất cả mọi người trong cái cảm giác mình luôn bị lừa dối. Liệu rằng sau này em còn có thể tin được người con trai nào nữa không?

Khi viết thư này cho anh em đã khóc rất nhiều, nhưng có lẽ đây sẽ là những giọt nước mắt cuối cùng em khóc vì anh. Nhìn lên bầu trời đầy sao trong cái khoảng không rộng ngợp ấy em đã thấy một ngôi sao nhấp nháy rồi tắt lịm. Sao đổi ngôi? Phải chăng là lúc con người em cũng phải thay đổi từ đây? Đúng vậy, em sẽ không bao giờ nghĩ tới anh nữa. Chia tay rồi có lẽ lại tốt hơn. Em chỉ mong rằng anh hãy thay đổi đi, đừng nên như vậy nữa.

"Về đi anh! Với người ta..."

Mình em... ở lại... chẳng tha... không quên!"

Câu thơ này đã giúp em đưa anh ra khỏi tâm trí mình một cách nhẹ nhàng và thanh thản hơn.

Chào anh. ■

Đ.B.N

(Thạch Thất, Hà Tây)

Tin nóng... nóng

(Tiếp theo trang 37)

• DIỄN VIÊN VIỆT HƯƠNG CÓ DUYÊN HÀI

Vốn là một diễn viên chính kịch, chẳng biết nhờ yếu tố nào khơi dậy tiềm lực hài hước mà các vai diễn gần đây của Việt Hương mang lại nhiều tiếng cười sảng khoái cho công chúng. Ngoài vở kịch truyền hình đêm 30 Tết "*Táo quân trên lưng ngựa*", diễn viên Việt Hương

tiếp tục tếu táo trên sân diễn với "*Khi đàn ông có bầu*" và "*Ê tac-xi*". Chưa hết, dịp Tết chị còn cùng nghệ sĩ Minh Nhí góp mặt với làng cười Bắc Hà qua chương trình "*Đố không cười*" của Nhà hát Tuổi Trẻ - Hà Nội. Hy vọng rằng sau những vai gây cười, diễn viên Việt Hương sẽ có những vai gây... khóc! ■

MAI THỦY

Thơ tình bạn đọc

Đối lòng

Không phải nhớ thương, không
là gì cả
Chỉ thoáng qua như ngọn gió
trưa hè
Đấy là con sông quê, trường
làng bao năm tháng
Cất giấu, đọng đầy kỷ niệm tuổi
thơ.
Cứ bảo rằng không là gì cả
Cứ bảo rằng không phải nhớ
thương
Vậy đấy nhé mà là thương nhớ
Mà đôn đau trong kỷ ức mỗi
người
Bây giờ tuổi quá đôi mươi
Vẫn cứ bảo rằng không là gì cả
Vẫn xem nhau như người xa lạ
Đến mỗi đêm về lại trần trở, nhớ
trong mơ.

TRẦN MỸ NHÂN

(Giáo viên trường THPT
Khánh Hưng, xã Khánh Hưng,
TVT, Cà Mau)

Đợi

Tôi đợi suốt cả chiều mưa
Con đường thưa cú dấn thưa
bóng người
Cái màu áo ấy... trời ơi!
Đừng ai mặc nữa cho tôi được
nhờ!
Con mưa tạnh tự bao giờ?
Tôi người đứng đợi hong khô áo
mình...

TRẦN HẢI VINH

(Đội 7, Văn Thành, Yên Thành,
Nghệ An)

Thì thôi đêm khăng sông

Thì thôi em đã quên rồi
Nhận lời phứt chốc quên lời
được không
Ừ bữa trước em bằng lòng
Tim tôi chống chèo chiều
trông sang nhà
Hay giận em lánh mặt ta
Cái nhìn hờ hững làm xa nẻo
đường
Nhủ lòng giờ em chẳng thương
Minh xin làm cỏ mộng thường
dưới chân
Thì thôi em khỏi ngại ngần
Thì thôi đêm ấy trăng ngân ngơ
ngàng.

BÙI ĐỨC VINH

(168 Phố Mới Ga, tổ 4, phường
Trường Thi, TP Nam Định)

CÂU THƠ HAY

• **Lê Thị Kim Dung** (Đội 1, Mỹ
Cầu, Hoàng Xuân, Hoàng Hóa,
Thanh Hóa)

Vô tình lật lại trang thơ
Vô tình tôi nhớ ngẩn ngơ vô
tình
Nhớ em gánh nước một mình
Đôi vai trĩu ánh bình minh đầu
hè.

• **Nguyễn Văn Số** (Sở NN và
PTNT Hà Tĩnh)

Âm thầm anh góp nhặt
Những kỷ niệm không tên
Âm thầm em đánh mất
Tháng ngày còn bình yên.

Xem "Lịch xuân" của Trần Dần

Cố Trần Dần thi sĩ có một tập thơ lạ, in khi ông đã qua đời, tập **Mùa sạch**. Nhân dịp đầu xuân, xin giới thiệu một bài thơ ngắn, trong phần *Lịch xuân* của ông, chúng ta cùng thưởng thức:

"Đồng tiền xuân lum lúm má xuân
Lúa xuân dươn dươn về xuân
Khói xuân hơn hơn bếp xuân
Nhịp cầu xuân run rún ghình

xuân

Đom đóm xuân lờn vờn ngõ xuân
Gái xuân con cón quê xuân".

Điểm đặc biệt của đoạn thơ này là mỗi câu thơ đều có hai chữ *xuân* chạy theo trục dọc của đoạn thơ, cái mà Trần Dần gọi theo một thuật ngữ âm nhạc là *basso ostinato* (Dương Tường dịch là "Bè trầm trì tục"), theo định nghĩa của Trần Dần, "Cách nào đó, *Basso ostinato* là một ngón điệp từ đẩy lên cực độ, lên lũy thừa n". Dùng những từ *xuân* như một bè trầm, như một cú *chạy nền*, cốt lấy vào, hàn vào, rãnh vào tâm trí và xúc cảm người đọc, âm thanh hóa một từ, gây ấn tượng bằng một từ, và từ đó, người đọc thơ như đang nghe một đoạn nhạc, nghe được cả *phần lời* và *phần nhạc đệm*. Trần Dần không phải không biết, khi trong một bài thơ ngắn mà lặp lại quá nhiều một từ, có thể gây khó chịu, thậm chí gây phản cảm cho người đọc. Nhưng ông cố ý vậy, bởi tin vào sức ngân rung của một từ, sức chứa đựng" cả một thế gian của một từ, và đặt một từ chạy nền như thế, sẽ làm bật lên những dòng thơ, những ý thơ, những lấp

lánh thơ ở những tổ hợp từ khác. Và phải chăng, chính nhờ cái từ *xuân* cam chịu làm nền đó, mà ta chợt thấy những điệp từ *lum lúm*, *dươn dươn*, *hơn hơn*, *run rún*, *lờn vờn*, *con cón* nó vừa nghịch ngợm, vừa động cựa, vừa đầy cảm giác, một cảm giác... xuân thật trịnh trắng, thật nguồn cội, cứ như chúng từ ca dao dân ca bước ra, từ những bức tranh giấy dó làng Hồ bước ra, ngoe nguẩy, vung vính, núng nính...

Đúng là nếu đọc cả một tập thơ gồm toàn những *basso ostinato* như thế, cũng cảm thấy... mệt, nhưng đọc lẻ từng bài, từng đoạn, chợt ta phát hiện một điều gì là lạ, mới mẻ, tinh khôi từ tiếng Việt muôn vàn quý yêu của chúng ta, trên nền một bè trầm ấy, những chữ được tái sinh, chúng tái hiện, và tái... đúng, nghĩa là rất tươi, rất gây tiết dịch vị... thẩm mỹ. Làm thơ, nghĩa là chấp nhận chơi với từ ngữ, chấp nhận làm mới lại chúng, dù thành hay bại, thì nhờ những cuộc chơi này, tiếng Việt sẽ phong phú thêm ra, có khả năng gây bất ngờ với cả những người quen xài tiếng Việt cả đời như chúng ta. Trần Dần đã *dám làm*, dù chưa biết trước sẽ thành công hay thất bại. Đó là cái can đảm đầu tiên của người cách tân, của người *dám đi* vào những "vùng chưa biết". "Hãy thương chúng tôi những kẻ luôn luôn chiến đấu ở biên giới/Của vô biên và tương lai" – Guillaume Apollinaire đã kêu lên như vậy, thay mặt những nhà cách tân thơ.■

L.T

■ Diễn đàn gia đình

Chị chỉ mong sao nhóc nên người

*H*ãy nói cho chị biết bây giờ chị phải làm gì đây để nhóc nghe lời? Nhóc có biết rằng chị đau khổ vô cùng khi biết rằng mình đã bất lực trước nhóc không? Chị không biết vì đâu mà tính tình của nhóc lại ngang bướng đến vậy? Năm nay nhóc cũng đã học lớp 9 rồi, biết không hả? Vậy sao suy nghĩ của nhóc thì còn như đứa trẻ lên ba vậy. Chị đã làm sai điều gì hay sao mà nhóc không chịu nghe lời chị. Tối nào cũng thế nhóc chỉ ngồi vào bàn học rồi ngủ một mạch cho đến giờ được... đi ngủ, đâu có được mấy tối nhóc học thật sự ra học không? Chị nhắc nhở thì nhóc hỗn ngay, mặt hầm hầm lên. Có biết tại sao chị không muốn gọi bố mẹ lên không. Đâu phải chị sợ... nhóc, chỉ vì chị biết rằng nếu làm thế thì điều gì sẽ xảy ra... Chị không thể cầm lòng được khi phải chứng kiến nhóc bị phạt. Nhưng, nhóc ơi! Chị không thể mãi nhìn nhóc bỏ bê học hành thế này được. Nhóc có biết rằng năm nay có rất nhiều kỳ thi quan trọng không? Nhóc cần phải học, học nhiều hơn cả mọi năm kia, học cho bằng người. Nhóc có biết rằng từ nhỏ sức khỏe của nhóc đã rất yếu rồi không? Nếu không vươn lên bằng con đường học vấn thì nhóc đâu còn khả năng làm gì mà tồn tại được trong xã hội ngày một hiện đại này. Nhóc còn nhớ những năm qua chị luôn thách đố nhóc có thể vượt qua nổi điểm tổng kết cuối năm của chị không? Chị vui mừng khi thấy nhóc cay cú vì điểm thấp hơn điểm của chị để rồi nhóc reo lên sung sướng vì cao điểm hơn chị. Năm nay cũng là năm cuối cùng chị còn được thi điểm với nhóc, sao nhóc không cố gắng lên? Chị biết rằng mối bất hòa của bố mẹ ảnh hưởng rất nhiều đến nhóc, chị cũng cố gắng hết mình để nhóc ít phải tiếp xúc với những cuộc xung đột của bố mẹ nhưng nhóc vẫn phải chứng kiến. Chị cũng buồn lắm, lực học của chị giảm nhiều và không hiểu năm nay chị có đỗ đại học không đây? Nhưng, là con trai, chị mong nhóc sẽ có ý chí và nghị lực nhiều hơn chị để học tập tiến bộ hơn. Chị biết rằng, tính chị em mình như hai cực nam châm cùng dấu vậy, chẳng hợp nhau chút nào. Tuy nhiên, nhóc hãy tin một điều rằng: dù ở trong hoàn cảnh nào chị vẫn luôn yêu quý, bảo vệ và che chở cho nhóc. Chỉ mong sao nhóc hãy nghe lời chị một lần này thôi: hãy học thật giỏi vào em ơi, vì tương lai của chính em đó.

Thân gửi KTGD

Đó là tất cả những gì cháu muốn nói với đứa em trai bướng bỉnh của mình, cháu mong nó sẽ hiểu cháu và thông cảm cho cháu mỗi khi cháu cáu gắt, cũng chỉ bởi cháu muốn nó nên người chứ không muốn nó tụt dốc. Vì gia đình cháu không hạnh phúc, cháu khổ lắm, chỉ mong sao nó thành người.

ĐỖ THI THU TRANG

(12A2, Trường THPT Bồ Hạ, Yên Thế, Bắc Giang)

Xin mẹ hãy hiểu con hơn

Thưa mẹ! Con xin lỗi mẹ vì con đã không tâm sự với mẹ mà lại tâm sự với KTGD. Sở dĩ con không tâm sự với mẹ là do con sợ mẹ, con không dám, chính vì vậy người đầu tiên con nghĩ đến là KTGD. Mẹ ơi! Mẹ có biết không, mẹ là người mà con tôn kính nhất, yêu thương nhất và sợ nhất. Ngày xưa mẹ luôn luôn ở bên con, luôn hiểu con, chăm sóc và an ủi con. Nhưng giờ đây con không còn cảm nhận được cái cảm giác đó nữa mẹ ạ! Nhiều lúc con đã có ý nghĩ rất điên rồ, con nghĩ mẹ giờ đây không phải là mẹ của con, mà mẹ của con là một người rất tốt, rất hiểu con. Mẹ ơi! Con luôn tự hỏi mình: *"Tại sao, tại sao bây giờ mẹ lại như vậy, mẹ lại thay đổi như vậy?"* Mỗi khi buồn, không cảm nhận được tình thương của mẹ, con lại nhớ về ngày xưa, cái thuở mà gia đình mình còn nghèo khổ. Mẹ đã thức khuya, dậy sớm lo cho cả nhà. Những vất vả của mẹ cuối cùng cũng được đến đáp. Bây giờ gia đình mình đã có một cuộc sống khá giả hơn bao gia đình khác. Vậy mà sao tình cảm mà mẹ dành cho con không được như ngày xưa? Con nghĩ, thà mình thiếu thốn về vật chất còn hơn là thiếu thốn về tình cảm. Con biết để gây dựng nên một gia đình từ nghèo đói đến no đủ là cả một quá trình dài rất vất vả mà mẹ đã phải vượt qua. Tóc mẹ đã bạc vì gia đình mình, sức khỏe của mẹ yếu cũng vì gia đình mình. Con biết hết những điều đó và càng thương mẹ hơn. Hôm nay con bị ốm, đi học về là con lên gác, chui vào giường nằm ngay, nằm đến tối mà vẫn không thấy mẹ lên thăm con. Mà tại sao mẹ lại không lên thăm con, hỏi han con dù chỉ là một tiếng thôi hả mẹ? Con đã khóc, khóc cho sự lạnh lùng của mẹ, lúc này con mới thực sự thấy rằng mẹ không hiểu con, không hiểu con dù chỉ là một chút nhỏ mong manh. Mẹ có biết giờ đây con nghĩ gì không? Con nghĩ giá như mẹ tâm lý với chúng con như mẹ của các bạn con thì có lẽ con sẽ là người hạnh phúc nhất. Khi mẹ đi làm đồng áng về, con biết được sự vất vả, sự mệt nhọc của mẹ, nhưng mẹ cũng đừng trút những vất vả, những mệt nhọc đó lên đầu chúng con bằng những lời mắng thậm tệ. Chúng con là những con người, những người con của mẹ mà. Những lúc đó mẹ đâu biết rằng những lời mà mẹ chửi mắng chúng con lại chính là những lời mẹ tự chửi mắng mẹ và chửi mắng luôn cả ba. Con thấy mẹ thật vô tâm, những lúc như vậy con rất muốn nói với mẹ rằng: *"Mẹ đừng làm như vậy mẹ ơi!"* Nhưng trước thái độ của mẹ đã làm con không thốt nên lời mà chỉ có những giọt lệ lăn từ từ trên má mà thôi. Lúc nào mẹ cũng cho mẹ là đúng, mẹ bắt người khác phải làm theo ý mình. Những cử chỉ, hành động của mẹ đã khiến con phải suy nghĩ rất nhiều và con cũng đã tự an ủi mình rất nhiều. Mẹ ơi! Con chỉ xin ở mẹ một điều rằng: *"Mẹ hãy hiểu chúng con hơn, hãy*

dành cho chúng con những tình cảm đẹp đẽ nhất của một người mẹ, con xin mẹ!”

Con yêu của mẹ

LÊ THI XUÂN HÒA

(Xóm 5, thôn Hà Liễu, xã Phương Liễu, huyện Quế Võ, Bắc Ninh)

Em biết chị rất buồn

Gửi chị gái D.T.Q.N

Đừng buồn chị nhé khi anh ấy nói chia tay, cơn mưa mùa hè dù thoáng qua cũng làm cây thay sắc. Em vẫn biết chị yêu anh lắm lắm, nhưng trên đời này đâu chỉ có một người để chị yêu!

Vẫn còn mẹ chờ chị giữa đồng chiều, bát cơm lạnh trộn lẫn dòng thương nhớ. Vẫn còn cha đêm ngày nhắc nhở: “Thương con lớn nhà mình chắc giờ vẫn học khuya”. Những đứa em mừng chị trở về, sau chái bếp để túm xe xích cạp. Vẫn còn đáng quē miệt mài vụ gặt, nhặt nhạnh từng bông lúa vãi nuôi con.

Em vẫn biết chị sẽ khóc nhiều hơn, sau mỗi lần em hẹn hò chiều thứ 7. Ký túc buồn, vắng anh buồn biết mấy. Nhưng giảng đường vẫn ngóng bước chị qua.

Bài học làm người đầu tiên là của mẹ của cha; những vấp ngã đầu đời nào có ai dạy được. Chị hãy vui lên và nhìn về phía trước; cuộc đời này đâu chỉ có một người để chị yêu! .

LÊ THANH PHƯƠNG

(Lớp K4 Tiểu học, Cao đẳng Cộng đồng Xuân Mai, Chương Mỹ, Hà Tây)

■ **Tranh vui**

Bạn đọc bình thơ... bạn đọc

Anh ấy sẽ về

Mến tặng Đỗ Thu Hà

Bài thơ: "Nói được gì cho nhau" của Đỗ Thị Thu Hà đăng trên báo KTGD số 210 thật cảm động:

*"Nếu đã có một lần trót thề hẹn cùng nhau
Đáng lẽ anh phải sống cho những gì đã nói".*

Cái từ "Nếu", "Đáng lẽ" nghe rất mơ hồ, không khẳng định, nhưng lại chứa đựng một lời trách móc sâu xa, thầm kín, rất tế nhị và rất Huế.

*"Nhưng anh lại như tàu không bến đỗ
Phía xa biển chờ mãi ngóng hoài trông".*

Tàu không bến đỗ thì sẽ lênh đênh trên biển cả, trái tim không nơi neo đậu thì sẽ lạc lõng bơ vơ. Kỷ niệm đẹp đẽ của Hà như đang tấu lên một bản nhạc để đánh thức hiện tại:

*"Thương với nhớ tan vào hư không
Thư cũ rồi mà nước mắt cứ ướt nhòe trên giấy".*

Bản nhạc đắm lệ ấy đã thấm thấu bao thương nhớ, khuyếch tán bấy yêu thương để gửi vào miền "hư không". Vì lẽ đó tâm trạng cô đơn của Hà là điều dễ hiểu:

*"Đứng trước biển mênh mông là vậy
Em càng thấy mình nhỏ nhoi".*

Lấy cái vô cùng của tạo hóa đặt bên cái bé nhỏ của tạo vật, cụ thể đó là con người thì cái bé nhỏ ấy càng rõ ràng hơn.

*"Biển có cuốn yêu thương
Hóa thành sóng
Vỗ tình yêu vào cát
Nếu như sóng nói được niềm khao khát
Ta còn nói được gì cho nhau".*

Trong tác phẩm "Mùa lạc", Nguyễn Khải đã viết: "Trên đời này không có bước đường cùng, chỉ có những ranh giới. Chỉ có điều con người có đủ sức mạnh để vượt qua ranh giới đó không". Ranh giới chính là một đường biên mà bên này là đau khổ, chán chường, tuyệt vọng còn bên kia là tình yêu, hạnh phúc. Hà có nhớ lời của người con trai nào đó trước khi ra đi đã nhấn nhủ lại rằng:

*"Đợi anh hoài em nhé
Mưa có rơi dầm dề
Ngày có dài lê thê
Thì em ơi, hãy đợi".*

(Constantin Ximônốp – Nhà thơ Xô Viết)

Hãy lạc quan lên Hà nhé! Bởi anh ấy sẽ về, dù thế nào đi chăng nữa, vì anh ấy đã tìm được một nơi neo đậu rất lý tưởng, đó là tình yêu chân thành của Hà.

NGUYỄN THỊ THU THỦY

(Đội 1, thôn Nội, Hiền Vân, Tiên Du, Bắc Ninh)

Yêu một người...

*Y*êu một người chính là để dành cho anh ấy một quả táo trong tủ lạnh và đợi anh ấy trở về để trao quả táo.

Yêu một người chính là trong những đêm đông giá lạnh không ngừng rót thêm nước nóng vào cốc nước đã nguội trên tay anh ấy.

Yêu một người chính là thích thú cùng anh ấy ăn hết tất cả thức ăn trên bàn và nghe âm thanh của vòi nước xối trong chậu rửa bát khi anh ấy đem đi rửa, sau đó lại lên đem những chiếc bát mà anh ấy rửa chưa sạch đi rửa lại.

Yêu một người có nghĩa là hoàn toàn có quyền nói rằng “không nên mặc bộ quần áo ấy, trông xấu chết đi được, hãy mặc bộ này vào đi, em mới mua cho anh đấy”.

Yêu một người có nghĩa là sau khi bấm số máy điện thoại của anh ấy xong lại đột nhiên không biết phải nói gì. Lúc đó mới hiểu ra rằng hóa ra mình chỉ muốn nghe giọng thân thiết của anh ấy, mới hiểu ra rằng cái mình cần không phải là thông đường dây điện thoại mà chính là muốn thông đường dây tâm tình trong trái tim mình.

Yêu một người có nghĩa là dấu thư của anh ấy trong ví,

mỗi ngày giở ra xem mấy lần, khóc mấy lần, ngáy người ra mấy lần.

Yêu một người là khi anh ấy trở về muộn liền nghĩ đến hàng nghìn tình huống có thể xảy ra với anh ấy, trong trí tưởng tượng nghĩ ra hàng ngàn lời trách mắng, thề rằng khi anh ấy trở về sẽ nói ngay, thế nhưng khi vừa nhìn thấy anh ấy thì tất cả đều quên sạch.

Yêu một người có nghĩa là lúc trước thì muốn giấu mỗi tình đẹp đẽ của mình vào một nơi sâu kín nhất, không cho ai biết thì ngay sau đó lại muốn nói cho tất cả mọi người biết rằng “tôi có người yêu”.

Yêu một người có nghĩa là nhìn thấy anh ấy ở tất cả mọi lĩnh vực như: công việc, học hành, đầu tóc, ăn mặc... Chẳng qua giống như một đứa trẻ con, trẻ ngoan hoặc trẻ hư và chính vì vậy mà yêu anh ấy.

Yêu một người có nghĩa là tự mình ước ao sao cho mình xinh đẹp hơn, mình được anh ấy nhớ tới nhiều hơn.

Yêu một người có nghĩa là muốn nghe nhiều chuyện về anh ấy. Yêu một người có nghĩa là mong muốn nhớ được nhiều điều trong kỷ ức anh ấy.

Yêu một người có nghĩa là không bao giờ biết chán với những câu hỏi hoặc câu trả lời rất ngớ ngẩn đại loại như “Nếu em già đi, anh có còn yêu em nữa không?”

Yêu một người có nghĩa là một chuỗi những mâu thuẫn, bạn có thể coi anh ấy như người cha song lại thương anh ấy như đứa trẻ. Tôn trọng anh ấy như một người anh trai song lại chiều chuộng anh ấy như một chú em, muốn bảo ban anh ấy, cùng học hành với anh ấy song lại sợ thua kém anh ấy, vừa thân thiết với anh ấy lại vừa coi anh ấy như kẻ thù, mong muốn trở thành bà hoàng, thành nữ chủ nhân duy nhất của anh ấy song lại tình nguyện làm đầy tớ, làm con hầu cho anh ấy suốt đời.

Yêu một người có nghĩa là muốn cùng anh ấy trong hiện tại lại muốn cùng với anh ấy trong cả quá khứ và tương lai.

Yêu một người là để cho tên của người ấy trở thành nốt nhạc trong tâm hồn bạn.

Yêu một người là muốn làm quen với bạn của anh ấy, muốn tìm hiểu sự nghiệp của anh ấy, muốn biết được giấc mơ của anh ấy, muốn ăn cùng bàn, ngủ cùng giường thậm chí chung một nắm mồ khi chết.

Và, yêu một người có nghĩa là không ngần ngại sinh cho anh ấy một em bé.

NGUYỄN HOÀNG LAN

(K45 Triết B, Đại học KHXH và NV Hà Nội)

Người... nam châm

Ông Liew Thow Lin, 70 tuổi, người Malaysia có một khả năng kỳ lạ hiếm ai bì kịp: Người ông phát ra từ tính như một thỏi nam châm nên có thể dính vào thân những vật bằng sắt! Sở dĩ ông có được năng lực khác thường này là do lớp da đặc biệt, có sức hút rất mạnh. Thế nhưng các bác sĩ khuyến cáo ông không nên lạm dụng năng lực trời cho này vì sợ ảnh hưởng đến sức khỏe. Tuy vậy màn biểu diễn những trò vật vãnh ấy nhằm nhò gì so với việc chăm sóc hai đứa cháu 11 tuổi và 3 tuổi, nhất là khi muốn nĩa đeo bám đầy mình!

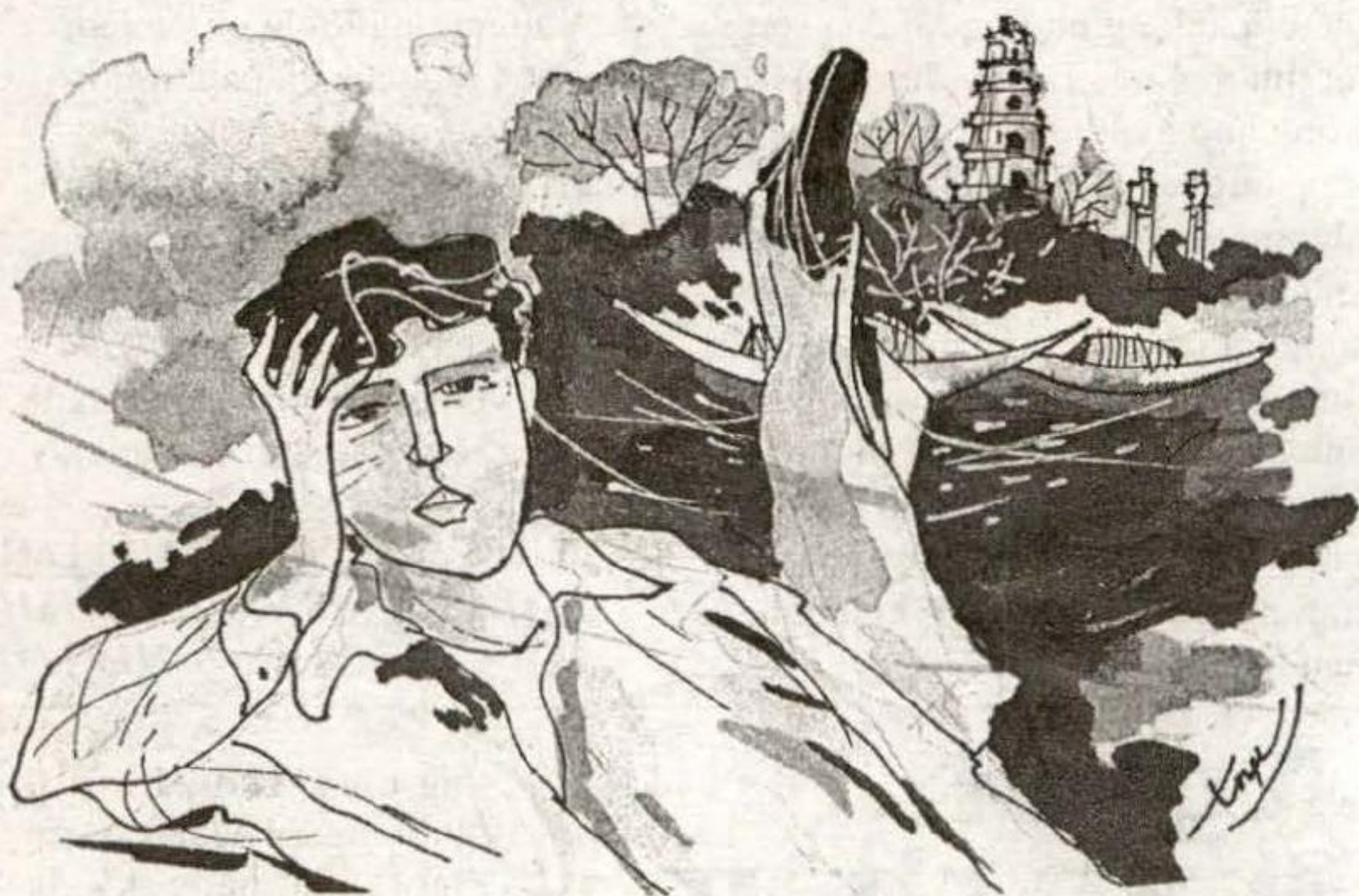
AN PHONG

(Theo Science & Vie Junior)

■ **Bạn đọc viết**

Ngày mai, muộn rồi

HOÀNG ANH

Minh họa NGUYỄN MỸ.

Mùa hè năm 1954, Vũ vừa học xong lớp tám trường Lê Khiết ở Quảng Ngãi. Cả bốn tỉnh Nam, Ngãi, Bình, Phú chỉ có trường Lê Khiết là có các lớp tám và chín. Vì thế học sinh lớp tám lúc bấy giờ có lẽ còn “oai” và được “trọng vọng” hơn các tiến sĩ bấy giờ. Hơn thế nữa không những học giỏi, Vũ còn biết làm thơ tình, biết chơi đàn, biết chơi các môn thể thao nữa. Vũ biết mình đa tình, lãng mạn và ít nhiều tài hoa, khó hòa mình với tập thể. Trong lúc người ta hồ hởi hát những bài ca tranh đấu hào hùng,

nào là “Chiến thắng Đồng Khê”, “Bình Trị Thiên khói lửa”... cùng với các điệu nhảy tập thể gọi là nhảy hòa bình, thì Vũ vẫn thường chơi vĩ cầm về đêm các bản nhạc trữ tình bị cấm thời ấy như *Du âm*, *Thiên thai* hoặc có lúc cao hứng Vũ chuyển qua các bản luân vũ Tây phương. Vũ thuộc rất nhiều thơ của Xuân Diệu, Huy Cận, Thế Lữ, Hàn Mặc Tử, và hầu hết các thi sĩ lãng mạn tiền chiến. Ngắn ấy yếu tố cũng đã làm cho Vũ khốn đốn. Càng khốn đốn, Vũ càng cô đơn, và càng cô đơn Vũ càng thấy tâm hồn mình thăng hoa và Vũ biết làm thơ

tình từ dạo ấy. Giã từ mái trường Lê Khiết, Vũ khăn gói một mình ra Huế học tiếp. Rất may buổi giao thời, Lyceé Khải Định đặc ân mở thêm mấy lớp cho học sinh bên vùng tự do trở về. Vũ được sắp xếp vào lớp đệ ngũ (tương đương lớp tám bây giờ) cùng với những người khác khắp các tỉnh Nam, Ngãi, Thừa Thiên, cùng một cảnh ngộ như Vũ. Những tháng đầu tiên thật là khốn khổ, Vũ không biết đến một từ Pháp, Anh, mà lúc đó học sinh đệ ngũ đã có thể làm luận văn bằng tiếng Pháp, hoặc dịch những bài tập từ tiếng Việt sang tiếng Anh và ngược lại. Suốt ba tháng nghỉ hè, Vũ đã học miệt mài hai môn Pháp và Anh, nhờ thế trình độ Vũ đã bắt kịp các học sinh khác và có phần lấn lướt hơn. Cuối năm Vũ thi vượt cấp, bỏ qua chương trình lớp đệ nhị và Vũ đã đậu khá dễ dàng kỳ thi tú tài phần một.

Gia đình Vũ rất nghèo, từ Quảng Nam lặn lội ra Huế, Vũ chỉ vốn vụn có hai bộ quần áo cũ và một cái giỏ đệm, cộng với vài quyển sách cũ. Vào những tháng mùa mưa, Huế như chìm sâu vào những cơn mưa triền miên, cả tuần không dứt. Hằng ngày, Vũ đi học trưa về, áo quần ướt sũng, phải cởi ra vắt cho khô rồi mặc lại để đi học buổi chiều. Đời học sinh lúc đấy sao hồn nhiên và vô tư. Con nhà giàu, con các ông lớn thì cũng chỉ mặc áo sơ mi trắng quần xanh, cũng chỉ là chiếc xe đạp mỗi ngày hai bữa như nhau. Năm Vũ học đệ nhất (lớp 12 bây giờ) hoàn cảnh

sinh sống có khá hơn. Vũ được giới thiệu dạy kèm cho một gia đình giàu có ở nội thành.

Học trò của Vũ là một nữ sinh đệ tứ trường Đồng Khánh, học lực trung bình, không có gì là tỏ vẻ ỷ mình con nhà giàu quyền quý cả. Cô có tên của một loài hoa - hoa quỳnh - Quỳnh Hương, giọng tôn thất. Cô ngâm thơ, hồn nhiên và chăm học, rất mê thơ Xuân Diệu, Huy Cận và nhất là Đinh Hùng, có lần Vũ thấy cô đang chép mấy bài thơ trong tập "*Mê hồn ca*". Mãi sau này khi "thầy trò" đã không còn xa lạ, đã khá thân quen, cô còn dám nhại giọng Quảng của Vũ nữa mỗi khi cô chưa hiểu một điều gì, Vũ không lấy đó làm hổ thẹn hay buồn bực, vì sự hồn nhiên của cô một phần, phần khác Vũ cũng xem cô như em gái mình, nên luôn luôn cười tha thứ. Năm đó cả hai "thầy trò" Vũ đều đậu cả. Vũ đang hoang là một cậu tú rồi. Lúc này nếu muốn Vũ có thể xin đi dạy ở trường trung học. Làm giáo sư trung học kể cũng "oái" lắm, nhưng Vũ còn ước vọng học cao hơn, và rồi Vũ rời Huế để vào Sài Gòn học y khoa. Ngày Vũ rời Huế, Quỳnh có xin phép gia đình tiễn Vũ lên xe lửa. Vũ được ba mẹ Quỳnh mời dùng cơm chiều tiễn biệt. Ông bà rất lấy làm tiếc sao Vũ không thi vào Đại học Sư phạm Huế, nếu Vũ chịu ở lại Huế thì ông bà mời Vũ về ở luôn tại nhà, dành cho Vũ một căn phòng riêng, mỗi tuần chỉ kèm Quỳnh ba tối thôi. Vũ cảm ơn và trình bày thành thật nguyện vọng của mình

là sẽ học y khoa, và rất tiếc là ở Huế không có khoa này. Trước lúc ra về ông bà có trao cho Vũ một phong bì mà ông bà gọi là tiền đưa đường, Vũ từ chối thế nào cũng không được, nhất là khi bất chợt bắt gặp ánh mắt buồn của Quỳnh, ánh mắt ngày thường vẫn long lanh, vẫn rạng rỡ nhưng sao giờ đây cũng ánh mắt ấy, cũng khuôn mặt ấy lại thoáng buồn xa vắng. Sau này Vũ mới biết số tiền đó khá lớn đối với một sinh viên nghèo như Vũ, đủ mua một chiếc xe mobylette đang thịnh hành.

Trước giờ tàu khởi hành, Vũ có trao cho Quỳnh một tập thơ *"Đường vào tình sử"* của Đinh Hùng, vừa xuất bản mà cả Quỳnh và Vũ đều yêu thích tác giả. Trang đầu tiên Vũ có viết bốn câu thơ:

*"Những nàng gái Huế, kinh
thành Huế
Tha thướt đi trong ánh nắng
lành
Bắt gặp chiều xưa qua lối ấy
Tôi về dệt mãi giấc mơ xanh".*

Bảy năm ở Đại học Y khoa Sài Gòn, Vũ vẫn đều đặn liên lạc thư từ với Quỳnh, hình như tình cảm đã nhuộm màu khang khác, tình yêu thì chưa hẳn, vì chưa một lần cầm tay nhau, chứ đừng nói gì đến nuptial, dù là hôn lên tóc. Hè nào Vũ cũng về thăm, lấy cớ là thăm Huế nhưng thật ra là để thăm Quỳnh. Lúc này Vũ đã "rũng rĩnh" chút ít tiền dành dụm nhờ đi dạy thêm ở mấy trường tư ở Sài Gòn. Vũ có thể mua ít quà cho Quỳnh, khi thì quyển sách mới xuất bản,

khi thì tập thơ. Có một lần Vũ mua tặng Quỳnh tập sách *"Demain, il sera trop tard"* (Ngày mai, muộn rồi) và một cây trầm tóc. Đó là lần sau cùng gặp nhau, lúc này chiến tranh đã đến hồi khốc liệt, đi lại khó khăn, thư từ mỗi lúc mỗi thưa đi, rồi tiếp theo Vũ lại đi xa, thật xa, cùng với những người bạn cùng chí hướng. Đêm sau cùng ở Sài Gòn, Vũ có làm mấy dòng thơ, kèm theo một lá thư gửi ra Huế, không biết có đến tay Quỳnh hay không. Vũ còn nhớ mang máng đoạn thơ:

*"Rồi một ngày kia ta sẽ quên
Chôn trong tâm tưởng bóng
hình em
Non sông sứ mệnh ta đi nhé
Lưu luyến làm gì để khổ thêm".*

Đó là bài thơ sau cùng Vũ viết cách đây gần 20 năm, vụng dại mà thực lòng. Sau này khi đất nước đã thanh bình, Vũ vội vã về thăm Huế, nhưng người ta bảo gia đình nàng đã đi xa, rất xa. Một đêm lang thang trên con đường Lê Lợi, qua Đồng Khánh, qua Quốc Học, đến Bình Linh, đến ga rồi rảo bước trở về khách sạn thức trắng đêm.

Lần này Vũ rời ga Huế mà không có người đưa tiễn - tàu sẽ trả Vũ lại Sài Gòn, Vũ chợt nghe gió lạnh lùa qua khung cửa nhỏ của toa xe xuyên Việt. Đêm nay chắc lạnh, hình như cái lạnh của xứ Huế còn đeo đẳng suốt cung đường. Thốt nhiên Vũ nắm bắt một cách vô thức: *"Demain, il sera trop tard"* (Ngày mai, muộn rồi). ■

H.A

Những tác phẩm **KỶ DIỆU** CỦA MỘT NGƯỜI LÀM VƯỜN

Sinh năm 1884, Erlandson là một người nhập cư gốc Thụy Điển. Ông có óc học hỏi và sáng tạo kỳ lạ nhưng chỉ học đến bậc tiểu học. Ông đăng thơ trên báo địa phương. Ông tự học chơi đàn violon. Và ở tuổi mới lớn, ông đã tạo được mô hình máy đập gặt.

Erlandson đến California năm 1902. Ở đó, khi chăm sóc

cây chắn gió ông nhận thấy một điều bất thường: khi hai cành cây tiếp xúc với nhau trong thời gian đủ dài, chúng sẽ ghép với nhau thành một. Và như một thử nghiệm, ông trồng 4 cây sung dâu trong vòng hai mét vuông, sau đó từ từ uốn chúng về

Tại công viên giải trí Vườn Bonfante ở Gilroy, California đang diễn ra một cuộc triển lãm độc đáo, thu hút hàng trăm ngàn du khách. Ở đó, du khách sẽ được chiêm ngưỡng những cây cối mang những hình dáng lạ lùng và đẹp đến mức khó tưởng tượng.

Những “cây nghệ thuật” kỳ diệu đấy đã được Axel Erlandson, một nông dân và cũng là một người vẽ bản đồ, trồng và tạo hình hơn 70 năm trước trong một trang trại lộng gió và khô cằn ở California. Hình dáng phi tự nhiên của chúng tạo nên điều kỳ diệu. Chúng đã phát triển như thế nào là điều bí ẩn với mọi người. Khi còn sống, Axel Erlandson chưa bao giờ hé lộ về những kỹ thuật của mình. Con gái ông, bà Wilma Erlandson, 73 tuổi kể: “Ông không nói với mẹ tôi. Cũng không nói với tôi. Ông nghĩ chúng tôi sẽ làm lộ bí mật của mình. Câu trả lời của ông về bí quyết tạo hình cây cối thành những tác phẩm nghệ thuật độc đáo là: *“Tôi trò chuyện với chúng”*.”

phía nhau và ghép chúng lại. Tác phẩm *Khống lỗ bốn chân*, trông giống như một con nhện to lớn, ra đời như thế.

Bắt đầu từ đó, Erlandson đã kết hợp kiến thức làm vườn của một nông dân, sự chính xác của một người vẽ bản đồ và sự sáng tạo của một nghệ sĩ để tạo hình cho cây, làm nên những tuyệt tác với rất nhiều hình dạng khác nhau. Ông lấy vải che kín những chỗ cắt ghép để không ai nhận biết được kỹ thuật của mình. Và khi “tác phẩm cây” của ông hoàn thành, không còn một dấu vết nào của bàn tay con người. Cứ thế, cho đến giữa thập niên 50, Erlandson đã có đến 73 “cây nghệ thuật”.

Vào năm 1947, người nghệ nhân 63 tuổi này đã biến khu vườn của mình thành “Rạp xiếc cây” để thu hút khách du lịch. Cho đến năm 1963, khi ông bán khu vườn, đã có 24.361 lượt người đến tham quan. Một năm sau, Erlandson chết và “rạp xiếc” của ông bị quên lãng. Nhiều cây đã chết vì không ai chăm sóc. Năm 1983, khi đang xây dựng công viên của mình, ông Bonfante biết được tình cảnh khó khăn của vườn cây. Ông tin rằng mình sẽ mang đến cho chúng một cuộc sống mới trong vườn của mình. “Tôi có đủ kiến thức về cây cối để có thể hiểu được những gì mà ông ấy đã làm. Tôi cho rằng đây là những điều khó có thể tin nổi”. Một năm sau, Bonfante đã chuyển 25 “cây nghệ thuật” còn sống vượt qua 80 km đến khu công viên Vườn Bonfante của mình.

Và mãi đến 15 năm sau, những tác phẩm nghệ thuật kỳ lạ đó mới được xuất hiện trở lại trước công chúng để tiếp tục làm kinh ngạc biết bao nhiêu du khách.

Ảnh 1: *Cây rỗ* - thân cây được tạo nên bởi 6 cây sung dâu ghép vào nhau tạo thành một cấu trúc đối xứng hài hòa đến kinh ngạc.

Ảnh 2: *Cây 4 nhánh* có hình hai số 8.

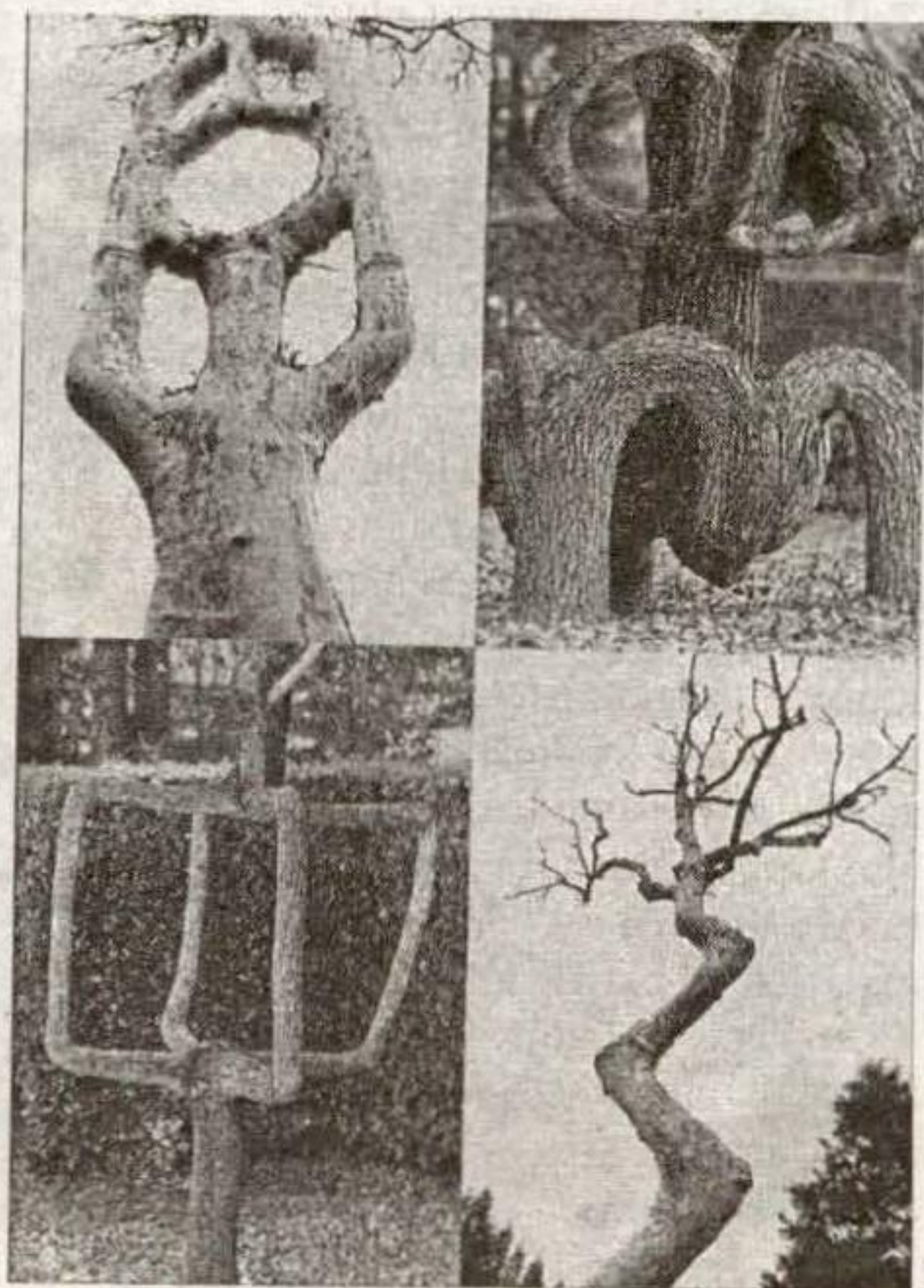
Ảnh 3: Axel Erlandson ngồi trên một chiếc ghế tạo thành bởi 4 cây khác nhau.

Ảnh 4: Theo chiều kim đồng hồ: *Cây Huy hiệu*, *Cây ba chân 2 vòng*, *Cây Tia chớp*, *Cây Cửa quay*.

(Để tạo nên một tác phẩm “cây nghệ thuật” như thế phải mất khoảng 20 năm chăm sóc và tạo hình).

BÙI XUÂN LỘC

(Theo *Reader's Digest*, 10-2001)

■ Câu chuyện gia đình

Cho mẹ xin lỗi...

Mà chị Hòa cất lại, cả gia đình chị phải dọn về ở nhà bà ngoại. Nhà mẹ chị Hòa xưa nay rộng rãi thế mà bây giờ chật chội “không có ngõ cụt”, lớp vì đồ đạc nhà chị dọn đến, lại thêm bọn trẻ hay đùa giỡn làm cho nhà đã chật càng chật hơn. Mẹ chị Hòa già rồi, nên thích yên tĩnh. Từ ngày có gia đình chị dọn về, nếp sinh hoạt của bà bị đảo lộn hết thảy, nhưng vì thương con thương cháu, nên bà hy sinh. Từ không gian một căn nhà thoáng đãng, muốn làm gì thì làm, đi đâu thì đi, đã thành co rúm lại chỉ còn có chiếc giường, còn bao nhiêu là tất cả không gian của gia đình chị Hòa, nào là bàn ghế, giường tủ, sách, vở, báo chí... Bà muốn đi đâu cũng không được vì thằng con nhỏ của chị Hòa học buổi sáng buổi chiều nó ở nhà. Các con chị Hòa quen tính tự do cứ chơi đùa, học hành thoải mái như ở nhà mình. Đến nỗi mấy chậu cây kiểng của bà ngoài sân, suốt ngày tụi nó chơi trốn tìm quanh đó, hết nín rồi trốn làm cây bị “te tua” lá đường lá, cây đường cây... Mẹ chị Hòa xót cây cảnh, la cháu cả ngày. Đây cũng là thiếu sót của chị Hòa đã không dạy cho các con khuôn phép khi ở nhà người khác.

Mẹ chị Hòa không còn một không gian yên tĩnh gì cả, bực bội bà la các cháu hoài. Mỗi khi đi làm về, chị Hòa lại nghe mẹ mách tội mấy đứa nhỏ ở nhà phá phách. Chị Hòa vừa lo lắng chuyện cất nhà,

vừa mệt mỏi vì công việc cơ quan, lại cáu gắt, la mắng các con, làm không gian đã chật chội, bừa bộn, càng tù túng hơn nữa.

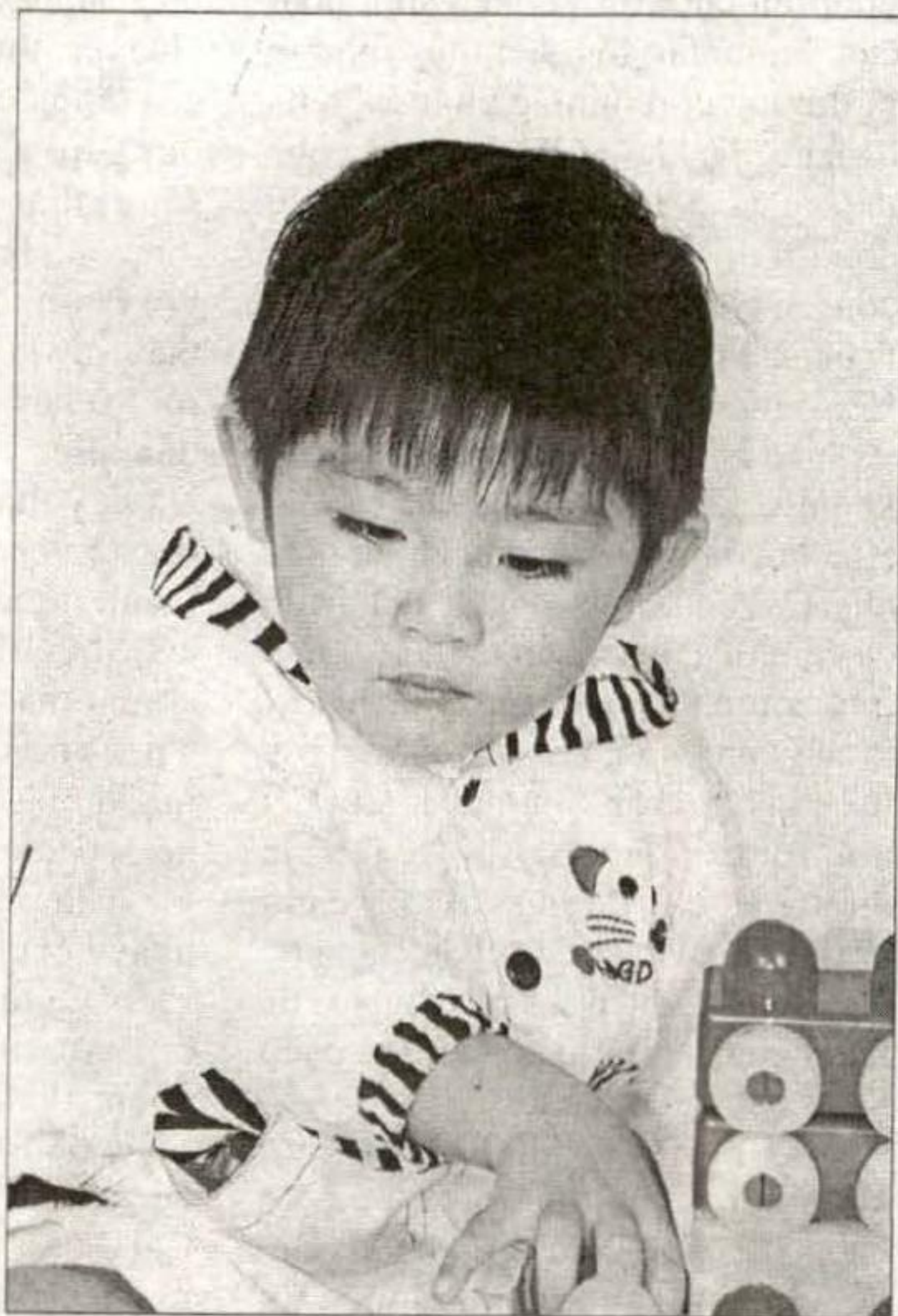
Tối hôm qua, trời mưa, chị Hòa vừa giặt xong một thau đồ bước lên nhà trên thì đèn vụt tắt nguyên nhân do nắp cầu chì ổ cắm điện tự động bị rơi ra. Con bé lớn không có đèn để học bài, ba nó lại chưa về, bí quá chị Hòa lục thấy cái điện thoại để chơi của thằng con nhỏ trên kệ sách, chị dùng nó ấn nắp cầu chì vào. Đèn sáng, thằng cu con thấy cái điện thoại mà lâu nay nó cứ ngỡ là mất, vội chớp lấy để chơi. Mẹ chị Hòa thấy vậy la chị: “Tao đã cất, giấu nó rồi mà bây giờ mày lại lôi ra, điếc đầu, điếc óc, không ai chịu nổi...” Đã vậy thằng bé còn vô tình cầm lấy đồ chơi bấm lia lịa, những âm thanh thì nhau phát ra lộn xộn, ồn ào. Mẹ chị Hòa bực quá la: “Chịu con gì mà chịu cho cổ, mai mốt để coi, hư hết cả đám. Ở nhà người khác mà không khuôn phép, biết ý tứ gì hết, có con không biết dạy... Người già cần một chút yên tĩnh mà suốt ngày hết chạy giỡn ồn ào rồi đến tivi, bây giờ thì điện tử...” Mệt mỏi bởi vừa mới thanh toán hết chậu chén, thau đồ, cái quá, chị Hòa bước đến, giăng lấy đồ chơi trong tay con, quăng thật mạnh ra sân. Cái điện thoại vừa mới reo, phát ra những ánh đèn xanh đỏ vui mắt ban này giờ vỡ làm đôi, nắp văng một đường, pin văng một nẻo. Thằng bé

con bị bất ngờ quá, nó ngớ ra một lúc rồi òa khóc, vừa khóc vừa nói phều phào: “Đồ chơi của con mà mẹ”. Chị Hòa vẫn còn cơn bực tức, nghiêng răng, lôi thằng bé ra nhà sau: “Ra đây, rửa ráy rồi học bài, chơi cái gì ồn ào ai chịu nổi, từ này giờ ăn cơm xong rồi mà không chịu đi rửa mặt, súc miệng để chuẩn bị học bài, cái gì cũng chờ mẹ...” Thằng bé thấy mẹ nổi cơn tam bành, sợ quá, nó vừa đi theo mẹ, vừa khóc rí rí. Mẹ chị Hòa không nói, không rằng lẳng lặng đi vào giường nằm, bà vừa giận con gái, vừa thấy hối hận, vừa thấy tội nghiệp thằng cháu nhỏ.

Chị Hòa còn nghiêng răng, nghiêng lợi với thằng bé một lúc lâu nữa, hai mẹ con mới ngồi vào bàn học. Lúc đọc chính tả cho con viết, nhìn bàn tay nhỏ nhỏ của nó với cây bút chì trong tay đưa lên, đưa xuống những nét nắn nót thật đẹp, lòng chị Hòa bỗng dâng lên một niềm hối hận khôn tả. Phải chi lúc đó chị kiềm được cơn nóng giận, nhẹ nhàng nói với thằng bé đưa món đồ chơi cho chị cất để bà ngoại yên tĩnh, rồi ngày mai hằng chơi, đằng này chị đã quá vội vàng... Giờ đây thằng bé mất đi một món đồ chơi,

mai một nó sẽ năn nỉ bố nó mua lại, vừa tốn tiền, vừa gây trong đầu thằng bé hình ảnh không hay là mẹ đã ném vỡ tan tành đồ chơi của nó một cách rất thô lỗ. Tự dưng chị lấy tay xoa đầu thằng bé, làm nó đang cầm cúi viết ngác nhiên ngược lên nhìn: “Sao mẹ xoa đầu con?” Chị Hòa mỉm cười: “Mẹ thương con quá, cho mẹ xin lỗi...” Thằng bé mới học lớp một không hiểu mẹ xin lỗi nó điều gì. Nó đã quên mất món đồ chơi từ lúc ngồi vào bàn học rồi. ■

ĐÀO THI THANH TUYỀN

Ảnh LÊ THỊ PHƯỚC.

Vào giữa tháng 9-1998, Yasmine, một thiếu nữ 16 tuổi được cha mẹ cho phép đến giúp đỡ người chị ruột đang chuẩn bị sinh nở tại một ngôi làng phía bắc thủ đô Amman của Jordanie.

Vậy mà chỉ vài tuần sau, Yasmine hốt hoảng báo cho mẹ mình biết qua điện thoại là đã bị gã anh rể đồn mạt

cường hiếp. Và Yasmine cũng hiểu rằng cô sẽ phải trả giá bằng chính sinh mạng mình khi trở về nhà cha mẹ ruột, nên vội đến đồn cảnh sát quận Jweidah kể hết sự tình và mong được giam giữ tại đây. Tuy “được” ở tù, nhưng Yasmine cảm thấy an tâm vì cho rằng sẽ được bảo vệ bởi pháp luật để tránh khỏi bị hành xử theo “Luật danh dự” của gia đình. Nhưng vài ngày sau thì cha của Yasmine đã lần ra được nơi “trú ẩn” của con gái và làm đơn xin nhận lại Yasmine với lời cam kết sẽ chịu đóng phạt 5.000 Đinar (khoảng 100 triệu đồng Việt Nam) nếu gia đình có hành vi vi phạm thân thể của cô gái. Vậy mà khi vừa được cha đưa về đến nhà thì Yasmine đã bị chính người anh ruột của mình tên Sarhan Abdullah bắn chết ngay trong phòng khách, dưới sự chứng kiến bình thản của các thành viên trong gia đình, kể cả người mẹ rất đau thương yêu cô.

Sau khi bắn chết em gái, Sarhan đến trình diện với cảnh sát để rồi sau đó bị tòa án tuyên phạt 6 tháng tù giam, là mức án thường được tuyên

cho thủ phạm của những vụ giết người vì danh dự của gia đình - một thứ hủ tục vẫn còn tồn tại trong xã hội Jordanie và một số quốc gia Hồi giáo khác. Ở trong tù, Sarhan cùng 27 người đồng cảnh ngộ với mình

Hủ tục dã man:

GIẾT PHỤ NỮ ĐỂ BẢO VỆ DANH TIẾT

Yasmine, cô gái 16 tuổi bị chính anh trai mình sát hại để bảo vệ danh dự gia đình.

luôn nhận được sự ngưỡng mộ của các tù nhân khác vì dám ra tay hành xử những phụ nữ đã bị mất danh tiết để bảo vệ danh dự cho gia đình. Rồi vào hôm được trả tự do, gia đình ông Abdullah đã phải vét hết tiền để thuê một con ngựa trắng “rước” Sarhan một cách linh đình từ nhà tù về gia đình.

Thế nhưng nếu hành động giết em

gái để bảo vệ danh dự gia đình của Sarhan được một số người thân thích và cả vài thành phần trong xã hội tôn vinh, thì cũng khiến anh ta bị xa lánh bởi các thành phần cấp tiến trong xã hội. Nhiều gia đình có con gái đến tuổi gả chồng đều không muốn có một người rể lạc hậu và sát nhân như Sarhan. Do đó, cho dù gia đình có nhờ mai mối gần 10 đám tìm vợ cho Sarhan nhưng đều không có kết quả. Vì vậy, mặc dù mới 32 tuổi, Sarhan đã mang tiếng là gã đàn ông ế vợ. Vậy mà khi người ta hỏi là tại sao không giết gã em rể khốn nạn đã cướp đi trinh tiết của em gái mình, thì Sarhan thản nhiên trả lời: “Theo tục lệ của chúng tôi, chỉ cần giết người phụ nữ đã mất trong trắng cũng đủ để gia đình khỏi bị chết dần mòn vì xấu hổ và mất danh dự”.

Hủ tục giết người vì danh dự gia đình theo kiểu mà Sarhan đã hành xử đối với em gái mình hiện nay vẫn còn tồn tại không những trong xã hội Jordanie mà còn ở nhiều quốc gia Hồi giáo khác trên thế giới. Nguồn gốc của nó không bắt nguồn từ luật Jharria khắc nghiệt của Hồi giáo mà từ bộ luật cổ Hammourabi có từ 1.200 năm trước công nguyên, trong đó có điều quy định trinh tiết của người phụ nữ được xem là danh dự, là vật sở hữu thiêng liêng của gia đình. Vì vậy nếu bất cứ người phụ nữ nào trong gia đình bị cướp đi trinh tiết thì phải bị giết chết để bảo vệ danh dự cho gia đình. Jordanie là quốc gia Ảrập bị ảnh

Bác sĩ Hani Jahsan, chuyên khám nghiệm trinh tiết để bảo vệ mạng sống của thân chủ mình.

hưởng nhiều nhất bởi luật cổ Hammourabi, là nơi có đến 1/4 trong tổng số vụ giết người hàng năm tương tự như kiểu hành xử của Sarhan.

Bệnh viện Al – Basheer là cơ sở y tế lớn và hiện đại nhất Jordanie là nơi làm việc của Viện pháp y quốc gia do bác sĩ Hani Jahsan phụ trách. Ông cũng là người đảm nhiệm việc mổ phân tích tử thi và khám nghiệm trinh tiết cho phụ nữ. Nhưng điều đặc biệt là có đến 80% phụ nữ được khám nghiệm trinh tiết ở đây đều trở thành nạn nhân của hủ tục Hammourabi. Bởi vì việc tự động đến khám nghiệm về sự trong trắng của mình mà không được gia đình chấp thuận, hay không có người thân đi kèm cũng bị coi là vi phạm luật tục cũng sẽ bị giết chết. Đây là trường hợp thương tâm của một thiếu nữ người Jordanie tên Mouna mới 17 tuổi. Do nhận thấy mình không có kinh nguyệt như bao bạn gái đồng tuổi khác nên cô đã tự động nhờ bác sĩ phụ sản khám nghiệm. Thế nhưng khi gia đình biết được

liền buộc Mouna phải bỏ học rồi giam cầm cô trong buồng tối, chờ ngày hành xử. May thay một người bà con tốt bụng giải thoát được Mouna, đưa cô đến tận thủ đô Amman nhờ nhật báo "Shi An" che chở. Câu chuyện về Mouna sau đó được đưa lên mặt báo để tố cáo hủ tục của luật cổ Hammourabi không ngờ đã khiến cô trở nên nổi tiếng khắp Jordanie và liền trở thành mục tiêu săn đuổi của gia đình khi cha và anh của Mouna lên tận Amman tìm mọi cách để giết chết Mouna. Quá sợ hãi Mouna bèn lần tránh rồi làm quen với một quân nhân và sau đó được người này cưới làm vợ. Rủi thay trước ngày cưới, một người trong dòng họ phát hiện ra quá khứ của Mouna nên thông báo cho toàn thể gia đình bên chồng Mouna biết. Ngay vào tối hôm đó, một nhóm người bí mật đã bắt cóc rồi chôn cô trong một huyệt mộ sau khi ném đá cho đến chết. Nhưng Mouna vẫn

Sarhan Abdullah đã bình thân bắn chết em gái mình để bảo vệ danh dự gia đình.

chưa chết nên đợi đến khi nhóm người bỏ đi liền bò ra khỏi huyệt mộ cố chạy ra đường để cầu cứu trước khi bất tỉnh. Một người tài xế xe tải tốt bụng đã kịp đưa Mouna cấp cứu tại bệnh viện nên đã cứu sống sinh mạng cô gái. Câu chuyện thương tâm của Mouna một lần nữa lại được đưa lên mặt báo nhưng lần này thì được sự quan tâm của nhiều tổ chức nhân đạo quốc tế. Vào tháng 3 - 2000, Mouna đã nhận được sự cứu mang của tổ chức nhân đạo phi chính phủ "Health for Woman" đưa cô về Anh sinh sống.

Những câu chuyện thương tâm của Yasmine, của Mouna... của biết bao phụ nữ vô tội là nạn nhân của luật tục Hammourabi đã khiến cho Liên Hiệp Quốc phải quan tâm. Tháng 11-2000, một tổ chức quốc tế đã thông qua một nghị quyết lên án tệ giết hại phụ nữ vì danh dự gia đình hiện vẫn còn tồn tại tại một số quốc gia trên thế giới. Tuy nhiên nghị quyết này lại gặp sự phản ứng của quốc hội Jordanie và 20 quốc gia khác như Pakistan (nơi mà mỗi năm xảy ra 1.000 vụ giết hại phụ nữ để bảo vệ danh dự gia đình), như Yémen (mỗi năm có khoảng 500 vụ). Riêng tại Jordanie, cho dù nghị quyết của Liên Hiệp Quốc được nhà vua Abdallah và hoàng hậu Rania ủng hộ, nhưng lại bị quốc hội biểu quyết không công nhận. Vì vậy cho dù đang ở thế kỷ 21, nhưng phụ nữ Jordanie và một số quốc gia Hồi giáo khác vẫn bị giết hại hàng chục ngàn người mỗi năm vì một bộ luật cổ đã ra đời cách đây hơn 3.200 năm. ■

HOÀNG OANH

(Theo *Nouvel Observateur*,
14-11-2001)

■ Phóng sự

BIA... CỎ

Phóng sự KHUÊ VIỆT TRƯỜNG

Tiền bạc kiếm được mỗi ngày mỗi khó, mà muôn đời đàn ông gặp nhau ít nhiều cũng mời nhau ra quán. Quán nhậu lớn nhỏ không phải là hiếm, phục vụ đủ món từ biển lên rừng, các cô tiếp viên lượn lờ, các cô tiếp thị ngọt ngào. Nhưng cứ mỗi châu nhậu vài trăm thì có nước... đi móc túi người ta. Thế là nắm bắt được nhu cầu nhậu ít tốn kém, lại vẫn có những cô gái xinh đẹp lượn qua lượn lại “làm mối” cùng hét: “Trăm phần trăm”. Bia... cỏ ở Nha Trang ra đời.

Trước hết phải giải thích thế nào là bia cỏ. Chữ “cỏ” lấy từ chữ “thảo dân” trong các phim cổ trang của Trung Quốc. Nôm na qua tiếng Việt thì thảo là cỏ, ý nói thảo dân là người dân bình thường. Đúng ra thì phải gọi hết nghĩa: “Bia thảo dân”, nhưng như thế dài dòng, vả lại khi nói: “đi uống bia cỏ không?” thì ai cũng hiểu. Còn chệch ra gọi “bia cỏ” là bia bình dân thì nó không sang, cũng chẳng có vẻ gì hết. Chữ bình dân lại ám chỉ cho nhiều thứ khác như cơm, nhà trọ, phở... còn chữ “cỏ” thì đến nay vẫn mới chỉ ám chỉ vào... bia.

Đừng tưởng bia cỏ khác với bia quý tộc. Cũng là một thứ đó thôi, nhưng giá thì lệch nhau nhiều. Cũng bia Sài Gòn nhưng trong quán từ 7.000 – 8.000 đồng/chai, còn “bia cỏ” chỉ bán 5.500 đồng, có nơi chỉ lấy 5.000 đồng/chai theo nguyên tắc

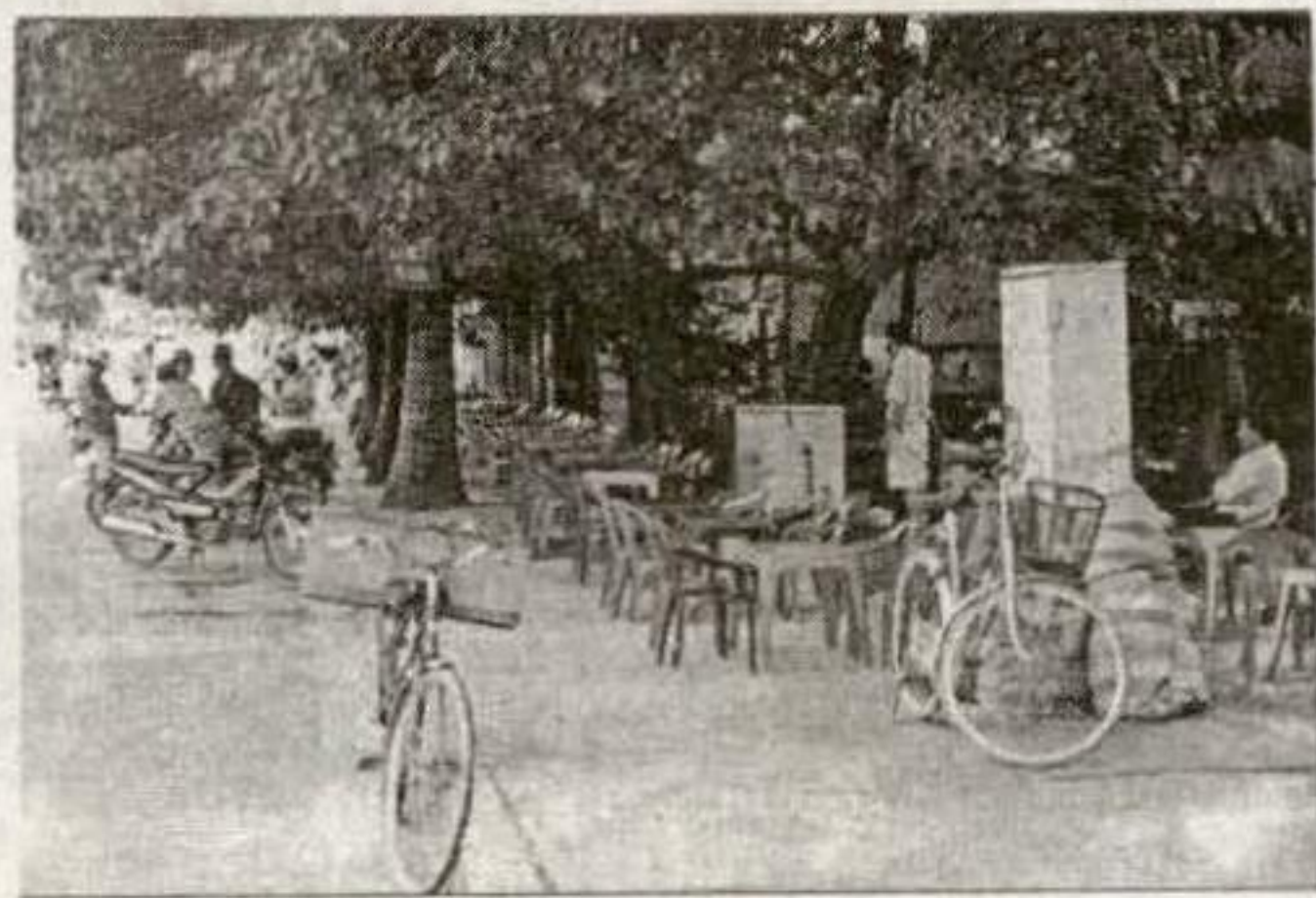
lời số nhiều. Bia Sài Gòn được liệt vào hạng sang, bởi thứ bia bán chạy nhất chính là bia hơi. Các loại bia tưởng chừng khó bán như bia Nha Trang, Việt Đức, San Miguel... tại các quán bia cỏ chỉ có giá từ 3.500 đồng đến 4.500 đồng/lít. Uống bia hơi nghe nói... bổ hơn bia chai, lại mau say và ít tốn tiền, dân nhậu chỉ cần say chứ đâu cần ngon, thế là nghề sản xuất bia hơi có thời không tiêu thụ được, nay thì chẳng lo không có người uống. Giá rẻ, mời nhau vài “vại” chẳng ảnh hưởng gì đến ngân sách gia đình, thế là ở Nha Trang dạo này mọi người thích mời nhau đi uống bia cỏ.

Bia cỏ ra đời sau cà phê tàng hình. Nếu cà phê tàng hình chỉ bán ở vỉa hè buổi sáng rồi “tàng hình” chẳng để lại một chút dấu vết nào, thì bia cỏ có vẻ bề thế hơn là vì thường người bán thuê mặt bằng để bán. Hiện nay, khu vực bia cỏ bán khá thịnh là ở đường 2 Tháng Tư, đoạn từ Cầu Dừa đổ lên Chợ Mới. Đường Lê Hồng Phong lại dẫn đầu về loại bia bọt này, tiếp theo là đường Vân Đồn, Nguyễn Thị Minh Khai và Nguyễn Thiện Thuật. Quả thật là như mọi người vẫn thường nói: “Ở đâu có rượu thì dân nhậu có mặt” chẳng hề sai. Dường như bia cỏ chẳng bao giờ vắng khách. Điều thích thú hơn nữa là “giá trị nhan sắc” của nhân viên phục vụ các quán bia cỏ chẳng thua gì các quán quý

tộc. Nhiều quán bia cỏ ăn khách chẳng phải bia ngon hơn... nơi khác, mà bởi vì cô chủ quán... dễ thương và... biết uống bia.

Ngay đường Nguyễn Thị Minh Khai, thế giới của bia cỏ từ đầu đường đến cuối đường đã khác xa. Máy quán gần biển thì chỉ bán bia hơi. Mỗi để nhậu cũng đa dạng các loại khô như khô mực, khô cá và sò huyết. Đĩa mỗi cao lắm 5 ngàn bạc, hai lít bia hơi 9 ngàn coi như hai ông bạn nhậu có thể ngà say. Tới đây mà uống bia chai thì chủ quán... hơi buồn. Bởi sát vách quán bia cỏ là quán nhậu quý tộc. Quán quý tộc có khi vắng vẻ, nhưng quán bia cỏ lúc nào cũng đông vui.

Đoạn cuối Nguyễn Thị Minh Khai, quán tung bùng mà giá cả cũng vậy, các cô bán quán thì mỗi son má phấn mặc áo dây hoặc váy hết cỡ. Thực ra thì khách uống bia các cô lo gấp đá, chẳng nắm tay nắm chân ồm ờ được đâu. Tại các quán này "thực đơn" còn có thêm phở mai, Lạp xưởng hoặc xúc xích. Có khách tới chỉ uống "chay" không mỗi trên bàn, coi cô chủ quán như là "món nhắm" mà vẫn thấy ngon.

Phở bia cỏ Nha Trang.

Anh: K.V.T

Phong trần nhất là các quán bia cỏ trên đường Lê Hồng Phong. Nhiều quán chẳng có đèn điện, thời thì xài tạm đèn dầu như thuở ông bà ta từng làm thế. Nhưng quán bia cỏ thấp đèn dầu cũng có cái thú của nó. Cô chủ quán ngồi co ro dưới tấm bạt vì lạnh, mưa cứ rơi trên mái bạt, còn khách thì uống bia với mỗi là mấy trứng vịt lộn giá cũng bình dân. Có khi ngồi suốt đêm, bán cho một hai bàn nhậu cũng là bình thường. Các quán ở đường Nguyễn Thiện Thuật tương đối hấp dẫn hơn nhiều ở chỗ đang ngồi uống buồn, tự dưng có mấy cô gái đi từ xa tới đã "tỏa mùi hương", mỗi son má phấn như thể sắp lên sân khấu biểu diễn, ồm ồm tới ngồi chung: "*Anh Hai, cho tụi em cùng ly với*". Đã là bia cỏ, làm gì có chuyện "*bo*" như ở mấy quán... bia ồm, hứng chí lắm để lại cho em 10-20 ngàn gọi là "*ngày mai ăn sáng*".

Khi phong trào bia cỏ phát triển mạnh ở thành phố Nha Trang, ngay tức khắc cũng xuất hiện thêm các loại bia hơi lạ lùng mà... không nói ra thì không ai biết. Bia đựng trong thùng nén, sủi bọt tung bùng, màu vàng óng và uống vào... cũng cay. Cô chủ quán nói: "*Nhiều người uống bia này khen ngon đó anh*". Nhiều người uống được thì mình uống cũng được, có sao đâu?

Nghĩ cho cùng thì trong cơ chế thị trường, quy luật cạnh tranh trong việc làm ăn cho nên mới có bia cỏ. Ghé Nha Trang mà chưa lần nào uống bia cỏ thì coi như mất hết... một phần đời đi nhậu.

■

K.V.T

TRAO ĐỔI

• **Trần Thị Nhâm** (Đội Lâm Sinh km 43, Phúc Lợi, Lục Yên, Yên Bái)

"Một lần anh ấy đưa cho em một bao diêm và nói: "Còn một que em hãy giữ cho anh để anh... hút thuốc". Em nhớ mãi lời anh ấy dặn, sau đó anh ấy không hút thuốc nữa, bây giờ em vẫn còn giữ bao diêm mà bên trong còn duy nhất một que. Theo TV, anh ấy có ý định gì với em, và em phải cư xử với anh ấy như thế nào?"

Vấn đề là anh ấy có biết que diêm ấy em vẫn còn giữ như một kỷ vật không? Nếu biết thì anh ấy hiểu ra rằng em... thương anh ấy. Anh ấy đưa que diêm cuối cùng cho em là anh ấy thử em đấy. Khi anh ấy không hút thuốc, liệu em có vứt que diêm... chứa lửa tình ấy không? Người ta chỉ thử mình khi người ta "có ý" với mình. Em hãy thật tế nhị làm như vô tình cho anh ấy thấy que diêm vẫn còn và được em để ở nơi trân trọng. Biết đâu... tình sẽ đến mà không cần lửa... diêm.

• **Nguyễn Trí Hòa** (Luân Phương, Đồng Văn, Thanh Chương, Nghệ An)

"Em làm rất nhiều thơ, theo em thì cũng hay, nên em cất giữ lại, nhưng nhà em nghèo không có tủ đựng, em nghe nói gác ở gần bếp thì sẽ chống được một giấy, nên em gác tất cả thơ văn của em lên nóc bếp. Thế rồi, TV ơi, một hôm mẹ em nấu nồi cơm nếp, lửa bốc to quá cháy cả bồ... thơ của em".

Trong cái rủi cũng có cái may, Hòa à! Bồ thơ bị cháy những câu thơ tàng tàng hoặc dở sẽ theo lửa thành tro và cũng "đi" luôn khỏi trái tim em, chỉ còn lại những câu thơ hay, chân thành, dù có thành tro rồi

như vẫn còn vương còn đâu nơi trái tim ấy - em hãy "móc" ra, chép lại!

• **Nguyễn Quang Vinh** (Ấp Hưng, Nhị Bình, Châu Thành, Tiền Giang)

"Đọc thơ của "Dinh":

"Một ngày không xa lắm
Ngựa ô với kiệu vàng
Ta nên duyên, cầm sắt
Anh đưa nàng về Vinh!"

TV chữa tên "Vinh" của em thành "Dinh" đấy lỗi tại em đã chữa "đưa nàng về dinh" thành đưa nàng đi xem đội Sông Lam Nghệ An đá bóng ở... Vinh.

• **Nguyễn Thị Xuân** (Ứng Hòa, Hà Tây)

"TV có thể bày cách gì để bố cháu từ bỏ thuốc lá không? Cháu đã vận dụng một số cách nhưng đâu vẫn hoàn đấy. Mong TV giúp để cháu khỏi phải hít khói độc và môi trường nhà cháu trong lành hơn!"

Cháu hãy mua nhiều kẹo bạc hà, lúc nào bố cầm điếu thuốc, cháu bảo "Bố ơi, đổi thuốc lấy kẹo nào". Nếu bố vẫn cầm diêm thì cháu hãy lấy ngay viên kẹo bạc hà đưa vào miệng bố. Kẹo sẽ giúp bố quên đi mùi thuốc lá.

• **Bùi Thị Loan** (Phúc Lâm, Mỹ Đức, Hà Tây)

"Ở cuối phố nọ có đôi vợ chồng đã hàn gắn tình cảm nhờ đọc KTGD đấy - khi họ hiểu ra cần phải sống vì nhau hơn. Còn với em, em hy vọng nhờ KTGD mẹ em sẽ tìm thấy bố em để đưa bố em trở lại mái ấm gia đình".

TV cũng cầu mong như thế, vào một ngày gần nhất, Loan à!

• **Hồ Văn** (Lớp 42 NT2, Đại học Thủy sản, Nha Trang, Khánh Hòa)

“Tên của em vậy nhưng em là con... gái đấy! TV ơi, KTGD giá chỉ 4.600 đồng tại sao ở chỗ em người ta lại bán 6.500 đồng, còn mua cuốn cũ cũng 4.000 đồng? Ba mẹ em làm ruộng, một tháng chỉ cấp cho em 200.000 đồng, ăn hết hơn một trăm ngàn, còn lại biết bao việc khác phải cần đến tiền. Cuộc sống sinh viên bề ngoài hào nhoáng nhưng bên trong thì... tã tời. Có lần hết tiền cả phòng em nấu cháo trắng rồi “độn” mì tôm vào xì xụp ăn”.

TV có quen một gia đình Việt kiều ở Đức, rất giàu có nhưng cũng cung cấp tiền cho con rất hạn chế. Cô chị học đại học kiến trúc buổi tối và ngày nghỉ tự đi làm thuê kiếm thêm còn cô em học lớp 12 tối đi bơm xăng thuê. Chả có cách nào khác là phải tự bươn chải đâu, trường đại học luôn gắn với trường đời con người mới có thể trưởng thành được cô gái họ Hồ tên Văn ạ!

• **Châu Vũ** (Sinh viên Cao đẳng Sư phạm Đồng Tháp, khoa Thể dục thể chất)

“TV ơi, em đã thấy được tên của em trên KTGD, em khoe với các bạn, các bạn bắt chước em cũng mua KTGD xem nữa đó. Chắc tới đây TV sẽ nhận được nhiều thư từ Trường CĐSP Đồng Tháp. TV ơi, em có thương một cô bạn, cũng nhờ KTGD đấy, chẳng là em đọc KTGD, cô bạn cũng thích đọc sách báo cứ đến em mượn, thế là quen, thế là thân. Nhưng sau, gia đình cô ép cô lấy một người, nên em và cô ấy phải chia tay. Em làm mấy câu thơ...

Lá kia ai thả mà rơi

Thuyền kia ai thả chơi vơi giữa
dòng”.

Châu Vũ ơi, cảm ơn em đã tích cực quảng cáo KTGD, còn chuyện riêng của em, nàng đã như Châu Vũ viết: “Em về bên ấy xa xăm”, thôi để cho cuộc tình của nàng được yên, đừng hỏi nữa: “Biết em có nhớ những năm hẹn hò”.

• **Nguyễn Hạnh Ngọc** (Lớp K45 Tâm lý học - Đại học KHXH và NV Hà Nội)

“Khi làm thơ tôi chỉ muốn bày tỏ cảm xúc của mình cùng người khác. Tôi thấy có người không có cảm xúc nhưng vẫn cố “nặn” ra thơ để gửi đăng báo”.

Lẽ công bằng sẽ tới, những bài “nặn” thì không được đăng, còn những bài “cảm xúc” chân thành và phải... hay nữa thì xuất hiện trên mặt báo. Nào, Hạnh Ngọc – nhà tâm lý học tương lai chuẩn bị tâm lý đón “đứa con cảm hứng” của mình trên KTGD 216 nhé!

• **Nguyễn Thị Minh** (Lớp 8A2, Trường PTTH Phú Riềng, Phước Long, Bình Phước)

“Sau khi kết thúc kỳ thi học kỳ I, một nhóm gồm 6 người chúng tôi ngồi lại tâm sự với nhau về nỗi lòng riêng của mình. Không khí đang vui bỗng trầm xuống trước một câu hỏi: “Trên đời này hoa gì đẹp nhất chúng mày nhỉ?” Theo cô bé Minh ở Phú Riềng thì hoa đẹp nhất là “hoa tình bạn” nhưng “hoa tình bạn” có mùi gì nhé?”

TV chịu thôi không đáp được. Hỏi đi học TV rất thích đưa bạn mỗi lần đến lớp dúi cho TV nhành lúa nếp non nướng để cắn... chát. Chả lẽ TV lại bảo “hoa tình bạn” có mùi lúa nếp lên đồng!

THƯƠNG VIẾT

TƯ THẾ NGỒI và tiến độ lão hóa

Các nghiên cứu chuyên ngành mới đây đã phát hiện ra rằng, trong sinh hoạt hằng ngày, tư thế ngồi không đúng sẽ khiến cho chúng ta bị già nhanh hơn. Nếu tư thế ngồi không đúng trong thời gian dài, sẽ gây sức ép đối với hệ thống cơ bắp và khiến cho các cơ bắp khu vực bị đặt vào trạng thái căng thẳng, dẫn đến tình trạng sản sinh quá nhiều chất keo xương (vốn là một hoạt chất nối liền các mô của tế bào). Trong trường hợp bình thường, hoạt chất này có tính năng chủ yếu là duy trì tính đàn hồi của mô và cơ bắp, song nếu khối lượng chất keo trong xương quá nhiều, nó sẽ làm cho huyết quản và hệ thống thần kinh

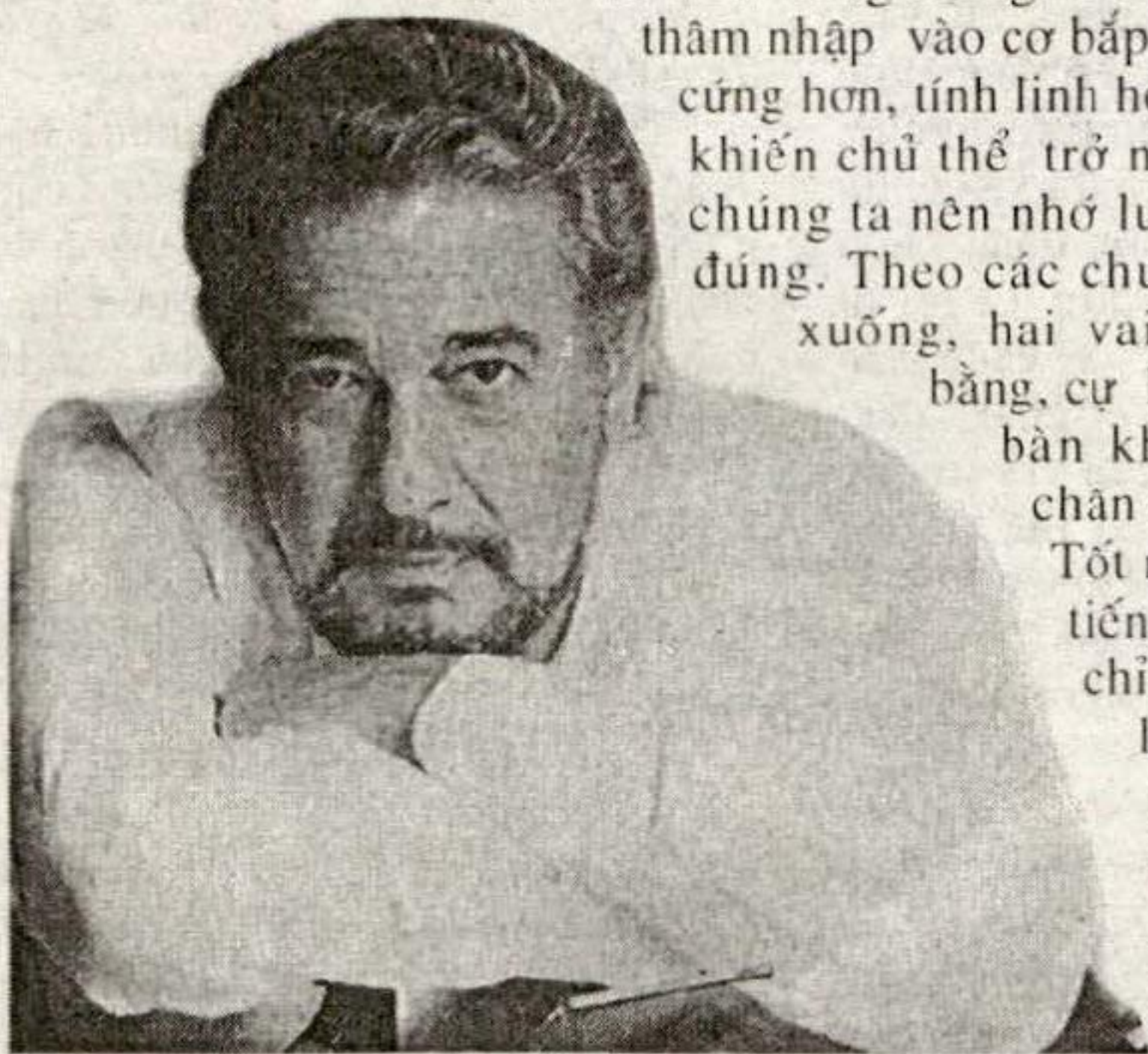
liên cơ trở nên căng thẳng. Chất keo trong xương thâm nhập vào cơ bắp sẽ làm nó trở nên cứng hơn, tính linh hoạt giảm đáng kể...

khiến chủ thể trở nên già hơn, vì thế chúng ta nên nhớ luôn có tư thế ngồi đúng. Theo các chuyên gia, khi ngồi xuống, hai vai phải thẳng, cân

bằng, cự ly giữa mắt và mặt bàn khoảng 20 cm, hai chân để ngang tự nhiên.

Tốt nhất là khoảng hai tiếng đồng hồ, tự điều chỉnh tư thế ngồi một

lần để làm dịu sự mệt mỏi của cơ bắp, duy trì nếp sống lành mạnh, để phòng cơ thể già nhanh.

THỨC KHUYA và nguy cơ ung thư

Nguy cơ ung thư vú sẽ cao hơn khi bạn phải làm việc ca 3 và có thể sẽ đạt đến hơn 50% khi người phụ nữ làm việc vào ban đêm trong một thời gian dài. Đây là kết luận mới nhất vừa đăng trên tờ chuyên đề ung thư của Viện Ung thư Quốc gia Hoa Kỳ.

Theo các nghiên cứu trong nhiều năm ở viện này, thì những phụ nữ phải thường xuyên làm việc vào ban đêm sẽ có nguy cơ cao về chứng ung thư vú nhiều hơn so với những đồng nghiệp cùng giới làm việc trong giờ hành chính. So với những phụ nữ làm việc ban ngày, thì các chị em làm ca ba (tăng ca, kiếm thêm thu nhập...) sẽ phải lãnh nguy cơ mắc bệnh ung thư vú từ 10- 50% cao hơn, tùy theo mức độ thường xuyên và liên tục của quá trình thức đêm.

Phụ nữ thức khuya để làm việc sẽ làm đảo lộn nhịp sinh học tự nhiên của cơ thể và chất mélatonine được tiết ra vào ban đêm. Mélatonine là một nội tiết tố vốn chỉ được cơ thể tổng hợp vào ban đêm bởi tuyến tùng nằm phía trên não giữa. Và, với tuyến nội tiết nhỏ xíu này, ánh sáng giữ một vai trò cực kỳ quan trọng trong cơ chế hoạt động của nó, giúp điều tiết và kiểm soát mức mélatonine, kích hoạt việc sản sinh hormone oestrogène nội tiết tố được buồng trứng tiết ra, liên quan trực tiếp và quyết định nữ tính cũng như điều hòa chu kỳ kinh nguyệt ở phụ nữ. Và, khi mức oestrogène trong cơ thể phụ nữ tăng cao thái quá sẽ kéo theo sự gia tăng các nhân tố gây ra nguy cơ về ung thư, mà vú lại là cơ quan nhạy cảm với quá trình có tính chu kỳ của kinh nguyệt...

GIA ĐẠO

(Theo Science)

Chuyện lạ đó đây

Sản xuất giấy từ phân voi

Công viên nuôi voi ở thành phố Ayutthaya của Thái Lan gặp một vấn nạn: phân voi quá nhiều không còn chỗ chứa. Các nhân viên ở đây có sáng kiến: lọc chất xơ trong phân voi ra làm thành những tờ giấy. Và họ đã biến những tấm giấy đó làm vật lưu niệm cho du khách đến thăm công viên voi. Giấy màu kem và đảm bảo không có mùi hôi.

Cuộc thi kỳ lạ

Vừa qua, những người dân Pháp ở thị trấn Milizac (tỉnh Finistère) đã tổ chức một cuộc thi kỳ lạ: bắt chước tiếng kêu của con lợn. Thí sinh đoạt giải là người có tiếng rống giống con lợn nhất.

Loài khỉ nhỏ nhất thế giới

Đó là giống khỉ ouistiti, có nguồn gốc ở nước Brazil (Nam Mỹ) đang có nguy cơ tuyệt chủng. Nếu không kể chiếc đuôi, thân của nó chỉ dài 2 cm, nghĩa là chỉ bằng một đốt ngón tay. Vừa qua, bằng phương pháp thụ tinh nhân tạo, các nhà quản lý vườn thú ở Madrid (thủ đô của Tây Ban Nha) đã cho ra đời được ba chú khỉ con. Với kết quả này, người ta hy vọng có thể bảo tồn được loài ouistiti quý hiếm.

Loài khỉ colobe không còn nữa

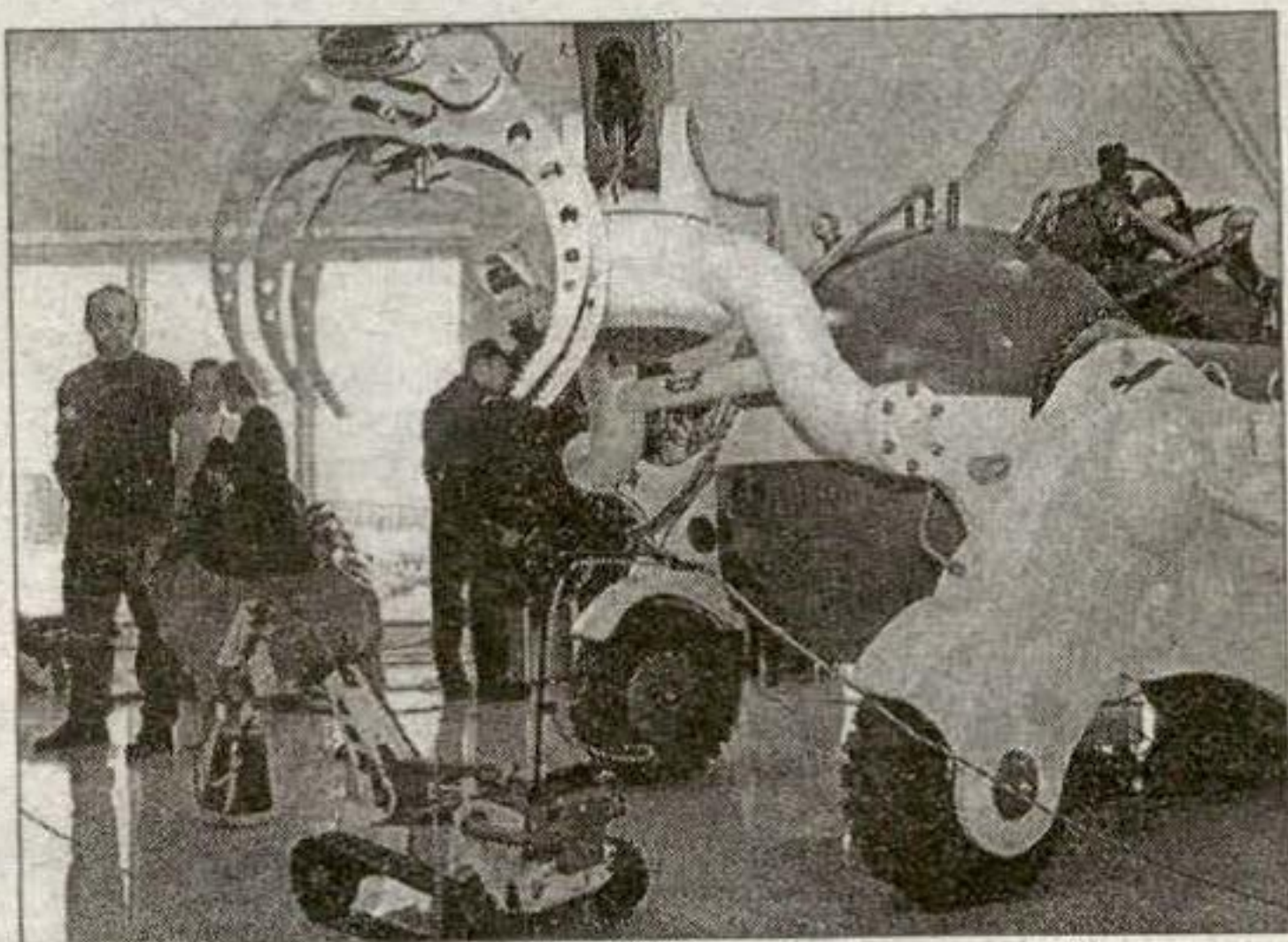
Một loài khỉ quý hiếm khác có tên là colobe đỏ (vì nó có bộ lông màu đỏ) được phát hiện ở châu Phi vào năm 1933, nay đã biến mất. Một đoàn khoa học gia đã sục sạo trong các rừng ở Ghana và xứ Bờ biển Ngà trong mấy năm liền nhưng không tìm ra con nào của loài này cả. Có lẽ chúng đã bị tiêu diệt vì nạn săn thú và nạn phá rừng.

Robot phát hiện mìn

Sân bay ở Athènes (thủ đô của Hy Lạp) vừa trang bị hai chiếc máy tự động với kích cỡ khác nhau: chiếc lớn được đặt tên là Hercule và chiếc nhỏ là Odyssee. Nó có khả năng phát hiện các loại mìn, chất nổ đặt trong hành lý, đồng thời vô hiệu hóa luôn các mìn đó.

V.I
(Sưu tầm)

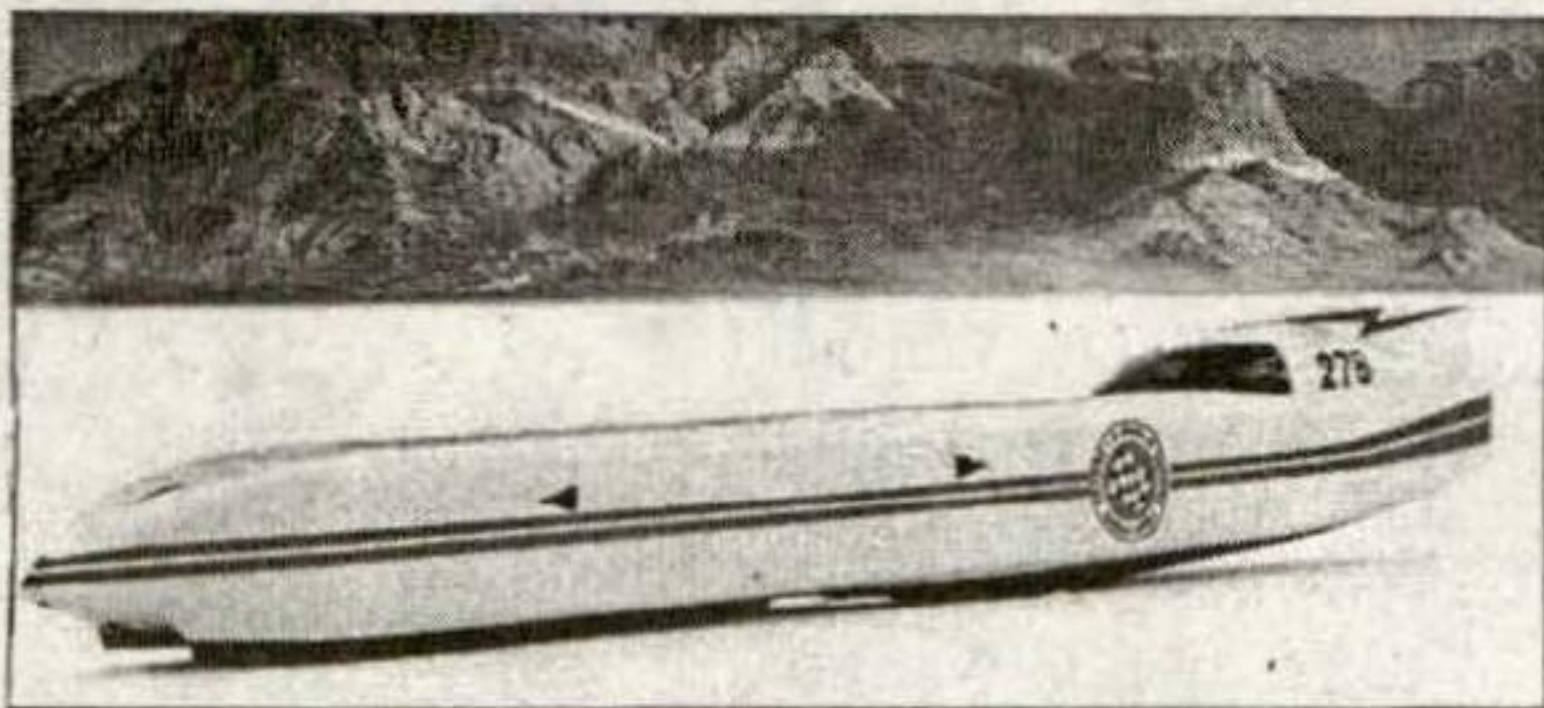

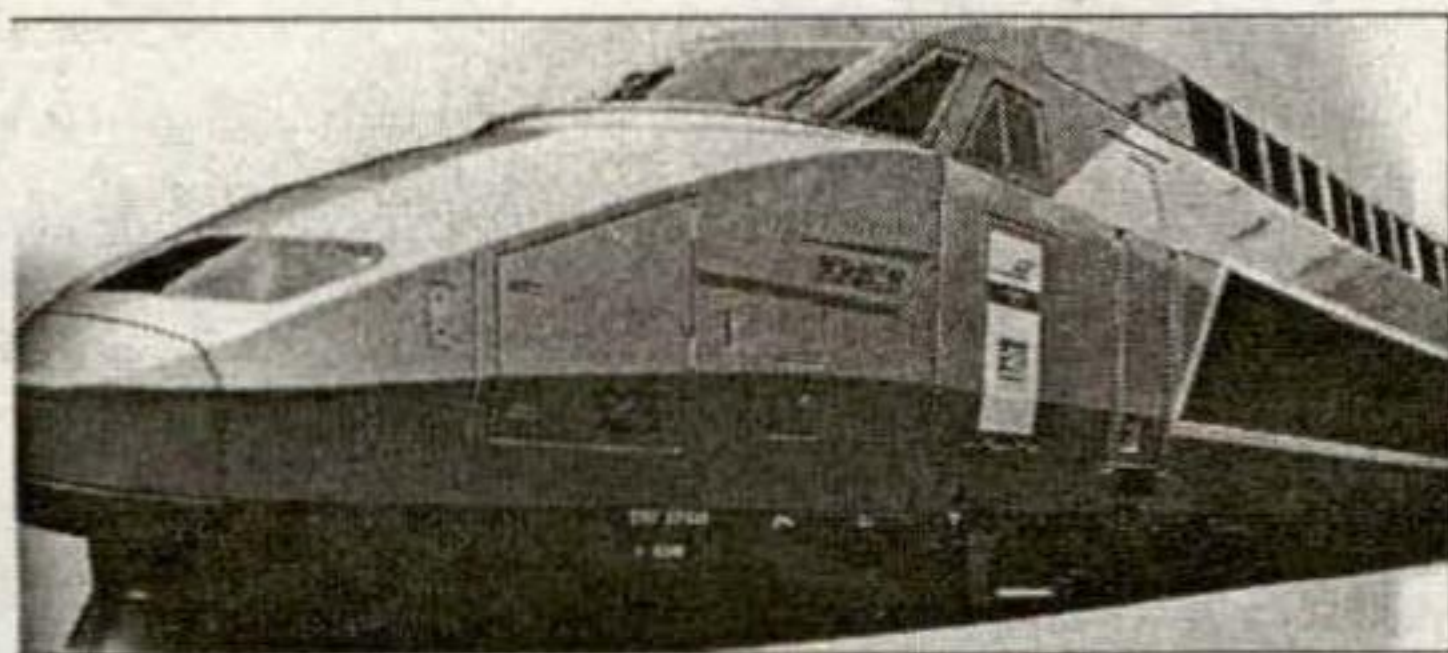
GUINNESS

✦ Xe hơi điện nhanh nhất thế giới là xe White Lightning Electric Streamliner chạy bằng điện do người Mỹ Patrick Rammerfuld lái, đạt tốc độ kỷ lục 245 mét mỗi giờ trên sân vận động Bonneville Salt Flats, bang Utah (Mỹ). Được biết chiếc xe hơi điện này thuộc sở hữu của Tổ chức kỷ lục thế giới Dempsey. (Ảnh 1).

✦ Trong ảnh là chiếc xe du lịch cao nhất thế giới do Gary Duval, Colton, bang California chế tạo mất 4.000 giờ. Chiếc xe này có 2 động cơ riêng biệt và hệ thống nhún với 8 bánh xe. (Ảnh 2).

✦ 512 mét mỗi giờ là tốc độ kỷ lục cao nhất thế giới của chuyến xe lửa tốc độ nhanh

TGV Atlantique (Train à Grande vitesse) chạy từ thành phố Courtalain đến thành phố Tours ở Pháp ngày 18-9-1990. (Ảnh 3).

✦ Cầu treo Akashi Kaikyo (Nhật) nối liền hai đảo Honsku và Awaji có chiều dài 1.990 mét được khánh thành cho xe cộ lưu thông tháng 4-1998 được sách Guinness công nhận là **cầu treo dài nhất thế giới**. (Ảnh 4).

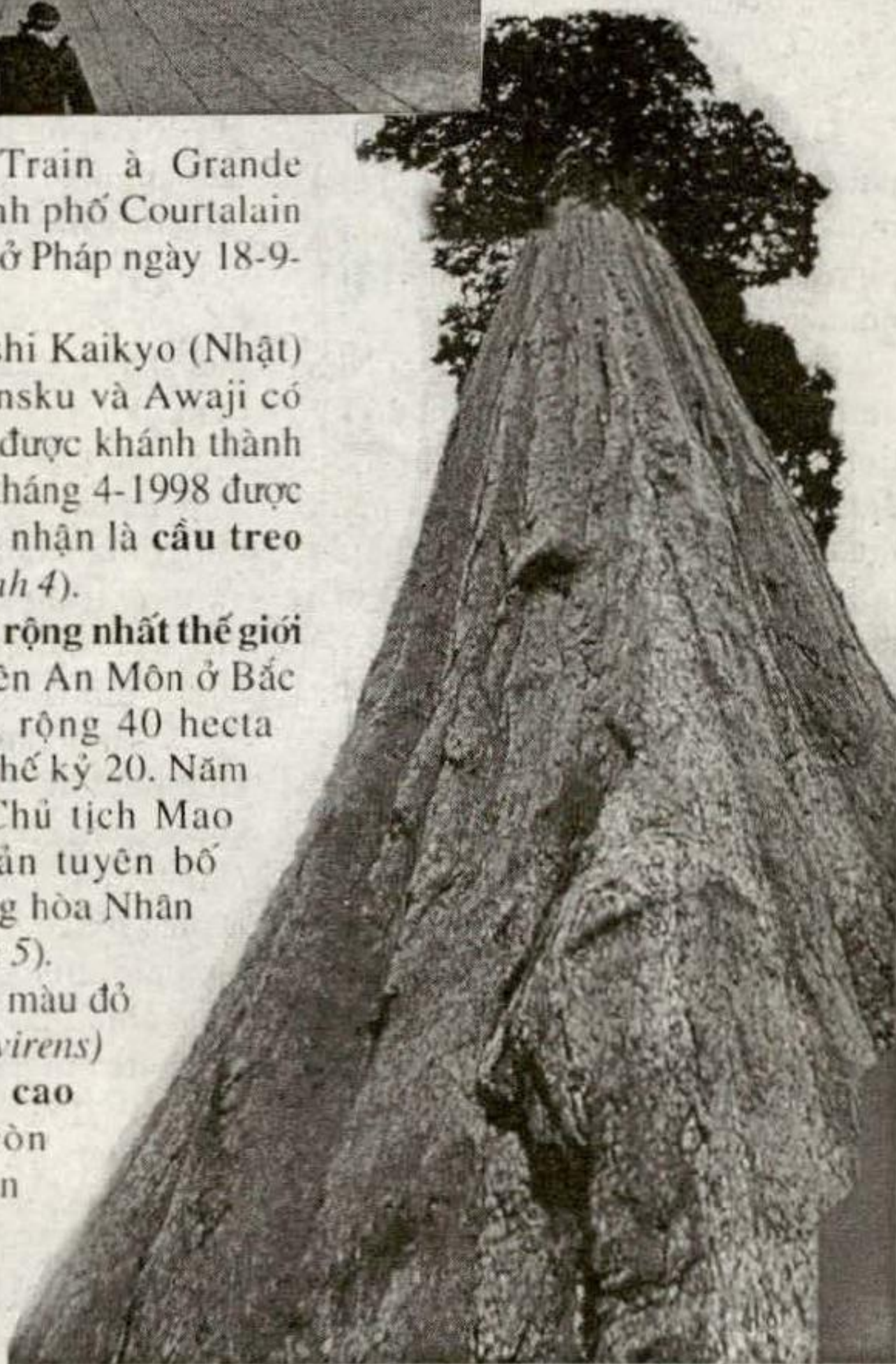
✦ Quảng trường rộng nhất thế giới là quảng trường Thiên An Môn ở Bắc Kinh, Trung Quốc, rộng 40 hecta được xây dựng đầu thế kỷ 20. Năm 1949, tại nơi đây Chủ tịch Mao Trạch Đông đọc bản tuyên bố thiết lập chế độ Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa. (Ảnh 5).

✦ Cây tùng bách màu đỏ xậm (*Sequoia sempervirens*) được xem là **cây cao nhất thế giới** vẫn còn sống ở công viên quốc gia Montgomery, bang California. Vào tháng 9-1998,

người ta đã đo được chiều cao của cây là 112 mét với đường kính hơn 3 mét. Được biết chiều cao của cây tùng bách này bằng chiều dài trung bình của một sân bóng đá và tuổi thọ của nó là hơn 1.000 năm. (Ảnh 6).

THÙY VÂN

(Theo Guinness World Record 2002)

Giải đáp y học

Tiến sĩ y học
LÊ TRỌNG BÔNG

• **Trần Thị Thanh M.** (Bắc Giang)

Hỏi: Tôi có đứa con trai 12 tuổi, trước đây bị thủng màng nhĩ trái do biến chứng viêm tai giữa, nay sức nghe của cháu kém, ảnh hưởng đến kết quả học tập. Liệu có mổ và được màng nhĩ cho cháu không, và làm ở đâu?

Đáp: Lâu nay y học đã có phương pháp tái tạo màng nhĩ bằng một mảnh cân rời lấy từ thái dương, phục hồi được sức nghe cho bệnh nhân.

Các cơ sở tai mũi họng, của Nhà nước cũng như của tư nhân, có kỹ thuật vững vàng và trang bị hiện đại, đều có thể thực hiện tốt phẫu thuật này cho cháu. Có điều chi phí hơi cao (do phải khấu hao thiết bị): khoảng trên dưới 3 triệu đồng. Và kết quả mỹ mãn mới chỉ đạt trong khoảng 80% trường hợp.

Bạn nên cho cháu mổ vào dịp hè để khỏi ảnh hưởng đến việc học hành.

• **Nguyễn Quang S., Trần Văn T. và Nguyễn Văn C.** (Hà Tây)

Hỏi: Có một vấn đề đang gây trở ngại cho công tác của chúng em. KTGD đã nhiều lần cảnh báo về tác hại của thói xấu thủ dâm; chúng em cảm nhận được điều này qua tâm sự của một số bạn trong chi đoàn, và đang ra sức vận động để ngăn ngừa. Nhưng gần đây, một bác sĩ viết trên

báo: "tự kích dục là bình thường, không có hại, ít nhất là trong tuổi dậy thì"; một bác sĩ khác thì viết sách cũng nói đại ý là "thủ dâm sẽ giúp ngăn ngừa HIV/AIDS". Xin cho chúng em gấp ý kiến của tạp chí về vấn đề đó.

Đáp: 1. Cách nay hơn 60 năm, dưới thời đô hộ, một học giả nước ta đã cảnh báo về điều nguy hại của thói xấu thủ dâm trong cuốn sách của ông nhan đề *Thanh niên SOS*. Hiện tại, qua hàng trăm thư bạn đọc gửi tới tòa soạn tỏ ý hối hận và đau khổ về chuyện này, chúng ta mới thấy hết giá trị của cuốn sách đó: học giả nọ không thuộc ngành y nhưng đã nắm bắt được một thực trạng xã hội thời bấy giờ và rung chuông cảnh tỉnh cho nòi giống. Vậy mà khoảng vài chục năm sau, vẫn có vị bác sĩ viết sách giải thích việc thủ dâm, đại ý "như ta xỉ mũi để tống một chất thải ra ngoài"!

Qua hai việc trên, chúng ta thấy rằng giữa nhận thức của con người và thực trạng xã hội đôi khi khác biệt rõ rệt, dẫn đến hai thái độ trái ngược đối với cùng một vấn đề.

2. Thói xấu thủ dâm (= tự mình kích thích bộ phận sinh dục để gây khoái cảm) có thể mắc từ tuổi nhỏ, ở những trẻ tò mò, nghịch ngợm, nhất là phải sớm bắt gặp những cảnh sinh hoạt giới tính của bố mẹ, anh chị... hoặc nhìn thấy súc vật giao hoan.

Ở trẻ em nam, thì còn do bị hẹp bao quy đầu gây ngứa ngáy phải gãi nhiều (rồi vì thấy "hay hay" nên cứ mãi mê hoài dù không bị ngứa), lớn lên chút nữa thì do những bạn lớn tuổi hơn rủ rê và bày vẽ cho; nếu gia đình không biết, thói xấu này sẽ

tiếp tục và phát triển mạnh vào tuổi dậy thì, bấy giờ thủ dâm sẽ dẫn tới cực khoái kèm theo phóng tinh. Điều nguy hại là chuyện này tựa như một thứ ma túy không tốn tiền mua, lại quá đơn giản, nên sẽ được tiếp diễn vô hạn độ (có bạn đọc đã thổ lộ là mỗi ngày làm tới 2-3 lần, trong cả năm trời, người xanh lốt, không còn học hành gì được nữa, luôn lo sợ và mặc cảm tội lỗi, nhưng không đủ nghị lực để “cai”, dĩ nhiên phần lớn thiếu kiến thức nên không thấy trước được tai họa), dẫn đến hậu quả tất yếu, từ xuất tinh sớm (không thể đóng vai người chồng, sẽ phải ly hôn hoặc bị vợ lừa dối), di tinh (tinh dịch rỉ ra liên tục, làm cho thể trạng hao mòn), và liệt dương (bất lực).

Ở nữ, thói xấu thủ dâm thường xuất hiện vào tuổi dậy thì, khi bé gái bắt đầu ngạc nhiên trước sự thay đổi về cơ thể và sinh lý; nữ tự dùng ngón tay hoặc đồ vật. Qua thư gửi về tòa soạn lâu nay, chúng tôi thấy nữ thủ dâm gây rách màng trinh chảy máu, nhiễm khuẩn và nhiễm nấm âm đạo; số lớn tuổi hơn thì bị chứng lạnh cảm (= thờ ơ trong quan hệ giới tính).

3. Thực trạng này cho thấy không thể “thỏa hiệp” với thói xấu thủ dâm, không thể nói nó là vô hại được, và càng trong tuổi dậy thì càng nguy hại.

Điều trở trêu là hiện có một số thầy thuốc muốn “dùng thủ dâm như một biện pháp quan trọng để chống lây AIDS”. Qua thư bạn đọc, chúng ta thấy ý kiến này tai hại biết chừng nào, bởi vì nó khuyến khích một thói xấu dẫn đến hậu quả nhãn

tiền cho tầng lớp trẻ, sẽ trở thành những người “sống dở chết dở” như tâm trạng mà các bạn đó bộc lộ.

Một khi đã trót “nắm mùi” thủ dâm rồi sẽ rất khó bỏ. Tốt nhất là ngay từ đầu, các bậc phụ huynh chú ý ngăn ngừa thói xấu đó bằng cách:

- Cố gắng thu xếp cho trẻ ngủ riêng; kín đáo khi bố mẹ quan hệ với nhau.

- Xem xét xung quanh, nếu thấy trẻ có thể nhìn thấy súc vật giao hoan thì chuyển chuồng đi chỗ khác hoặc thôi chăn nuôi.

- Nếu trẻ bị hẹp bao quy đầu, nên cho mổ khi 6-7 tuổi, chậm nhất là trước tuổi dậy thì. Khi lộn bao quy đầu ra để rửa ráy, cần nhẹ tay để không gây hưng phấn cho trẻ tại đó.

- Không để các bé gái cởi truồng, để tránh viêm nhiễm ở âm hộ, thậm chí âm đạo, dễ gây ngứa ngáy làm cho trẻ phải gãi nhiều vào cơ quan sinh dục.

- Cung cấp cho các em những kiến thức cần thiết về giới tính theo lứa tuổi.

- Duy trì trong gia đình và tập thể những sinh hoạt văn hóa văn nghệ lành mạnh, hấp dẫn.

- Nên có danh mục những phim cấm trẻ em, và mọi người tuân thủ việc này.

- Nên phê phán để chấm dứt những cảnh làm tình cầu khách rẻ tiền trên phim ảnh.

4. Về chữa trị xuất tinh sớm, di tinh cũng như liệt dương, hiện chưa thấy có phương thuốc nào thật hữu hiệu, và đó là điều mà những ai định hoặc đang “chơi với lửa” phải ghi nhớ để dừng vì nhận thức sai lầm mà sa chân. ■

Khinh khí cầu Tulip

Trí tưởng tượng của những người lái khinh khí cầu không bao giờ bị giới hạn. Bằng chứng là chiếc khinh khí cầu hình búp hoa tulip khổng lồ này. Chính nó đã làm sững sờ đến thần phục khi nó xuất hiện tại festival hoa tulip tại Ottawa, Canada. Trông nó không khác gì một búp hoa tulip thực sự cho dù trông nó quá vĩ đại trên bầu trời trong xanh.

Cái trứng tráng khổng lồ

Cứ mỗi mùa Phục Sinh, trên chiếc bàn rộng lớn ở Bassiere trong khu vực Toulouse, Pháp, người ta thấy một chiếc bàn rộng lớn với một cái đĩa có một món ăn duy nhất: đó là cái trứng tráng (omelette) khổng lồ được tráng trên một cái chảo rộng 4 mét đường kính với 5.000 quả trứng gà.

NỘI HÀ

(Theo Voici)

Một thời để yêu... một thời để nhớ

Xin đừng quên ngôi thứ nhất số nhiều

QUỲNH PHƯƠNG

T. bạn tôi, ngay khi vừa tốt nghiệp trường Thương Mại đã có thể “thượng phong” trong số bạn bè đang kén vợ. Cậu ta đẹp trai, cao mét bảy lăm, con một ông thứ trưởng, đương nhiên có ngay việc làm béo bở sau khi rời ghế nhà trường. Thừa tiêu chuẩn để chọn vợ tài sắc, nhưng T. vốn hơi lập dị, lại có một quan niệm về hôn nhân làm mọi người sửng sốt. Anh nói: “Người ta thường bảo “bao giờ chạch dẻ ngọn da, gổ lim làm ghém

thì ta lấy mình”, nhưng tớ, tớ có thể lấy gổ lim làm ghém!” Anh cười C. một cô gái cùng lớp gốc quê Hưng Yên, nhan sắc “nói chung, về cơ bản” cũng không đến nỗi, nhưng trình độ và trí thông minh, đặc biệt gia cảnh lại nghèo rớt mồng tơi, mọi điều so với T. là một trời một vực. Cuộc hôn nhân làm mọi người hồi hộp. Ra trường hàng mấy năm rồi mà gặp nhau đưa nào cũng hỏi: “Sao? Vợ chồng T. dạo này thế nào rồi?”

Tôi biết T. thành đạt khá nhanh trên đường đời. Cậu ta được đề bạt lên phó giám đốc công ty tư vấn. T. đã xây nhà trong một khuôn viên hơn 200 mét vuông. T. đã đi 20 nước (trong khi tôi chỉ mới được đi Sài Gòn). T. có con trai đầu nối dõi. T. đang tìm người thay mặt mình để thành lập một công ty. Tóm lại, T. gọi cho tôi hình ảnh của một Bill Gate cao 1,75 mét, hơn Bill 2 phân. Tin về T. đến tai tôi là thế. Nhưng tuyệt nhiên không một chút cón con nào về cuộc sống của C. vợ anh! Tôi không sốt ruột lắm. Bởi vì, tôi vẫn nuôi một quan niệm thế này: phạm trong một gia đình, khi hai con người kết hợp với nhau, nếu được coi là hòa hợp thì chỉ có khả năng duy nhất là người này “nuốt chửng” người kia. Vì quan niệm chưa đúng như thế nên tôi nghĩ là T. đã nuốt trọn cuộc đời của C. và như thế cũng thường tình.

Thế rồi, một lần đi công tác Hà Nội, tôi ghé thăm vợ chồng T. Hai vợ chồng tiếp tôi rất niềm nở. Nom T. sung mãn như cuộc đời đang lát thảm nhưng từng bước chân của cậu ta. Trước mặt C., anh bạn đang thăng tiến của tôi nói như một nhà hùng biện. Chủ yếu vẫn là cao rao “thành tích”. Nào mình đã nắm vững tiếng Anh, làm việc với đối tác Anh Cát Lợi không cần phiên dịch. Nào mình đã chứng minh bằng thực tài để đẩy được một tay phó giám đốc vô tích sự lên trên. Hấn thích xẻo các dự án để có tiền một cách nhọc nhằn, còn mình ngồi vào ghế hấn, mình cũng có tiền nhưng đó là những đồng tiền vinh quang. Nào mình đã nhanh tay mua đất, đã tự thiết kế lấy ngôi nhà. Nào thằng cu “mình nuôi” mỗi tháng

lên nửa cân, với cái gien của thằng T. này thì chắc chắn chỉ số thông minh của nó không thể dưới trung bình cộng. Nào, cái phòng khách này là do mình sắp xếp, cậu thấy mỗi bức tranh treo ở đây đều có ý nghĩa phối màu của nó. C. vừa chơi với con vừa ngồi nghe chồng nói. Tôi lấy làm lạ, tại sao cô bạn gái của tôi không tỏ vẻ hào hứng, a tòng với chồng. Có lẽ cô sợ cái thằng tôi túi thân cho số phận lệt đệt của mình chăng?

T. “diễn thuyết” xong, xoa tay với vẻ thỏa mãn của anh mãi võ Sơn Đông. Đột nhiên, C. đưa con cho chồng, rót nước mời tôi uống rồi háng giọng. Nhìn nét mặt căng thẳng của C. tôi thầm đoán sắp có chuyện gì đây. Quả không sai. C. ngồi xuống chiếc xa lông đắt tiền, vắn vẹo hai tay, nói:

- Anh Châu, anh có thấy ngôn ngữ của nhà em dạo này có gì đặc biệt không?

Ngôn ngữ? Có gì liên quan đến ngôn ngữ nhỉ? T. trước đây đã là tay hoạt khẩu, từng diễn thuyết trước hàng ngàn sinh viên toàn trường. Giờ đây là một người có cương vị, xem ra cậu ta nói còn hay hơn.

- Anh có chú ý là anh ấy quên mất ngôi thứ nhất số nhiều. Có phải thế không?

Tôi thử đoán xem C. định giở trò gì đây?

- Anh là bạn thân của anh T. em mới nói. Em công nhận mình không giỏi giang được như chồng nên quyết định không đi làm, ở nhà để đưa con đầu cho suôn sẻ. Em thành người nội trợ, nhà mình có điều kiện, cũng hợp lý thôi, chờ con lớn rồi

hăng hay. Nhưng chồng em không biết là, nếu không có một người vợ chần chu, tử tế, liệu anh ấy có sự nghiệp, có giữ được tiền, có nuôi được con nên người không? Anh ấy vừa kể công trạng với anh, em không có ký lô nào trong đó. Của chồng, công vợ, kể công với chồng cũng chẳng để làm gì, mà kể ra cũng khó. Nhưng bây giờ em phải kể.

C, thở gấp. Cô đang cố nén cơn giận thực sự trong lòng, tiếp:

- Anh ấy muốn thầy về dạy tiếng Anh trong khi đó em phải rửa bát, tắm cho con rồi đưa nó lên gác ngủ. Em thèm học lắm, nhưng học vào lúc nào? Anh ấy đi vi vu 20 nước, nếu không có em ở nhà thì gửi con cho ai? Gửi nhà cho ai? Em đã bàn với anh ấy mua đất trước cơn sốt. Chỉ có người vợ mới lo lắng cho cái tổ chắc mình. Nếu để anh ấy thì miếng đất này vẫn chưa có, bọn em còn phải ở nhà tập thể. Không đồ vật gì trong nhà không có hơi hướng tay em, mồ hôi của em. Cả cuốn sổ tiết kiệm phòng thân, nếu em không biết dè xẻn chi tiêu thì cũng không có. Không có vợ giữ cho thì tiền của chồng biến thành bia hết! Nhưng cái này mới quan trọng. Từ ngày anh ấy lên phó giám đốc, có nhiều người nịnh hót, lo lót, xúi bẩy làm việc này việc kia để xoay tiền chia nhau. Nếu em là người vợ tham lam như người ta, không biết khuyên can chồng sáng suốt thì chắc anh ấy đã mất chức hay vào tù. Cái công trạng ấy của em có ai biết cho không?

Bây giờ lại đến lượt T. giận. Cậu ấy găm lên:

- Cô ăn nói cho tử tế đi. Nếu không có cô thì tôi vào tù rồi ư?

Anh phá lên cười, chế riễu.

- Sao lại không? Bao nhiêu người vợ đẩy chồng vào tù mà anh không biết đó thôi. Anh cãi đi, cứ cãi nữa đi. Chỉ một chi tiết này là anh hết cãi, khỏi cho em nói oan cho anh. Tại sao trước mặt anh Châu mà anh cũng dám nói “mình nuôi thằng cu”? Rồi lại “với cái gien của thằng T. này thì chỉ số thông minh của thằng cu không đến nỗi dưới trung bình”. Nó là con của một mình anh chắc? Anh cho nó bú chắc? Anh và em đã học Mendel, Moócgan ở nhà trường. Sao anh lại phũ phàng với vợ anh thế? Trước mặt anh Phúc đây, em xin báo cho anh hết tiết này em sẽ xin đi làm!

Tôi chỉ biết ngồi nghe và chính tôi cũng hiểu ra thế nào là “của chồng công vợ” từ bài học bằng mồ hôi và có lẽ cũng có rất nhiều nước mắt của C. May sao hai vợ chồng đã dàn hòa với nhau và những ngày tôi ở nhà họ cũng không đến nỗi buồn chán.

Q.P

Hiểu ra

Một ông lão bị bệnh điếc đi mua một chiếc máy nghe. Nửa tháng sau ông trở lại cảm ơn người bán hàng. Người bán hàng hỏi:

- Chắc mọi người trong gia đình hài lòng khi thấy ông nghe lại được?

- Không, tôi không nói cho ai biết tôi có máy nghe cả. Vì thế tôi đã sửa lại được một nửa bản chúc thư rồi.

NGUYỄN QUANG QUÂN

(Việt Hùng, Việt Ngọc, Tân Yên, Bắc Giang)

CUỘC ĐỜI NHỮNG TỔNG THỐNG MỸ

TỔNG THỐNG THỨ BA 1801-1809 **THOMAS JEFFERSON (1743 - 1826)**

Thomas Jefferson cao 1,83 mét, gầy, mắt màu nâu phớt lục, mũi gỗ, môi mỏng, cằm nhọn, cổ cao, tóc hơi đỏ, khi tuổi cao chuyển màu hung hung. Ông có đôi bàn tay bàn chân to. Ông hầu như không để ý cách ăn mặc, kể cả khi đã thành tổng thống. Công sứ Anh tại Hoa Kỳ nhận xét: *"Tổng thống không những không ăn mặc sang trọng mà thậm chí còn đi đôi dép vệt gót, quần áo luộm thuộm cho thấy ông hoàn toàn cấu thả trong ăn mặc"*. Nói chung, ông khỏe mạnh, những năm về sau thì bị thấp khớp, năm 1788, bàn tay phải của ông không còn cử động được.

Thomas Jefferson là người cởi mở, dễ gần nhưng luôn luôn giữ kín nội tâm. Là nhà chính trị chuyên nghiệp nhưng ông lại không có hai đặc điểm chủ yếu của nghề này, là đứng trước sự chỉ trích và tài hùng biện; ở phòng khách, ông nói chuyện rất hấp dẫn, nhưng trước đám đông, ông thường lúng túng.

Ông gốc người xứ Wales (Anh), đời ông nội nhập cư sang Mỹ. Cha là đại tá Peter Jefferson sở hữu đồn điền khoảng 2.000 – 3.000 ha kiêm nghề vẽ địa đồ; chính ông là người vẽ bản đồ bang Virginia, giúp ấn định đường ranh giới giữa bang của mình và Bắc Carolina. Ông chết lúc 49 tuổi, khi đó Thomas Jefferson mới 14 tuổi. Mẹ ông là Jane Randolph Jefferson, sinh ở London, cùng gia đình sang Mỹ từ nhỏ.

Thomas Jefferson có 6 chị em gái và 1 em trai.

Jefferson có học vấn rộng, ông có thể thường thức các tác phẩm văn học bằng nguyên bản ba thứ tiếng: Hy Lạp, Pháp, Latin. Ông thầy ngôn ngữ Maury của ông cũng là thầy dạy hai người về sau cũng trở thành tổng thống: James Madison và James Monroe. Nhưng người thầy có ảnh hưởng sâu đậm đến ông là William Small ở trường William and Mary, người đã dạy ông các môn khoa học, toán học, tu từ học, triết học và văn học. Ông viết: *"Có lẽ chính ông (William Small) là người đã ấn định số phận cuộc đời tôi"*. Jefferson là người nghiêm túc, ngày nào ông cũng học đều đặn 15 tiếng. Từ năm 1762-1767, Jefferson học luật do George Wythe dạy, ông này cũng là thầy của John Marshall, người về sau trở thành vị quan tòa vĩ đại. Vào tháng 4 năm 1767, Jefferson trở thành luật sư bang Virginia với một tầm hiểu biết khác thường, người sẽ thảo ra bản tuyên ngôn độc lập Mỹ bất hủ. Ông có nhiều tài năng xuất chúng, chính ông thiết kế ngôi nhà của mình ở Monticello độc nhất vô nhị, chẳng hạn cái đồng hồ hai mặt, có thể xem giờ khi đứng ở trong hay ngoài nhà; giường có thể co rút vào tường. Ông đã sáng chế máy đo gió mà không cần phải ra ngoài, một máy vận chuyển đồ ăn từ tầng hầm lên phòng ăn. Năm 1987, các nhà khảo cổ còn phát hiện một đường

ống dẫn khí lát bằng đá do ông xây để thông khí cho nhà ngang. Ông luôn mày mò chế tạo ra các công cụ nhằm tiết kiệm sức người, chẳng hạn như máy viết gồm những cánh tay đòn linh hoạt được nối với hai cây bút viết có thể tái tạo chính xác cử động của tay người khi viết, nhờ nó, nhiều bản sao hoàn hảo các bức thư, các văn bản của ông đã được thực hiện đồng thời khi ông viết nó. Ông cũng chế ra chiếc cày cho phép lật đất sâu hơn, phát minh này mang lại cho ông Huy chương vàng tại Hội chợ Nông học Pháp. Cũng ông đã mang về Mỹ giống cừu Merino của Tây Ban Nha, giống lúa Nàng Hương của Việt Nam và cách làm rượu vang Pháp. Jefferson không hút thuốc lá, nhưng thích rượu ngon, trong 8 năm ở Nhà Trắng, chi tiêu về rượu hết chừng 10.000 USD (số tiền có thể tậu được...1.000 ha đất vào cùng thời điểm!) Ông thích nghe nhạc, chơi violon thành thạo. Ông có thư viện khổng lồ, khi bị cháy, ông liền bắt tay thu thập lại khoảng 6.500 đầu sách.

Rebecca Burwell là mối tình đầu của ông, vừa đẹp người lại đẹp nết. Trong một buổi khiêu vũ, ông đã cố thử tìm cách ngỏ lời với cô, nhưng chỉ được mấy câu ấp úng vì quá hồi hộp. Sau này, con gái của Rebecca là Mary đã lấy John Marshall - chánh án Tòa án tối cao Mỹ. Jefferson có mối tình tai tiếng khi ông ở Nhà Trắng với bà Betsey Walker, bị báo chí phanh phui. Do quá xấu hổ, người chồng đã cho đăng báo rằng Jefferson đã nhiều lần quyến rũ vợ của Walker trong suốt 11 năm, kể cả khi đã lập gia đình, nhưng không thành công. Walker đã thách đấu với

tổng thống, nhưng Jefferson đã tìm cách hòa giải qua một người bạn.

Vào năm 1772, Jefferson 28 tuổi cưới người kém mình 5 tuổi là Martha Wayles Skelton. Bà là một phụ nữ đẹp, có giọng hát rất hay và chơi đàn clavecin tuyệt hảo; một trong những người theo đuổi Martha sau này kể rằng mình đã quyết định thôi khi thấy Martha và Jefferson hòa nhạc hay quá, hạnh phúc quá. Với 10 năm chung sống, 7 lần sinh nở, Martha đã chết năm 1782. Ông đã hứa với vợ khi bà hấp hối là ở vậy và quả thực, ông đã không lấy ai nữa. Ông đã ở trong phòng người chết 3 tuần không ra ngoài, sau đó, ông cưới ngựa một mình, lang thang ở Monticello có ngôi nhà lớn nổi tiếng của ông.

Jefferson có cuộc tình sau hôn nhân, một phụ nữ Pháp tóc vàng khoảng năm 1786, khi đang làm Công sứ Mỹ ở nước này. Không rõ ông đã yêu Maria Hadfield Cosway từ khi nào nhưng qua những bức thư của ông, người ta thấy ông yêu cô sâu sắc. Ngày 18-9-1786, khi họ đang cùng dạo chơi ngoài trời, ông như quên đi tuổi 43 của mình, đã nhảy qua một hàng rào và bị gãy hay sai khớp cổ tay gì đó. Thật không may, ông gặp một bác sĩ bất tài, khớp nắn không chính xác, bàn tay phải bị tật cho đến khi chết.

Trong cuốn sách "Thomas Jefferson, một chuyện đời riêng tư" của Fawn Brodie xuất bản vào năm 1974 có kể về những đứa con không cha mà người ta nghi ngờ của Jefferson do người nô lệ của ông Sally Hemings chăm sóc. Theo cuốn sách này thì Jefferson không hề đùa giỡn với Sally như các người da

trắng khác vẫn làm với nô lệ của họ, mà ngược lại, ông thật sự yêu thương một mối tình kéo dài 38 năm. Sally Hemings là con gái của nô lệ Elizabeth Hemings với ông chủ da trắng John Wayles - bố vợ của Jefferson. Như vậy, Sally là em cùng cha khác mẹ với vợ của Jefferson. Chính con trai bà là Madison Hemings đã tuyên bố công khai rằng, Sally là vợ hai của Jefferson. Nhưng các nhà sử học khác lại không tin có chuyện đó, lại có thuyết rằng những đứa con của Sally là con của Peter Carr hoặc em của ông ta Samuel, "đó là một người Thổ Nhĩ Kỳ tốt bụng đã cai quản một hậu cung gồm toàn nô lệ da đen là gái mà không có đàn ông nào. Dù sao, Sally Hemings cũng theo Jefferson sang Pháp để chăm sóc cô con gái cho ông khi ông làm Công sứ tại đây. Nếu Fawn Brodie không lầm thì hẳn tình yêu với cô Sally đã là một trí tuệ của trái tim để rồi khiến cho vị tổng thống đa cảm Thomas Jefferson ký vào đạo luật chống buôn bán nô lệ?

Jefferson là nhà chính trị nhất quán trong việc chống sự áp bức của Nghị viện Anh trên đất Mỹ. Ông tích cực hoạt động trong lực lượng nổi dậy giành quyền độc lập ở bang Virginia liên kết với các bang khác vào đêm trước của cuộc cách mạng Mỹ. Bằng uy tín cả về trí tuệ lẫn phẩm chất con người, ông đã được đề cử là tác giả soạn bản Tuyên ngôn độc lập Mỹ. Từ ngày 11 đến 28-6-1776, ông đã soạn xong bản dự thảo mà không cần tới bất cứ một cuốn sách tham khảo nào. Sau này ông viết: "*Nó (bản Tuyên ngôn) theo một cách diễn đạt thật giản dị nhưng kiên quyết để mọi người có thể hiểu nhanh, tập hợp họ*

đồng thanh nhất trí và thấy được việc chúng ta đứng lên giành độc lập là hành động bắt buộc và hoàn toàn đúng đắn". Cố nhiên, ông đã không nói rằng, trong gần ba tuần lễ ông viết tuyên ngôn độc lập ấy thực ra ông đã "sống" cả ngàn năm những kiếp người nô lệ; và rằng cái hùng khí của văn bản là sự tích tụ năng lượng của tiếng gào thét của toàn nhân loại, để rồi qua ngòi bút của ông mà hóa thân, mà chói sáng. Sau đây trích đoạn mở đầu bản tuyên ngôn:

"Chúng tôi tin tưởng chắc chắn những chân lý sau đây bản thân nó là những sự thật hiển nhiên và rõ ràng. Đó là mọi người sinh ra đều có quyền bình đẳng, tạo hóa đã ban cho họ những quyền không ai có thể chối cãi được, trong đó có quyền được sống, quyền được tự do, quyền mưu cầu hạnh phúc. Để bảo vệ những quyền ấy, chính quyền phải do nhân dân lập ra, quyền lực của chính quyền ấy phải do nhân dân quyết định, nếu bất cứ khi nào, bất cứ một hình thức chính quyền nào không đảm bảo được những mục đích này thì nhân dân sẽ quyết định thay đổi hay hủy bỏ nó..."

Dĩ nhiên bản dự thảo phải qua nhiều sửa chữa và, như một thứ "điểm" báo trước cho nền lập pháp Hoa Kỳ, ngay bản tuyên ngôn cũng phải mang tính hòa giải giữa các bang. Chẳng hạn đã phải gạch bỏ đoạn Jefferson lên án gay gắt vua George đệ tam về vấn đề mua bán nô lệ, vì các bang miền Nam nhờ chế độ nô lệ mà phát triển coi sự lên án đó là xúc phạm họ. Có 7 người ký tên vào bản tuyên ngôn, trong đó ngoài Thomas Jefferson còn có John

Adams và cụ nội của Benjamin Harrison, người sau này trở thành tổng thống.

Trước khi trở thành tổng thống, Thomas Jefferson đã làm Công sứ Hoa Kỳ tại Pháp, Bộ trưởng Ngoại giao và phó tổng thống cho kinh địch chính trị của mình là John Adams. Chính Jefferson đã chỉ trích Tổng thống John Adams về đạo luật chống nổi loạn (thực chất là chống biểu tình phản đối chính quyền) là vi hiến, phản bội lại tuyên ngôn độc lập. Trong chiến dịch tranh cử năm 1800, ông còn dọa cử tri rằng nếu John Adams tái đắc cử, ông ta sẽ lái con thuyền độc lập Mỹ cập bến bảo hoàng (Anh). Thời đó, luật bầu cử của Mỹ chưa có liên danh ứng cử viên cùng đảng như bây giờ, người ta chọn người cao phiếu nhất làm tổng thống, người cao phiếu thứ nhì làm phó.

Trong hai nhiệm kỳ của mình, Jefferson đã làm nhiều việc, đáng chú ý có việc mua vùng đất Louisiana năm 1803 từ tay nước Pháp. Ông đã cho mua vùng đất mà ngày nay gồm toàn bộ hoặc phần lớn đất của các bang: Louisiana, Arkansas, Missouri, Iowa, Minnesota, Dakota, Texas, New Mexico... Vì Napoleon cần tiền cho cuộc chiến tranh với Anh nên đã bán nó với giá 15.000.000 USD tức là 3 xu một mẫu đất (mẫu Anh = 4.000 m²). Jefferson ký đạo luật cấm buôn bán nô lệ vào tháng 3 năm 1807, có hiệu lực từ ngày 1-1-1808. Đánh rằng thực tế buôn bán nô lệ còn kéo dài cho mãi đến cuộc chiến tranh Nam Bắc, nhưng cũng giảm đi rất nhiều từ khi có đạo luật này, nhất là ở các bang miền Bắc. Ông cũng cho thám hiểm vùng viễn Tây nước Mỹ. Đoàn thám hiểm do hai thư ký riêng của ông dẫn

đầu là Meriwether Lewis và William Clark, trải qua hơn 8.000 dặm, mất hơn một năm, phát hiện nhiều điều mới lạ cung cấp cho các học giả.

Thomas Jefferson được xếp thứ 5 trong các tổng thống vĩ đại. Ông về hưu ngày 4-3-1809, sống trong cảnh nợ nần ở quê hương Monticello. Ông nợ 24.000 USD khi rời Washington C.D. Năm 1815, khi quân Anh đốt phá Tòa nhà quốc hội ở đồi Capitol, thiêu hủy Thư viện Quốc hội, ông đã bán bộ sưu tập của mình gồm 6.500 cuốn sách cho chính phủ lấy 23.950 USD. Số sách đã được chở đến Washington bằng 11 toa xe và là hạt nhân của Thư viện Quốc hội Mỹ. Ông dành thì giờ nghỉ hưu của mình xây dựng Trường Đại học Tổng hợp Virginia, tự tay thiết kế, tự lựa chọn giảng viên, soạn thảo giáo trình và là vị hiệu trưởng tạo ra tiền lệ ở Mỹ: Sinh viên có quyền không học những môn mình không thích, bãi bỏ môn Tôn giáo học. Ông mất ngày 4-7-1826, đúng vào ngày kỷ niệm Độc lập lần thứ 50. Ông để lại khoản nợ 107.274 USD, để thanh toán món nợ này, người ta phải bán đi điền trang Monticello và toàn bộ gia sản. Theo di chúc, người ta chôn vị tổng thống vĩ đại của mình vào chính ngôi mộ do ông thiết kế và xây, với hàng chữ khắc trên bia đá: *"Nơi đây yên nghỉ Thomas Jefferson – tác giả của bản Tuyên ngôn Độc lập nước Mỹ, của Đạo luật Tự do tín ngưỡng của Virginia và người sáng lập nên Trường Đại học Tổng hợp Virginia"*. Vâng, ông đã không ghi ngay cả việc mua 23% diện tích nước Mỹ (2.140.000 cây số vuông) với giá 3 xu 1 mẫu!

TUÊ NHỊ

TÀI GIÁ

trong đêm giao thừa

MÔ TÒA

Đối 30 Tết, cả làng đổ đèn rục rịch mổ gà, thổi xôi đón giao thừa, riêng trong căn nhà lá trống trải của chị Thỏa vẫn bếp lạnh hương tàn. Chị ngồi co ro trong cái rét cuối năm nhìn ngọn đèn dầu leo lét đặt giữa bàn, bất động như thể đã hóa đá, như không còn cảm xúc. Tết chẳng riêng ai, khắp mọi nhà – ấy thế mà dường như chị không có tết, cho dù trong chuồng gà cũng có hai ba con, thap gạo cũng có cân nếp, mấy đầu đậu xanh. Chị cũng có chồng nhưng cũng coi như không, bởi lẽ chồng chị lúc này đang vui thú với... vợ con anh ta ở ngoài thị trấn, còn chị thui thủi phận lẽ mọn, no xôi chán chè ở trên phố, lâu lâu gã mới mò về cái xóm nghèo này quăng cho chị ít tiền rồi hành hạ chị như con chó đói vỗ mồi. Chị rơi vào vòng tay của gã trong một hoàn cảnh thật trớ trêu. Mẹ chị vay nóng ở trên chợ mua chục con lợn giống, những tưởng vài ba tháng đàn lợn lớn lên sẽ bán đi ít con trả nợ, còn lại là của mình, chăm bẵm cho tốt chẳng mấy chốc có lời. Nào ngờ dịch bệnh sao đó, mới nuôi được ít ngày đàn lợn lăn

quay ra chết hết, bán đồ bán tháo cũng chẳng thoát được trắng tay. Thế là từ đó, lãi mẹ đẻ lãi con, số tiền vay nợ đã lên tới chục triệu, mẹ chị quá lo nghĩ thành ngã bệnh. Phần lo thuốc thang, phần lo chủ nợ xiết nhà, giữa lúc chị chưa biết xoay xở ra sao thì gã xuất hiện. Vốn là chủ tiệm sửa xe máy ở trên phố, gã cũng chẳng giàu có gì, nhưng cũng thừa tiền cho chị trả nợ, thuốc thang. Đến khi bà cụ mất đi, lại cũng chính gã nhảy vào ma chay. Từ đó, thân cô thế cô, chị đành liều nhắm mắt đưa chân, phó mặc số phận trong tay gã cho dù chị biết gã đã vợ đùm con đề. Trước “ngày cưới”, mẹ vợ cả có về làng coi mặt chị. Vừa giáp mặt, mẹ đã cười nhạt: “Mặt mũi người ngợm thế này trách gì thằng chả say như điệu đờ. Thôi được, thích thì chiều, nhưng tôi dặn trước, muốn sống muốn tốt thì cứ yên phận làm lẽ, còn đòi hỏi này kia thì đừng có trách...”. Nói xong mẹ dẫu mỡ nhảy lên xe cho chồng chở về. Chị khóc ngất vì tủi nhục, muốn treo cổ lên xà nhà chết quách cho rồi. Nhưng tìm tới cái chết đâu có dễ, thế là chị đành cho gã làm mấy mâm rượu mời

toàn những bộ mặt bặm trợn, lạ hoắc ở tỉnh về gọi là “dự đám cưới” để hợp thức hóa quyền sở hữu của gã đối với chị. Từ hôm đó chị đã thành gái có chồng, họa có chủ, mặc miệng tiếng người đời dè bĩu “bông hoa nhài cắm bãi cứt trâu”, mặc đám trai làng cười nhạo mỗi khi giáp mặt. Người duy nhất trong xóm còn nhìn chị với ánh mắt cảm thông, đó là anh Đông, góa vợ, gà trống nuôi đứa con trai lên tám. Đôi khi mái tranh dột, hàng rậu đổ, anh lại chạy sang giúp chị sửa sang. Những lúc đó, máu trong tim chị như nghẹn ứ, cảm giác đầm ấm dường như đang dâng lên hâm nóng cõi lòng chị. Một mơ ước mơ hồ như tia nắng ấm len lỏi vào hồn chị. Nhưng rồi tất cả

đều tắt ngấm khi tiếng xe máy của gã chồng hờ nổ giòn trước cửa. Gã trở về và lập tức nhận ra dấu vết của bàn tay đàn ông trong căn nhà rách nát của chị. Gã tu hết cả chai rượu và bắt đầu thượng cẳng chân hạ cẳng tay tra hỏi chị kỳ khai hết ra gã cũng chưa tha. Sáng hôm sau, gã xách dao sang nhà anh Đông chỉ mặt: “Con Thỏ nó là vợ tao, cưới hỏi đoàng hoàng, mày xớ rớ vào, tao cắt cổ...”. Nói xong gã ném con dao đánh xoảng giữa sân, phóng xe máy về phố. Anh Đông chỉ thở dài, còn chị ôm mặt khóc. Gã hung hăng đe dọa vậy, nhưng chỉ vài bữa anh Đông lại sai thằng cu Tý bung sang cho chị khi thì bát canh cá, khi thì mớ tép

Minh họa: NGUYỄN MỸ.

rang... anh đi đánh đập được. Mỗi lần như thế, chị lại ôm cu Tý vào lòng, vuốt về mái tóc cứng quèo của nó. Tội nghiệp thằng bé, mồ côi mẹ từ thừa lên năm, từ đó hai bố con nuôi nhau. Thiếu tình thương của mẹ, mặt mũi thằng bé lúc nào cũng buồn rười rượi. Những lúc đó, cô vừa nghe nó kể chuyện bố nó, vừa lắng nghe tiếng xe máy của thằng chồng. Chị đã quen tiếng xe máy của gã với nỗi ghê sợ, xe chỉ mới về tới đầu làng chị đã biết, vội đẩy thằng bé ra: “Thôi về đi cháu, thằng đó nó về nó thấy cháu lại loạn nhà loạn cửa lên bây giờ”.

Nhưng tối hôm nay, tối Ba mươi Tết, chị biết chắc một điều gã đang say xỉn ở nhà vợ cả, gã không thể mò về, chị yên tâm ngồi lặng lẽ trong ánh đèn mờ, thả sức mà nghĩ ngợi. Lúc này hai bố con anh Đông chắc đang sửa soạn đón giao thừa. Anh nghèo thế chắc chỉ sắm nổi miếng thịt lợn với cặp bánh chưng. Nhà cửa thiếu vắng bàn tay phụ nữ chắc cũng bếp lạnh hương tàn như bên nhà chị. Chị mơ ước một ngày nào đó được sang bên ấy, nấu nướng, dọn dẹp nhà cửa. Hai con người cùng cô đơn cùng lạnh lẽo sưởi ấm cho nhau thì hạnh phúc biết chừng nào. Chị chỉ dám mơ ước thế thôi, còn trong thực tế, làm sao thoát được gã hung thần mà vượt qua cái gông xiềng khổ ải này để tới với anh? Không, không thể được, nó giết anh mất. Đang lan man với những ý nghĩ trong đầu, chị nghe có tiếng kẹt cửa và một cái bóng bé nhỏ lách vào. Trời, thằng cu Tý, con anh Đông.

“Bố cháu bảo bung sang cho cô

đĩa bánh chưng và bát canh miến...”

Cô cảm động đến ứa nước mắt. Cô đặt đĩa bánh và bát canh lên bàn thờ thấp nhang. Vậy là trong đêm giao thừa vẫn còn có người quan tâm đến cô. Nhìn về mặt mẹ trong ảnh trên bàn thờ mờ mờ hương khói, cô thì thầm khấn vái: “Con lấy mẹ, sang năm mới mẹ phù hộ cho con thoát khỏi vòng giam cầm, hành hạ của thằng chồng hờ để tới được với anh Đông...”. Thằng cu Tý chẳng biết gì cũng khoanh tay van vái làm chị cảm động kéo nó vào lòng hỏi han chuyện tết nhất của hai bố con. Đúng vào lúc hai cô cháu bắt đầu rôm rả trò chuyện, như có hung thần trên trời rơi xuống, thằng chồng của chị lù lù xuất hiện. Gã đã say khướt rồi nhưng nhìn thấy thằng cu Tý, gã học lên, liú cả lưỡi:

“À ra vắng tao... mày gọi con thằng nhân tình của mày sang để tuần của nả sang nhà nó hả...”

Gã xô tới định chụp lấy thằng bé nhưng nó đã tuồn ra được sau lưng chị Thỏa. Gã rút trong người ra con dao hươ lên:

“Tao biết ngay mà, tao xin tao không chạy xe được phải nhảy xe ôm về kiểm tra đột xuất coi mày có ngủ với thằng nào không? Hóa ra mày vẫn còn đi lại, quan hệ với thằng hàng xóm hả. Được, tao sẽ giết, tao sẽ giết...”

Thằng cu Tý hoảng quá chạy ủa ra cửa. Gã hăng máu lên xách dao đuổi theo. Máu ghen lẫn rượu trong người gã đang dâng lên ngùn ngụt. Nhất định, nhất định, gã phải đâm cho được cái thằng lăm le cướp vợ gã. Thằng cu Tý bị đuổi rất quá vừa chạy vừa la: “Bố ơi, bố ơi... cứu

con...". Chị Thỏa sợ thằng say chém bừa, không còn biết cách nào đành vừa chạy theo vừa la làng. Thằng cu Tý vừa chạy tới cổng nhà, anh Đông từ trong chạy ra đứng trấn ngay giữa mặt gã say:

"Dừng lại, mày không được giết con tao..."

Thằng chồng hờ của chị Thỏa nhận ra anh Đông thì rú lên:

"A... mày đây rồi hả? Mày tính cướp vợ tao hả?"

Vừa quát gã vừa vung dao lao vào chém anh Đông tới tấp. Quá bất ngờ không kịp chống đỡ, anh Đông gục ngay xuống, máu me đầm đìa. Mùi máu làm cho thằng say càng hăng hơn càng chém túi bụi vào người anh Đông. Chị Thỏa vừa gào khóc vừa nhào vào ôm lấy gã cũng chẳng ngăn được. May mắn, vừa lúc đó, tốp dân quân đi tuần nghe tiếng kêu cứu đã ập tới quật ngã thằng say và trói hất lại, cùng con dao tang vật giải lên công an xã. Một cái

cánh cứu thương được đưa tới để khênh anh Đông lên bệnh viện huyện. Chị Thỏa gửi cu Tý cho hàng xóm trông rồi xách túi chạy theo. Tội nghiệp anh Đông, máu ra nhiều quá nên mê man chẳng biết gì. Chị Thỏa vừa khóc vừa giục hai người khiêng càng chạy nhanh hơn nữa. "Lạy trời lạy Phật, lạy mẹ phù hộ cho anh Đông tai qua nạn khỏi... từ nay con không còn sợ bất cứ chuyện gì nữa... từ nay con nguyện con sẽ là vợ anh Đông....". Chị vừa chạy vừa khẩn thầm trong bụng. Chuông trống trong làng bỗng nổi lên rộn rã. Giao thừa... giao thừa... đã sang năm mới rồi đây, một niềm hy vọng nhói lên và một luồng sức mạnh vô hình dâng lên trong lòng người đàn bà trẻ. Từ nay chị sẽ sống khác, không còn sợ hãi, không còn nhịn nhục, vì từ nay chị thực sự đã có chồng... ■

04-02-2002

M.T

Tranh vui

"NGƯỜI THỨ BA" tìm đường tự cứu

Cổ Thành - một tài thơ và tội lỗi.

Cổ Thành, nhà thơ Trung Quốc đương đại, sinh năm 1956 tại Bắc Kinh, thời kỳ đại cách mạng Văn hóa bị đưa đi cải tạo ở nông thôn Sơn Đông làm nghề nuôi heo. Năm 1974 được trở về Bắc Kinh lao động trong nhà máy như một công nhân. Những năm 80, Cổ Thành bắt đầu sáng tác thơ và nhanh chóng thành danh trên thi đàn, năm 1988 Cổ Thành cùng vợ là Tạ Diệp di cư sang New Zealand và tháng 10-1993 thì chém chết người vợ, rồi tự sát, gây nên một vụ án làm rúng động văn đàn cả trong lẫn ngoài nước. Người duy nhất còn sống sót từ bi kịch ái tình tay ba đó là Lý Anh, hiện đã trở về Bắc Kinh tham gia nghi thức phát hành tác phẩm của cô - "Người em gái ái tình ấy" do Nhà xuất bản Văn nghệ Trường Giang ấn hành.

Câu chuyện đầu tiên mà mọi người quan tâm là vai trò của Lý Anh giữa quan hệ vợ chồng Cổ Thành - Tạ Diệp, đầu năm tháng đã chữa trị được ít nhiều nỗi đau nơi Lý Anh nhưng lòng cô vẫn còn nặng nợ âu sầu, cô nói: Cổ

Thành là một nhà thơ tôi từng ngưỡng mộ, anh gửi giấy mời và với danh nghĩa tham quan học tập, thăm viếng học giả tôi mới có thể lên đường sang New Zealand. Thoát đầu họ (chỉ Cổ Thành và Tạ Diệp) đều là những người bạn thân

thiết đối với tôi. Chúng tôi thường ngồi lại với nhau đàm luận nhiều chủ đề về thi ca, nhân loại và tôn giáo. Nhưng tôi muốn sống tự lực cánh sinh nên đặt vấn đề rời thủ đô Wellington đi Auckland (thành phố lớn nhất New Zealand) làm thuê và Cố Thành đã phản đối...

Lý Anh nhất quyết phải tự mình kiếm sống, nên đêm thứ 27 sau ngày cô đến Wellington, thủ đô của New Zealand, để sáng mai đi Auckland nhận việc, cô ngủ lại nhà Tạ Diệp và bị Cố Thành cưỡng hiếp. Lý Anh hoài nghi mình là kết quả của âm mưu hợp sức giữa hai người Cố - Tạ đã hãm hại cô. Từ đấy Lý Anh bị kéo vào bóng đen của thi sĩ Cố Thành.

Lý Anh trả lời với các nhà báo rằng, Cố Thành mắc bệnh âu sầu rất nghiêm trọng, lời lẽ anh nói ra đều chứng tỏ trong ý thức của nhà thơ có một “vương quốc đàn bà” và anh ta muốn làm ông vua của đất nước đó. Cố Thành cai trị hai chúng tôi, khổ nhất là Tạ Diệp, người phụ nữ này một mặt phải chấp nhận chồng mình làm tình với kẻ thứ ba ngay trước mặt, ngay trong ngôi nhà chung, nhưng mặt khác lại hy vọng Lý Anh hấp dẫn được Cố Thành để cô ta thoát thân, hay ít nhất khỏi phải chứng kiến bao cảnh ngang trái thú tính kia. Cố Thành đã đưa Anh Nhi (tức Lý Anh) cùng ra ngoài, ăn ở với nhau một tháng, đó là thời gian mà Cố cảm thấy khoái cảm nhất và sau này mô tả trong “*Anh Nhi*” như lời di chúc, và tháng ấy cũng là “ngày lễ” giải thoát cho Tạ Diệp.

Lý Anh kể tiếp, câu chuyện

đầu lưỡi của Cố Thành là chết chóc, khiến cô và Tạ Diệp vô cùng khiếp đảm, vì vậy mà đã liên kết hai “thảo dân” này lại với nhau, cùng “phản bội” Cố Thành “hoàng thượng”, có lẽ đó là nguyên nhân đưa Cố thi nhân đến cái chết. Năm 1992, Cố Thành nhận lời mời đi Đức, đây là cơ hội duy nhất cho Lý Anh chạy trốn. Cô và Tạ Diệp đã bàn mưu tính kế rõ ràng, với Tạ chuyển đi Đức lần này chắc sẽ làm Cố Thành thay đổi, cuộc đời từ u ám chuyển tới vùng trời đẹp, còn Lý Anh thì nhận lời cầu hôn của giáo sư Anh ngữ và cùng ông ta nhanh chóng rời New Zealand, thoát khỏi “vương quốc đàn bà” sang Sydney (Úc) cư trú. Sau đó không lâu Tạ Diệp cũng tìm được dịp may, kết thân với một người Đức gốc Hoa, định cùng nhau trốn thoát, nhưng bất hạnh thay, tử thần đã đuổi kịp, nàng bị Cố Thành phát giác và chém đầu. Lý Anh nói, tôi rất đồng tình và thương xót cho số phận của Tạ Diệp.

Lý Anh không bị Cố Thành chém đầu như Tạ Diệp, nhưng cô đã bị nhà thơ lột sạch xiêm y cho thiên hạ ngắm nhìn, đàm tiếu. Cố để lại tác phẩm “*Anh Nhi*” như một lời di chúc, miêu tả tường tận bao cảnh làm tình thú tính giữa anh và ả, khiến tòa án lương tâm kết tội Anh Nhi (tức Lý Anh) là người thứ ba phá đám, là kẻ sát nhân giết hai mạng sinh linh, thật không còn ô nhục và bỉ ổi nào bằng. Tác phẩm “*Anh Nhi*” làm cho Lý Anh sợ hãi và tuyệt vọng. Cô nói, thơ của Cố Thành từng khiến tôi sùng bái, ánh hào quang tinh thần nơi anh từng

Lý Anh tức Anh
Nhi - người tình
hay nô lệ?

chiếu sáng đầu óc tôi, nhưng kiểu làm tình của Cố thì thật thô bạo và nghi thức hóa, như một ông vua hành xử quyền thống trị, không hề có chút nào gọi là hoan lạc, tôi và Cố chưa một lần hôn hay ôm nhau. Lý Anh bổ sung, người yêu duy nhất của tôi là Lưu Trầm Thu. Trước khi đi New Zealand, Lý đã trao thân gửi phận cho Lưu, nhưng vì ông là người có gia đình nên không thể chấp cánh liền cánh, cô đành hỏa táng 37 lá thư tình Lưu

viết và nay chúng được phục sinh trong tác phẩm “*Người em gái ái tình ấy*”. Sau bao năm làm nô lệ trong “vương quốc đàn bà”, bị tính dục kiểu quốc vương đầy dọa, Lý Anh may mắn trở về trong vòng tay của “người anh trai tình yêu đó”, hẳn không sợ một lần nữa ra “tòa” như tám năm về trước ở New Zealand. ■

THÁI NGUYỄN BACH LIÊN

(Theo *Tuần san Châu Á*,
28-1-2002)

Bạn có biết?

Mặt hàng tiêu dùng của người Nhật

1. **Đồ điện “câm”:** Đồ dùng bằng điện không gây tiếng ồn, không làm mất giấc ngủ, người trong nhà và hàng xóm chung quanh. Các mặt hàng thông dụng: máy giặt tự động từ A-Z, máy sấy quần áo, máy hút bụi, máy thông gió, máy lạnh, máy điều hòa nhiệt độ, quạt máy (không có tiếng gió vù vù khi chạy tốc độ cao nhất).
2. **Đồ điện dành cho người cao tuổi:** (Vì số người cao tuổi ở Nhật mỗi năm một nhiều): Máy gấp chăn, máy vo gạo, máy giặt quần áo, bàn là, máy thu hình treo tường... hàng điện dân dụng dành cho người cao tuổi, muốn bán ra thị trường phải đạt ba tiêu chuẩn: an toàn tuyệt đối, nhẹ, tiện lợi.
3. **Đồ dùng dành cho người khó ngủ:** Để giúp cho người sử dụng dễ đi vào giấc ngủ, ngoài chăn, gối, nệm, giường mềm mại, còn có các dụng cụ gây ngủ (giống như những dụng cụ tập thể dục), các sản phẩm có hiệu quả gây ngủ (son, phấn gây ngủ, nước hoa dành riêng ở phòng tắm, phòng tắm...)
4. **Quần áo bảo vệ sức khỏe:** Quần áo dành cho phụ nữ mang thai và người làm ở môi trường tiếp xúc với những loại máy phát sóng điện từ, may bằng loại vải vừa có tác dụng giữ nhiệt, vừa có tác dụng chống phóng xạ. Loại áo phông, áo lót với các hình hoặc chữ trên áo được in bằng một loại thuốc nhuộm có tác dụng diệt khuẩn, dành cho những người dễ mắc bệnh ngoài da.
5. **Thực phẩm tăng trí lực:** Giúp đầu óc người tiêu dùng được minh mẫn hơn, tăng thêm trí nhớ, làm việc nhiều giờ liên tục đầu óc vẫn tỉnh táo, sáng suốt. Những người mắc chứng suy giảm trí nhớ hoặc chứng tâm thần bất định, dùng loại thực phẩm này đều đặn hàng ngày

cũng có thể dần dần hồi phục trí nhớ và tâm thần bình ổn trở lại. ■

KIỀU THI

TẬP

(Sưu tập)

Tranh vui

Kinh tế gia đình

Kỹ thuật NUÔI CÁ RÔ ĐỒNG

(Tiếp theo kỳ trước)

+ Thức ăn:

- Thức ăn chế biến:

Từ ngày thứ nhất đến ngày thứ 7: Cho cá bột ăn lòng đỏ trứng vịt (gà) và sữa bột đậu nành; khẩu phần: 3 lòng đỏ trứng + 100g sữa bột đậu nành cho 10.000 con cá bột/ngày; cách cho ăn: lòng đỏ luộc chín nghiền ra thành bột hòa tan trong nước, đậu nành ngâm trong nước 24 giờ xay nhuyễn thành bột. Khi cho ăn hòa tan thức ăn 3 lần, 7 giờ sáng, 11 giờ trưa và 17 giờ chiều.

- Ngày thứ 8 đến ngày thứ 30: cho ăn cám, tằm + bột cá; tỷ lệ 30% cám + 70% bột cá; khẩu phần 300 - 500g/ 10.000 cá/ngày; cách cho ăn: thức ăn nấu chín, vò viên và đặt trong sàn ăn. Mỗi ngày cho ăn 2 lần sáng sớm và chiều mát, mỗi lần 1/2 khối lượng.

- Ngày thứ 30 đến ngày thứ 60: Cho cá ăn cám + bột cá (hoặc chế phẩm của nhà máy chế biến thủy sản); tỷ lệ 40% cám + 60% bột cá; khẩu phần: 3 - 5% so với trọng lượng đàn/ngày; cách cho ăn giống như giai đoạn ngày thứ 8 đến 30.

+ Thức ăn tự nhiên: gồm phiêu sinh động - thực vật phát triển trong ao. Phiêu sinh vật phù du là nguồn thức ăn tươi sống rất tốt cho sự phát triển của cá, do đó trong ao ương luôn duy trì màu nước xanh.

• **Chăm sóc và quản lý:**

- Đảm bảo số lượng và chất lượng thức ăn nhằm đáp ứng nhu cầu của cá, nếu thiếu ăn cá sẽ phát triển không đồng đều và cá lớn sẽ ăn cá nhỏ làm giảm tỉ lệ sống.

- Trong quá trình ương, hạn chế thay nước nếu môi trường không bị ô nhiễm,

hoặc lượng nước bị thất thoát do bốc hơi hay rò rỉ. Tuy nhiên để kích thích sự hoạt động bắt mồi của cá cũng như thay đổi điều kiện sinh thái của môi trường, nên định kỳ 10 - 15 ngày thay 1/3 lượng nước trong ao.

- Trên mặt ao, bề thả rau muống 1/10 diện tích nhằm hấp thu một phần các dinh dưỡng tránh ô nhiễm môi trường và hạn chế sự phát triển quá mức của tảo.

- Hằng ngày trước khi cho cá ăn, phải vệ sinh sàn ăn và kiểm tra nếu cá ăn hết thức ăn thì hôm sau tăng lượng thức ăn, nếu cá ăn thừa thì giảm lượng thức ăn.

- Thường xuyên theo dõi tình hình hoạt động của cá để có biện pháp phòng ngừa dịch bệnh và dịch hại sát hại cá ương.

- Thường xuyên dọn sạch cây cỏ trên bờ ao, kiểm tra cống để sửa chữa kịp thời tránh cá cũng như nước thất thoát do cống hư.

• **Tốc độ tăng trưởng:**

Sau 60 ngày tuổi cá đạt chiều dài 3 - 5 cm và có trọng lượng 1,0 - 2,0g/con.

• **Tỉ lệ sống:**

Với các biện pháp kỹ thuật ương nuôi như trên, tỉ lệ sống đạt 15 - 30%.

KỸ THUẬT NUÔI CÁ THỊT

• **Điều kiện ao nuôi**

+ Diện tích: 500 - 1.000 m², có thể nuôi ở diện tích lớn hơn.

+ Sâu 1,2 - 1,5 m.

+ Do thức ăn động vật chiếm tỉ lệ cao nên môi trường dễ bị nhiễm bẩn, ao nuôi phải gần nguồn nước và có cống để chủ động cấp thoát nước.

+ Mặt ao phải thoáng, không có bóng cây che, bờ ao không bụi rậm.

+ Bờ ao cao hơn mực nước cao nhất trong năm là 0,5m nên có lưới bao quanh

có chiều cao 02 - 0,4m phòng ngừa cá leo ra ngoài đặc biệt cần lưu ý trong giai đoạn cá chuẩn bị sinh sản.

+ Trước khi thả cá, ao phải được cải tạo bằng các biện pháp kỹ thuật như ao ương cá giống nhưng không cần phải bón phân.

CÁ GIỐNG

+ Kích thước: Cá giống nuôi thành cá thịt có kích thước 3 - 5 cm, có trọng lượng trung bình 300 - 500 con/kg.

+ Tiêu chuẩn: Cá mập, khỏe, không xây xát, không dị hình, không bệnh tật, tương đồng cỡ.

+ Mật độ nuôi: Đây là loài cá có cơ quan thở khí trời nên có thể sống trong điều kiện môi trường chật hẹp; nhưng khi nuôi ở mật độ cao để phát triển tốt ao phải chủ động cấp thoát nước. Ao có thể thả nuôi mật độ 30 - 40 con/m².

+ Thả cá nuôi: Thời điểm thả nuôi trong năm: cá rô có thể thả nuôi quanh năm nếu chủ động được nước và con giống, trong một ao có thể nuôi 2 vòng trong năm.

+ Cách thả cá nuôi

- Thả cá vào ao nuôi lúc sáng sớm hay chiều mát.

- Cách thả:

. Nếu vận chuyển bằng bao nylon có bơm oxy. Trước khi thả cá ra ao, thả bao nylon trên mặt nước 10 - 15 phút, khi thả, mở miệng bao cho cá từ từ.

. Nếu vận chuyển bằng phương tiện hở như thau, xô... trước khi thả cho nước vào từ từ đến khi nước đầy dụng cụ chứa, cho cá tự bơi ra đến hết.

+ Thức ăn cho cá rô ăn gồm: cám, tằm + bột (cá tươi hoặc các chế phẩm của nhà máy chế biến thủy sản) xay nhỏ, cách cho ăn như sau:

- Thành phần: 60% cám + 40% bột cá hay cá tươi xay...

- Khẩu phần: 5 - 7% trọng lượng đàn cá/ngày.

- Cách cho ăn: thức ăn được kết dính bằng bột gòn hay nấu chín, vò viên và đặt trong sàn ăn được đặt cố định trong ao, nên đặt nhiều sàn ăn, khoảng cách giữa hai sàn ăn 5 - 7m. Cho ăn hai lần sáng sớm và chiều mát, mỗi lần 1/2 khẩu phần trong ngày.

CHĂM SÓC VÀ QUẢN LÝ

+ Thường xuyên kiểm tra cống, lưới bao quanh bờ ao nếu có hư rách phải sửa vá ngay, đặc biệt chú ý vào giai đoạn mang trứng cá có thể dùng nắp mang leo lên bờ thoát ra ngoài.

+ Trên mặt nước ao thả 1/10 diện tích rau muống hay bèo lục bình.

+ Thường xuyên kiểm tra tình hình ăn thức ăn của cá để điều chỉnh cho hợp lý, biện pháp này áp dụng như kỹ thuật ương cá giống.

+ Nước trong ao rất dễ bị nhiễm bẩn do thức ăn tạo nên, do đó tốt nhất nên thay nước hàng ngày theo thủy triều, nếu ao xa nguồn nước định kỳ 10 - 15 ngày thay 1/2 lượng nước trong ao.

+ Hàng ngày kiểm tra tình hình hoạt động của cá để phát hiện sớm nếu có dịch bệnh xảy ra.

THU HOẠCH

Sau 4 - 5 tháng nuôi cá đạt trọng lượng 50 - 100g/con, tiến hành thu hoạch bằng hai cách:

+ Thu hết một lần: tát cạn ao, bắt hết cá. Ao được cải tạo lại chuẩn bị cho việc nuôi đợt tiếp.

+ Thu tía: có thể dùng lưới kéo hay tát cạn bắt những con cá lớn để bán, những con cá còn nhỏ để lại nuôi tiếp, nhưng chuyển sang nuôi ở một ao khác có diện tích nhỏ hơn để tận dụng ao cũ thả nuôi giống mới với số lượng lớn.

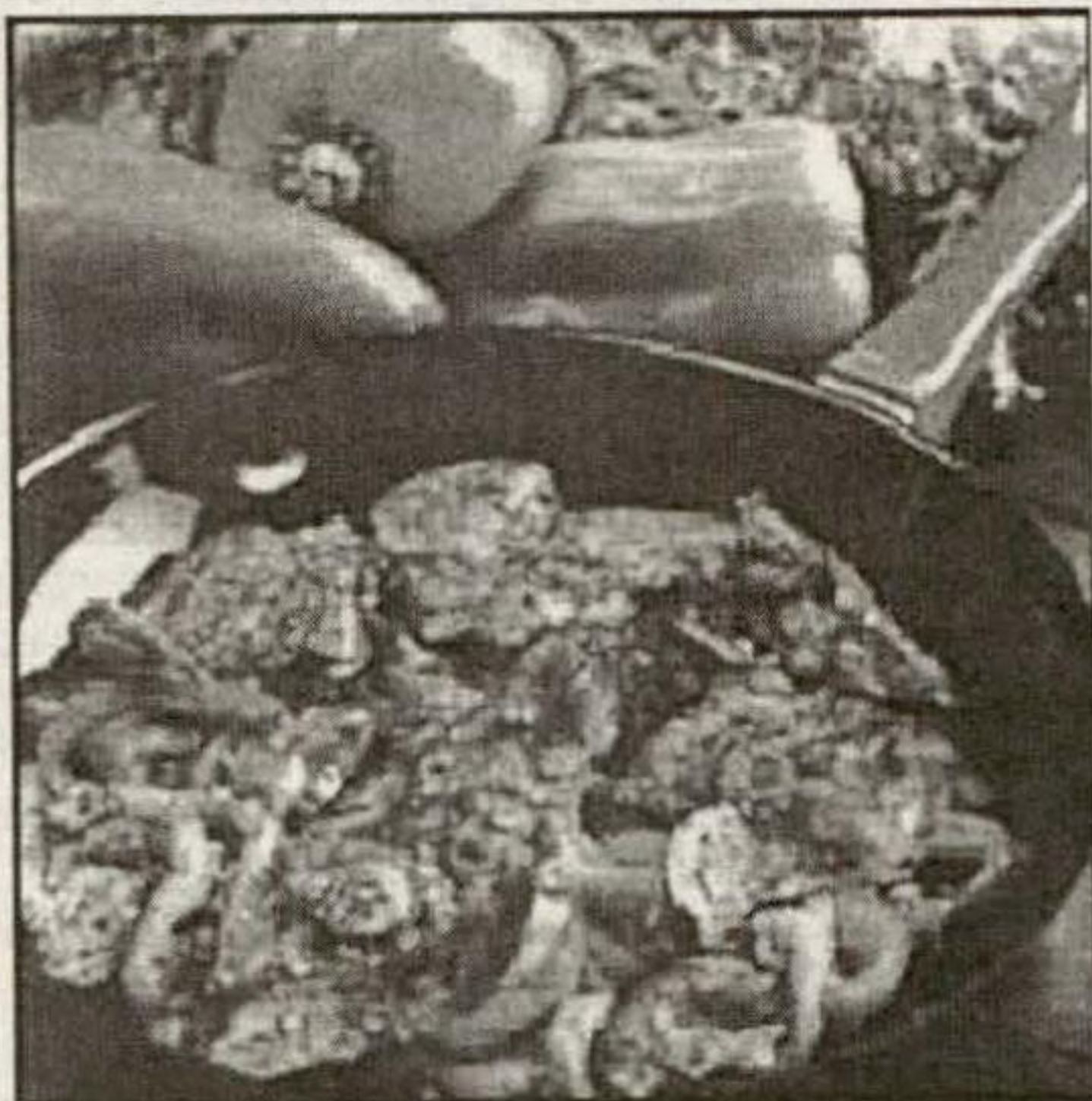
+ Năng suất: có thể đạt 2, 5 đến trên 10 tấn/ha/năm. ■

IQ

(Theo tài liệu của Hội Nghề cá Việt nam)

Nội trợ

Gan gà cầm xào ớt ngọt

*Dùng cho 4 người
Chuẩn bị: 10 phút
Nấu chín: 10 phút*

• Vật liệu:

- 500g gan gà (vịt)
- 2 muỗng canh dầu ăn
- 2 củ hành tím
- 2 nhánh tỏi
- 1 trái ớt xanh
- 1 trái ớt đỏ
- Muối, tiêu.

• Thực hiện:

- Cho gan vào một cái chảo dầu nóng, đảo đều trong vòng 5 phút, nêm muối, tiêu.
- Hành tỏi băm nhuyễn, ớt xanh, đỏ (ớt Đà Lạt) xắt ra từng khoanh tròn, bề dày độ 1cm.
- Phi hành tỏi trong chảo với một chút dầu hoặc bơ, cho những khoanh ớt vào, nêm thêm một chút muối, xào lên.
- Trộn chung gan vào chảo ớt và tiếp tục xào với lửa nhỏ độ 5 phút rồi nhắc ra khỏi bếp.
- Món ăn này nhiều dinh dưỡng, rẻ tiền và dùng nóng rất ngon!■

NGUYỄN THI TỔ TÂM

LƯỢM LẶT TRÊN BÁO

❖ **TRONG ĐÊM GIAO THỪA....** gần 1.000 trẻ em lang thang đường phố đã được Thành đoàn TP Hồ Chí Minh tổ chức đón xuân trong không khí vui vẻ, phấn khởi và ấm áp tình người. Người dân thành phố Hồ Chí Minh cũng đã được chứng kiến bắn pháo hoa tại 4 địa điểm liên tục trong 15 phút đúng vào lúc cả nước mừng đón năm mới.

❖ **TIẾN TỚI SEA GAMES 23: 1.300 KỸ SƯ, CÔNG NHÂN ĂN TẾT TẠI CÔNG TRƯỜNG...** xây dựng khu Liên hợp Thể thao quốc gia (Mễ Trì, Từ Liêm, Hà Nội). Trong những ngày tết, nhịp độ làm việc trên công trường vẫn nhộn nhịp và hối hả cho kịp ngày hội thể dục thể thao lớn trong khu vực các nước ASEAN. Mới đây, Phó Thủ tướng Phạm Gia Khiêm đã xuống công trường để kiểm tra và động viên mọi người hoàn thành công trình đúng thời hạn và đạt chất lượng tốt.

❖ **6 CHÀNG TRAI TÂY BA LÔ TRÊN 6 CHIẾC XE ĐẠP...** đã vượt 16 ngàn kilômét, qua 16 nước và lãnh thổ, tới Việt Nam trước Tết Nguyên đán. Họ gồm 1 người Anh, 4 người Mỹ và 1 người Canada. Trong đêm đầu tiên cắm trại tại bờ biển Trà Cổ, Nick Percel, sinh viên Canada, 24 tuổi phát biểu: *"Người Việt Nam rất dễ mến, tuy khác nhau về tiếng nói, nhưng tôi trò chuyện được với họ bằng... hình vẽ, bằng tay, bằng ánh mắt và rất nhiều nụ cười..."*. Sau những ngày ở Việt Nam họ sẽ qua cửa khẩu Lao Bảo để sang... Lào.

❖ **TRÁU ĐIÊN HÚC NGƯỜI TRƯỚC TẾT...** Trong phiên chợ tết tại thị trấn Chợ Rã (huyện Ba Bể tỉnh Bắc Cạn), một người phụ nữ khoảng 60 tuổi vừa dắt con trâu vào chợ bán thì nó nổi điên vùng lên húc chủ làm bà bị gãy chân. Tiếp đó con trâu điên còn lồng lên húc vào 5 người khác trong đó có một em bé. Bốn người bị thương nặng đã được đưa ngay đi cấp cứu. Dân quân địa phương đã tổ chức vây bắt con trâu điên nhưng nó đã chạy thoát... vào rừng.

❖ **VIỆT NAM ĐÃ TRẢ LỜI RÕ RÀNG 1.500 CÂU HỎI MÀ CỘNG ĐỒNG QUỐC TẾ QUAN TÂM...** Ngay trước Tết Nguyên đán, Bộ trưởng Thương mại Vũ Khoan đã cho biết: Việt Nam đã kết thúc quá trình đàm phán với Tổ chức Thương mại thế giới (WTO). Sau 5 vòng đàm phán, VN đã trả lời rõ ràng những câu hỏi mà tổ chức này đưa ra. Tới tháng 4-2002, sẽ bước vào vòng đàm phán thực chất. Đây là bước khởi đầu tốt đẹp, định hướng cho các cuộc đàm phán trong những năm sắp tới.

■
P.V

Tìm bạn

- **Đặng Duy Khanh**, nam, 26 tuổi, nặng 70 kg, cao 1,68m. Vui vẻ, dễ hòa đồng, trung thực, thích học hỏi, thích ca nhạc, võ thuật. *Địa chỉ:* WJS-OS- M Jabal-Hasouna Dac - Ind- CO-LTD, 693-717 London Road Hounslow Mi Do, Lesex TW31 SB, London, England.
- **Nguyễn Tấn Thảo**, nam, 32 tuổi, nặng 55 kg, cao 1,65m. Vui vẻ, trung thực, yêu âm nhạc, thể thao, còn độc thân. *Địa chỉ:* Ấp 4, xã Thạnh Phú, huyện Vĩnh Cửu, Đồng Nai.
- **Nguyễn Thị Song Huệ**, 17 tuổi, nặng 48 kg, cao 1,61m. Vui vẻ, hòa đồng, thích đọc sách báo, ca nhạc, điện ảnh, du lịch. *Địa chỉ:* Thôn Lô Xá, xã Thăng Long, Kinh Môn, Hải Dương.
- **Lê Hồng Tuấn**, nam, 20 tuổi, nặng 53 kg, cao 1,65 m. Tôn trọng tình bạn, thích âm nhạc, ghi ta đặc biệt là đá cầu, đá bóng. *Địa chỉ:* Phòng 311 ký túc xá Trường Đại học Tây Nguyên, Buôn Mê Thuột, Đắk Lắk.
- **Kiểu Xuân Trọng**, nam, 18 tuổi. Tôn trọng tình bạn, thích đọc báo, yêu ca nhạc, bóng đá, màu hồng. *Địa chỉ:* Lớp 12C2, Trường PTTH Lưu Hoàng, Ứng Hòa, Hà Tây.
- **Nguyễn Mai Hiền**, nữ, 17 tuổi, nặng 41 kg, cao 1,52 mét. Vui vẻ, tôn trọng tình bạn, yêu màu xanh áo lính, điện ảnh, thời trang. *Địa chỉ:* Số nhà 649, tổ 18, phường Tân An, thị xã Nghĩa Lộ, Yên Bái.
- **Hồ Hùng Luận**, nam, 20 tuổi, nặng 65 kg, cao 1,70 m. Vui vẻ, hòa đồng, tôn trọng tình bạn, thích thể thao, ca nhạc, đọc báo, học văn. *Địa chỉ:* Đội 10, xóm Học Văn, xã Quỳnh Bảng, huyện Quỳnh Lưu, Nghệ An. Hứa sẽ hỏi âm tất cả.
- **Trần Thị Bích Thủy**, tuổi 18, nặng 46kg, cao 1,55m. Vui vẻ, nghịch ngợm, yêu màu xanh, yêu hoa súng, ca nhạc, võ thuật. *Địa chỉ:* Chợ Lương, xã Yên Bắc, huyện Duy Tiên, Hà Nam.
- **Thái Thị Hằng**, 16 tuổi, nặng 46 kg, cao 1,60m. Hiền lành, thích màu trắng học trò, thích các môn thể thao, đặc biệt là môn võ. *Địa chỉ:* Lớp 11H, Trường PTTH Yên Thành II, Nghệ An. Ưu tiên thư đến trước và có ảnh.
- **Nguyễn Trần Đức An**, nam, 23 tuổi, nặng 60 kg, cao 1,65 m. Vui vẻ, hòa đồng, tôn trọng tình bạn, thích ca nhạc, võ thuật, đọc sách báo. *Địa chỉ:* Ban Chỉ huy Quân sự thị xã Pleiku, Gia Lai.
- **Giang Thành Long**, nam, 20 tuổi, nặng 60 kg, cao 1,73m. Vui vẻ, hòa đồng, tôn trọng tình bạn, thích

ca nhạc, phim Hồng Kông, thể thao. *Địa chỉ:* 246/28A/ 11 Xô Viết Nghệ Tĩnh, phường 21, Bình Thạnh, TP.HCM.

- **Trần Anh Tuấn**, nam, 18 tuổi, nặng 48 kg, cao 1,60 m. Yêu thể thao, âm nhạc, thích đọc báo, ghét sự phản bội. *Địa chỉ:* Thôn Thượng Vỹ, xã Nhân Chính, huyện Lý Nhân, Hà Nam. Hứa hỏi âm tất cả.
- **Trần Vũ Đoàn**, nam, 24 tuổi, nặng 58kg, cao 1,70 m. vui vẻ, hòa đồng, thích thể thao, yêu âm nhạc, rất trung thực. *Địa chỉ:* 80 Phan Đình Phùng, thị xã Kon Tum. Hứa sẽ hỏi âm tất cả.
- **Phạm Đình Sóng**, nam, 21 tuổi, nặng 55 kg, cao 1,62 m. Vui vẻ, hòa nhập, tôn trọng tình bạn, đã từng là lính biển, yêu những bông hoa muống biển. *Địa chỉ:* Lớp Cơ khí, khóa 18, Trường Dạy nghề Cơ giới 3, Hồ Nai 3, Thống Nhất, Đồng Nai.
- **Đặng Hồng Minh**, nam, 20 tuổi, nặng 54 kg, cao 1,68 m. Vui vẻ, hòa đồng, thích thời trang, đọc sách báo. *Địa chỉ:* Lớp 97 A2, khoa Công nghệ Thông tin, Viện Đại học Mở, Hà Nội.
- **Cao Xuân Hối**, nam, 25 tuổi, nặng 60kg, cao 1,75 m. Tính thẳng thắn, sống hòa đồng, thích võ thuật, thể thao, ca nhạc. *Địa chỉ:* Công ty Xuất nhập khẩu Đũa 3/2, Phước Bình, Phước Long, Bình Phước.
- **Trần Thái Thanh**, nam, tuổi 24, nặng 50kg, cao 1,62 m. Vui vẻ, tôn trọng tình bạn, thích ca nhạc, thể thao. *Địa chỉ:* Hội Chữ thập đỏ, phường Tân Hòa, TP Buôn Mê Thuột, Đắk Lắk.
- **Thái Nhật Trung**, nam, 24 tuổi, nặng 54 kg, cao 1,62 m. Vui vẻ, trung thực, thẳng thắn, thích sưu tầm cây kiểng, cầu lông, bóng đá. Rất mong được kết bạn cùng đồng sở thích. *Địa chỉ:* Thái Thị Ngọc Tú, giáo viên Trường Lý Tự Trọng, Đắk Min, Đắk Lắk.
- **Hoàng Hải Minh Nguyệt**, 17 tuổi, nặng 42 kg, cao 1,53 m. Vui vẻ, dễ hòa đồng, tôn trọng tình bạn, thích đọc sách báo, yêu hoa hồng, ca nhạc, thể thao. *Địa chỉ:* Lớp 12C1, Trường PTTH Vĩnh Linh, Quảng Trị.
- **Chu Quang Huân**, nam, 20 tuổi, nặng 50 kg, cao 1,62 m. Vui vẻ, hòa nhã với bạn bè, thích đọc báo, tôn trọng tình bạn. *Địa chỉ:* Đội 1, thôn Dịch Chung, Phường Đình, Đan Phượng, Hà Tây.
- **Nguyễn Thị Thu Huyền**, 18 tuổi, nặng 45 kg, cao 1,50 m. Vui vẻ, hòa đồng, thích đọc sách báo, yêu tất cả loài hoa, phim ảnh. Hứa hỏi âm tất cả. *Địa chỉ:* Thôn Đồng Văn, xã Đại Đồng Thành, huyện Thuận Thành, Bắc Ninh. Mong thư các bạn trên mọi miền Tổ quốc.
- **Trương Thị Thanh Tâm**, 17 tuổi, nặng 44 kg, cao 1,60m. Tính thẳng thắn, yêu thể thao, giản dị, yêu màu tím, trắng. *Địa chỉ:* Số nhà 1/92 ấp 1, xã An Điền, Bến Cát, Bình Dương.

Vợ: Anh yêu em ở điểm nào hơn cả: khuôn mặt kiểu diêm hay thân hình tuyệt mỹ?

Chồng: Ô... trí tưởng tượng của em là đáng yêu nhất!

Chết cha! Tôi đã bỏ quên cái bóp dưới gối rồi!

- Ô, có sao đâu. Người làm nhà anh rất thật thà mà, phải không?

- Thế mới nói: bà ta sẽ đưa nó cho vợ tôi!

NGUYỄN THÀNH TUÂN

(Việt Hùng, Việt Ngọc, Tân Yên, Bắc Giang)

- Thái độ phục vụ của cô sao lạnh nhạt vậy, cô không nhiệt

tình chút nào cả.

- Anh không thấy hả? Đây là cửa hàng kem nếu như tôi nhiệt tình thì chảy hết kem, ai còn vào ăn nữa?

Theo ý vợ

Trong quầy trả tiền ngân hàng:

- Thưa bà, bà làm ơn đổi cho tôi số tiền 5 triệu này để lấy tiền lẻ.

- Anh cần nhiều tiền lẻ thế để làm gì?

- Chả là vợ tôi nói rằng, tiền lẻ tôi có thể giữ lại mà không phải đưa cho cô ấy.

Thiệt thòi

Anh nọ mặt buồn rũ rượi tâm sự với bạn:

- Hôm qua tớ về nhà bất ngờ và thấy vợ tớ nằm trên giường với một thằng người nước ngoài.

- Thế anh nói gì nữa?

- Còn biết nói gì nữa, tớ có biết ngoại ngữ đâu.

DƯƠNG THÁI SƠN

(Sưu tầm)

Tranh vui

Từ ngày 25 – 01 – 2002 đến ngày 15 – 02 – 2002, TS Kiến thức gia đình đã nhận được tin, bài và thư của các bạn sau:

Bùi Trần A (**An Giang**); Vũ Trí Thành, Vũ Thị Thu Hà, Vũ Thị Thu (**Bắc Giang**); Nguyễn Thị Ngọc Hiếu, Bùi Công Tính, Hoàng Bá Bền (**Bắc Ninh**); Hồ Sĩ Hà, Lý Bá Thuận, Hồ Đắc Ninh, Trần Thị Thu Hương, Bùi Công Hưng (**Bình Định**); Lê Thị Trinh Thy, Trường Xuân (**Bình Thuận**); Đoàn Kiều Oanh (**Cần Thơ**); Xa Thị Quý (**Hòa Bình**); Cạn, Nguyễn Lương Hiền, Trần Hồng, Trần Quang Long, Dương Phú Xuân (**TP. HCM**); Lương Thị Viên, Nguyễn Thị Cẩm Tú, Nguyễn Tiến Tuyền, Trịnh Định Thành (**Hải Dương**); Nguyễn Thị Bích Ngọc (**Hà Giang**); Nguyễn Khắc Dương, Nguyễn Hoàng Lan, Nguyễn Văn Luận, Nguyễn Văn Thỉnh, Nguyễn Thành Chung, Nguyễn Trung Thành (**Hà Nội**); Bùi Thị Thủy, Phạm Thị Kim Hoàn, Ngô Thúy Nhân (**Hà Nam**); Phạm Nhật Hương, Lê Trung Đan, Nghiêm Thị Hiền, Nguyễn Giáng Hương, Nguyễn Thị Thu Hà, Trần Thị Anh, Vũ Thị Hồng, Đặng Đình Trần, Nguyễn Thị Thanh Xuân, Vũ Duy Trí (**Hà Tây**); Phạm Thị Thu Hường (**Hung Yên**); Trần Văn Nhứt (**Kiên Giang**); Vũ Minh Thịnh (**Khánh Hòa**); Nguyễn Thị Hiếu, Trần Đoàn (**Kon Tum**); Phạm Thị Mộng Linh, Dương Công Điền (**Long An**); Hoàng Thị Minh Huế, Nguyễn Thùy Dung (**Lào Cai**); Nguyễn Thị Mỹ Lợi (**Lâm Đồng**); Nguyễn Thị Oanh, Tô Hương Sen, Nguyễn Trọng Thắng, Trần Quỳnh Hương (**Nghệ An**); Đinh Thị Minh Huyền (**Ninh Bình**); Trần Thị Lài (**Đắc Lắc**); Bùi Đức Vinh, Nguyễn Thị Diên, Trần Văn Thanh, Bùi Công Minh Thương, Phương Quỳnh Châu, Lê Anh Ty (**Nam Định**); Nguyễn Thị Ánh Tuyết (**Đồng Nai**); Nguyễn Xuân Diệu (**Đồng Tháp**); Lê Thị Anh, Nguyễn Thanh Huyền (**Phú Thọ**); Đỗ Đức Thắng, Đường Kim Mẫn (**Quảng Ngãi**); Nguyễn Thị Hường, Phạm Thị Mơ, Giang Văn Đạc (**Quảng Ninh**); Nguyễn Thị Phương Liễu, Võ Nữ Bình Nguyên (**Quảng Trị**); Nguyễn Thị Minh Lan (**Quảng Bình**); Hờ Thị Hà, Nguyễn Thu Thủy (**Sơn La**); Nguyễn Thị Việt Hùng (**Thái Bình**); Phạm Nguyên Phương (**Tiền Giang**); Lê Thu Thủy, Lê Bá Anh Văn, Phạm Mạnh Hà, Tạ Văn Đức, Phạm Thanh Tuyền (**Thanh Hóa**); Dương Văn Cường, Nguyễn Mạnh Quỳnh (**Thái Nguyên**); Vũ Thị Hậu (**Tuyên Quang**); Trần Thị Nhâm (**Yên Bái**).

Xin cảm ơn và mong các bạn tiếp tục tham gia.

KTGD

CÔNG TY CAO SU ĐỒNG NAI

- ★ ĐỊA CHỈ: XÃ XUÂN LẬP - HUYỆN LONG KHÁNH - TỈNH ĐỒNG NAI
- ĐIỆN THOẠI: 061.726303 - 061. 726333 ● FAX: 061. 726343
- ★ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN TẠI TP. HỒ CHÍ MINH: 39 BẾN VÂN ĐỒN, QUẬN 4
- ĐIỆN THOẠI: 08. 9400345 ● FAX: 08. 9400874

Trụ sở công ty.

- Ngày thành lập công ty:
02-06-1975.
- Tổng diện tích cao su đến 2001:
gần 40.000 ha.
- Sản lượng khai thác năm 2001:
44.000 tấn.
- Tổng số CB - CNV năm 2001:
15.000 người.

Giám đốc công ty (trái) cùng Chủ tịch HĐQT Tổng Công ty Cao su Việt Nam kiểm tra vườn cây.

Đại hội công nhân viên chức Công ty Cao su Đồng Nai.

Giám đốc công ty
NGUYỄN THÀNH CHÂU

CHÚC MỪNG NĂM MỚI - XUÂN NHÂM NGỌ 2002

*Yêu
một
người...*

TIẾNG
CHUÔNG
TÂM
LINH

**Khi
chồng SAY...**